

UAN

IDAD AUTÓNOMA DE NUEVO

CIÓN GENERAL DE BIBLIOTEC

BN1439

.M5

134

1797

c.1

105915

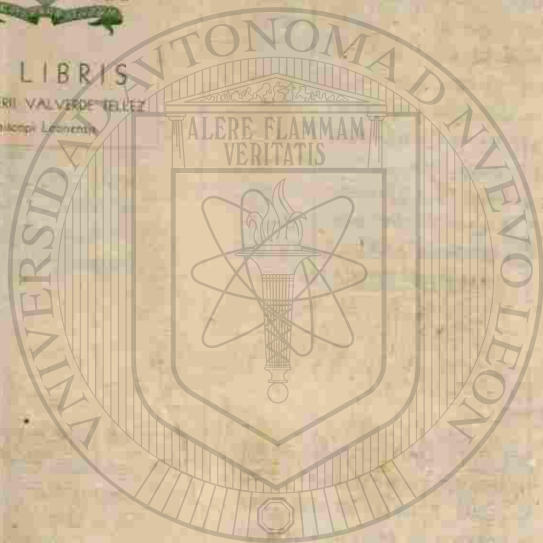
1080026402

EX LIBRIS

HEMETHERII VALVERDE TELLEZ

Episcopi Leonensis

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

*Regulado por el
Sr. C. de D. M.
Liburcio Medina
el día 28 de Agosto*

U A N L

Jose Jo. Valdez

STATUTA
ECCLESIAE MEXICANAE

NECNON

ORDO IN CHORO SERVANDUS

CURANTE

VALLISOLETANAE ECCLESIAE CAPITULO

SUMPTUS SUPPEDITANTE

ILLMÔ. AC RMÔ.

D. M. D. F.

ANTONIO A SANCTO MICHAELE

EPISCOPO MECHOACANENSI,

REGIS A CONSILII

&c. &c.

DENUO IN LUCEM EDITA.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

MEXICI: APUD MARIANUM ZUNNIGAM, ET ONTIVERIUM AD
VIAM SPIRITUS SANCTI, ANNO M. DCC. XXVII.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
CAPILLA ALFONSO DE BUILOS UNIVERSITARIA
MICROFILMED

BX1430

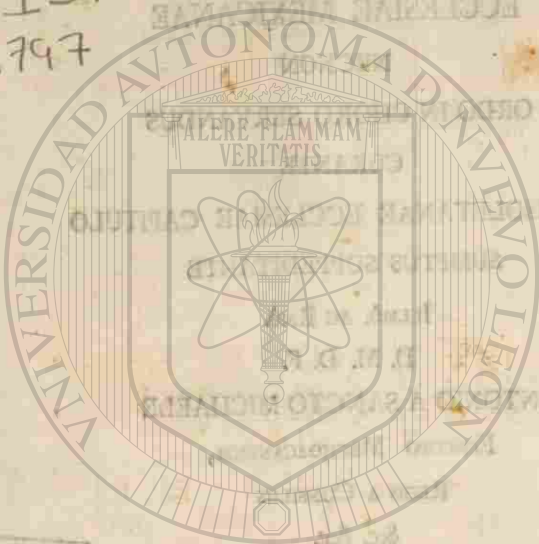
.MS

I 34

1797

STATUTS

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE

I.

ANCTA Synodus Provincialis in Civitate Mexicana, quæ Provincia Novæ Hispaniæ caput, & Metropolis est, legitime congregata, Præsidente in eâ Illustrissimo, & Reverendissimo D. D.

Petro Moya de Contreras, ejusdem Civitatis, & Diœcesis Archiepiscopo, per cujus indictionem, & convocatorias litteras eadem Synodus hoc anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo quinto, inibi celebrata fuit, prout celebratur de præsentî; Illustrissimo Domino Archiepiscopo Metropolitano, & Reverendissimis Dominis Episcopis Suffraganeis, cathedraliumque hujus Archiepiscopatus, & Provinciae ecclesiarum Decanis, & Capitulis, omnibusque Beneficiatis, Vicariis, Parochis, Capellanis, & Clericis cujuscumque ordinis, qualitatis, & præeminentiæ honore fulgentibus; ac quibusvis ejusdem Provinciae Notariis, Scribis, & Officialibus, quos hic contenta concernunt, aut concernere possunt, in CHRISTO JESU Domino nostro, qui vera salus est, salutem, &c.

QUAMVIS nobis Christiana religio non ostenderet, quantum sacrarum cæremoniarum ritus, & observantia conferat, ut animus ad divinum cultum, & veræ religionis

A

005010

2.
custodiam elevetur: juvat tamen plurimum communis omnium nationum consensus, in quibus nulla unquam fuit adeo barbara, quæ licet suos falsos Deos, tanquam veros colendo, erraverit, primo tamen humanorum honorum principio, & causa, nempe Deo, adorationem, ac reverentiam non tribuat. Sic enim caeremoniarum ritum necessarium esse gentes existimabant, ut in earum debita observantia spes suas collocarent, incuriæ autem, ac negligentia in eis commissa adversos eventus imputarent, eosque præ ceteris religiosiores, & magis pios judicantes, qui se in earum ritu diligentiores, ac observantiores ostendissent. Quin etiam tam divinâ fide, quam communi experientia constat, exteriori caeremoniarum cultu ad divinaram rerum contemplationem spiritum summo opere excitari, ac suavissime ferri. Unde videmus tot in Lege Scriptâ caeremonias à Deo præscriptas, illarum quidem figuras, quibus Redemptor noster, ejusque Sacri Discipuli usi fuerunt, quasque Mater, ac Magistra nostra Catholica Romana Ecclesia, vel per traditionem Apostolicam, vel sancto zelo, ac divinâ providentiâ, ad piorum, & obedientium Catholicorum adificationem, superborumque, & arrogantium hereticorum, ac infidelium confusionem introductas recepit; quarum quædam universales, ac toti Ecclesie communes, ut in sanctorum sacramentorum, aliorumque cœlestium mysteriorum administratione, quædam verò pro cujusque provinciæ, & ecclesie instituto peculiare existunt: ut igitur

D. August. lib. 10. de Civitate Dei cap. 4. & D. Thom. 2. 2. contra gentes c. 120.

3.
non solum Sancta hæc Metropolitana Ecclesia Mexicana, sed etiam reliquæ, ejusdem Archiepiscopatus, & Provinciæ Cathedralis ecclesie, tam in divini cultus, & divinorum officiorum caeremoniis, quam in legibus, & statutis per earum Prælatos, Capitula, atque ministros custodiendis, & observandis, omnimodam, (ut par est) conformitatem habeant; atque adeo diversitatem (quæ plurimum sæpè absurdorum causa esse dignoscitur) quoad fieri possit, fugiant: idcirco hæc eadem Sancta Provincialis Synodus, collatâ sibi à Sacrosancto Concilio Tridentino ad præmissa omnia, & singula auctoritate fungens, in ejusdem Sancti Concilii obedientiam, & executionem, ac eorum, quæ tam in Missali, & Breviario Sanctissimi Patris nostri felicis recordationis Pii Papæ V. jussu editis; quam in hujus Metropolis, ad quam ceteræ ejusdem Provinciæ Cathedralis ecclesie conformari, & regulari debent, erectione disponuntur, & ordinantur, observantiam statuit, decernit, & mandat: Caeremoniale, & statuta infrascripta, in omnibus ejusdem Archiepiscopatus, & Provinciæ Cathedralibus ecclesiis hujusmodi inviolabiliter observari, practicari, ac executioni mandari. Pro cujus rei fundamento præcipit ejusdem Metropolitanæ Ecclesie erectionem poni tenoris (videlicet) sequentis.

Scis. 24. cap. 12. verbo cetera de Reform. ad finem capit.

Invant divina verba S. Greg. quæ refert Cardinal. Antonius Carrafa ex ejusdem Sancti Pontificis Epistolis tom. 2. in responsione ad 2. interrogationem D. August. primi Anglorum Episcop. l. 553.

ERECTIO ECCLESIE MEXICANÆ,

QUE EADEM EST
CUM CETERIS EIUSDEM PROVINCIÆ.

IOANNES de Zummarraga Dei, & Apostolice Sedis munere Episcopus, & servus Ecclesie Mexicanensis, cujus sub Christi Dei Evangelio æterno militanti, gratia, & pax à Deo Patre, & ejus consubstantiali Unigenito Filio, pacis auctore, qui sui divini corporis effuso sanguine donavit nobis omnia delicta, delens quod adversus nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud cruci, pacificans per sanguinem crucis ejus, sive quæ in terris, sive quæ in cælis sunt. Placuit divinæ bonitati Hispaniarum regnis adeo celebres præficere herôes, qui nedum barbaricos enses, ac mores, qui illorum victoriam sequantur è medio effugarent: verum sui patrimonii, ac vitæ prodigi facti, remotissimas, & incognitas penetrarunt regiones, ac idololatriæ monstro inde sublato, Evangelium vitæ, crucis vexillo hinc inde triumphante, Christianorum magnâ stipante cætervâ, plaudente religione Christianâ magnis auspiciis latè, diffusèque plantarent; sic sunt Serenissima Regina Ioanna, ac illius genitus, Invictissimus Carolus, Maximus, Imperator semper Augustus, rei secularis ex Dei electione

solus, & indubitatus Monarcha: quorum cura circa hoc potissimum versatur, ut omnes gentes eandem orthodoxam profiteantur fidem, & universus orbis ad unius veri Dei cultum redigatur, fiatque unum ovile, & unus pastor, atque juxta Beatissimi Pauli oraculum unum corpus, unus spiritus, una spes, unus Dominus, una fides, unum baptisma, unus Deus, & Pater omnium, qui super omnes, & per omnia, & in omnibus nobis, à cunctis proclametur uniformiter. Ob hoc innumeras quippe rates, carinas, atque triremes scyllæ, charybdi, ac aliis compluribus cerulei maris angustis exposuere. Ob hoc sanè ineffabiles suorum regnorum thesauros, quasi manu undequaque perfossâ, per abruptas, & incultas oras, etiam nec assem mundani lucri inde sperantes, herculeo illo suo animo, sæpissimè, & affatim proecerunt, attentantes iter, vel euntibus, vel redeuntibus, multis nominibus infaustum, nullo tamen infelicius, quàm quòd pluries Christiani nominis augmentum non contingebat: ac penè duplicabat molestiam, quòd gentem illam omnino adversam, & inducibilem, cujus utilitati potissimum tantum laboris desudabatur. Ob hoc res utique lucidissima est, selectos viros quàm plurimos, nedum in arte militari, verum etiam in omnigenâ eruditione, ac pietate ad barbaros, & ferè bestialiter viventes homines destinarunt: alteros quidem, qui illos suo regali sceptro submitterent, alteros verò, qui sacra Dei templa ædificarent, & ad sinceram Fidei veritatem radiis

veræ theologiæ illuminatos illos redigerent, & immaculatam, quam ædificarent ecclesiam (si forte diabolico instinctu misceretur) à fœdè barbarica appellatione vindicarent. Perspiciebat nimirum Regia prudentia id, quod verissimum est, non mediocriter ad Christianæ religionis ornamentum facere, ne quid omnino canatur, aut legatur in templis, quod non gravissimo, doctissimo cuique placere possit, hoc est, quod non ex divinis libris haustum sit, aut certè à viris eximis profectum. Demum tantà solertiâ, tam ingenti curâ, & augustâ operâ hujus rei studio infatigabili christiani nominis sumptâ provinciâ annis non paucis insudarunt, ut illis in locis, in quibus ab incognitis sæculis Astaroth, Bel, Baal, Dagon, & reliquæ * barathricæ ferinæ spurcitæ colebantur, iam non nisi divinum nomen, sacri hymni, hypostaticæ laudes, virginei cantus, Divorum panegyrici, Martyrum sanguis, Virginum puritas, Ecclesiæ dogmata, & Pontificia iura hinc inde resonent, atque tripudiant: loquantur ipsa opera, testentur rem quondam prophanæ blasphemix, & dæmonum nominibus plenæ regiones; nunc verò insulæ Christianæ, & oppida felicissima Christo, ac gloriosæ militiæ dicata. Hujus felicitatis partipes sunt Cumana, Perlarum-Flumen, Venetia minor, Sancta Martha, Nomen-Dei, Darienum, Panama, Nicaragua, Indica Cartago, Profunda-loca, Perutum, Yucatanum, Cocumellum, Flumen-Palmarum, Hispanica-Insula, Fernandina, Margarita, Jamaica, &

* Fortè Barbarica.

Sancti Ioannis, ac alia quàm plurima loca, quædam à fluminibus, quædam verò à ducum illa subiugantium genealogiis nomina trahentia, quæ adeo divini cultûs schemate fulgent, exuberantissimis templis, ac monachorum cænobiis hinc inde constructis, ut verè de illis respectu nostri divinum iudicium iam verificetur, *erunt novissimi primi*; hoc verò ingens divini amoris incendium, piissimorum horum Regum studio actum est, quibus taliter favit divina clementia, ut non solum regali sceptro cunctos nostri ævi Reges antecedant; verum pietate præcipuâ fidem Christianam præ cunctis ampliaverint. Quapropter mihi magis intereâ libet, illis mentem istam Regibus dignam, quàm fortunam quamlibet amplam gratulari. O felicem Christi Populum, si passim contingat tales esse Principes, quibus Christi gloriâ nihil sit antiquius, qui totum regium ornatum moribus, & vitâ refrenant, quibus etiam si sceptrum detrahas, tamen Reges Christianos agnoscas, in quibus sanè fortuna, quam antiquitas cæcæ faciebat, oculata videtur, qui generis sui longè clarissima schemata morum suorum ornamentis illustrant, Regiam dignitatem vitæ integritate conducunt, Imperiali Aquilæ nescio quid majestatis additum videtur; postquam hi similes non habentes Principes, totius orbis Monarchiam tenent. Quid superst? Nisi ut Christum Optimum, Maximumque comprecemur, ut istam mentem illis, illos verò nobis quam diutissime servet incolumes; ad tantam itaque exube-

rantiam (ut ad rem breviter veniamus) horum Principum devenit clementia, quod Mexicanam Provinciam, inter omnes Regiæ ditioni submissas præcipuam, in terrâ firmâ, quam Novam Hispaniam nuncupamus, sitam, non solum à barbarico illo cultu, Christi fide undequaque evangelizata, mundaverint; verum & ordo hierarchicus, quem Romana tenet Ecclesia, in illâ observetur. Apostolico super hoc implorato consensu, Episcopale Cathedrale templum, ac Parochiales, & ecclesiasticas dignitates, Canonicatus, Præbendas, beneficia, & cetera hujusmodi in ipsâ erigere, construere, ædificare, & fundare omnino (regio super hoc habito consilio) decreverint: atque, ut rem effectui commendarent, me inutilem, & omnino ad tantæ rei executionem inhabilem, eum apud illos plurimi non deessent, qui, meâ sententiâ, cumulatè valeret suis sanctissimis votis satisfacere, ex angulo mei Franciscani Instituti semiseptulum extraxerunt, & in primum Mexicanensem nominaverunt, & elegerunt Episcopum. Quorum piæ petitioni, & electioni Sanctissimus D. N. Papa Clemens, hujus nominis Septimus, paternali affectu (ut par est) condescendens, Apostolicas litteras per manus Regius, nobis suppeditandas solerti curâ destinavit; quas quidem litteras, in membranâ more Romano conscriptas, Apostolico plumbo in filis sericis rubei, croceique coloris pendente, sanas, integras, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliquâ sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspicione

carentes, is, qui regium agebat negotium, coram magno cœtu in præcipuo templi sacro loco, Sancti Spiritûs invocato favore, nobis præsentavit. Quas quidem eâ, quâ decuit reverentiâ, & submissione, suscepimus, & legimus. Series verò earum de verbo ad verbum est, quæ sequitur.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Sacri Apostolatus ministerio, meritis licet insufficientibus, supernâ dispositione præsidentes, ad universi orbis provincias, & loca, ea præsertim, quæ Omnipotentis Dei misericordiâ Christianæ veritatis lucem nostris potissimè temporibus inceperunt agnoscere, frequenti meditatione intendimus; ut in illis orthodoxæ Fidei cultus augeatur, & Christiana religio propagetur, ac eorum incolæ, & habitatores venerabilium Præsulum doctrinâ, & auctoritate suffulti, in eadem Fide semper proficiant: ipsaque loca, maximè insignia, dignioribus titulis attollantur, & majoribus honoribus decorentur; præsertim cum id Catholicorum Regum, & etiam Cæsareæ Majestatis pia vota exposcant, & cognoscimus in Domino salubriter expedire. Sanè cum oppidum Mexicanense in Indiis maris Tyrbeni Indici nuncupati, olim auspiciis claræ memoriæ Ferdinandi, Aragoniæ Regis, & Elisabethæ, Reginæ Castellæ & Legionis Regnorum,

per dilectum Filium, nobilem virum Petrum Arias, militem Segoviensem, eorum gentium armorum ad easdem Indias destinatorum exercitus Generalem Capitaneum, noviter repertis, & è manibus infidelium illas tunc occupantium ereptis, ac ad ditionem, & dominium eorum, & pro tempore existentium Regum eorundem Regnorum redactis, illisque in temporalibus subjectis, quæ eisdem Regibus, dum vixerunt, & deinde Charissimo in Christo Filio nostro Carolo, Romanorum Imperatori semper Augusto, dictorum Regnorum nedum hæredi, & successori, verum etiam in desiderio orthodoxam Fidem ubique exaltandi imitatori; ac sub eorum obedientiâ, & dominio, ratione dictorum Regnorum, ex tunc successivè eodem Petro Capitaneò Governatore, permanentibus, consistens: admodum insigne existat, longumque, & latissimum, & distinctum territorium circum circa habeat; adeoque in eo ultra viginti millia vicinorum, vel incolarum, quorum plures fideles, tam noviter conversi, quam etiam alii forenses, & de diversis mundi partibus ad illud habitandum confluentes, commorentur, & resideant: ac in eo inter alias ecclesias, monasteria, pia loca, ex devotione Regum Majestatis, & Capitanei prædictorum inibi constructa: una Parochialis ecclesia sub invocatione Beatæ Mariæ Virginis, cum structuris, & ædificiis convenientibus, ad quam omnes ipsi fideles, pro Missis, & divinis officiis audiendis, ac Ecclesiasticis sacramentis suscipiendis, tanquam ad eorum Paro-

chiam ecclesiam recurrunt, etiam consistit; ac idem Carolus Imperator summopere cupiat eandem Parochialem ecclesiam, in Cathedralem, ipsumque oppidum in Civitatem Mexicanensem erigi, & instrui. Nos habitâ super his cum venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus maturâ deliberatione; eodem Carolo Imperatore nobis super hoc humiliter supplicante, ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, & ejusdem Beatæ Mariæ Cælestis, nec non ipsius fidei exaltationem, Apostolicâ auctoritate, tenore præsentium supplicationibus Caroli Imperatoris hujusmodi inclinatis, de eorundem Fratrum consilio pariter, & assensu, oppidum Mexicanense, ac Parochialem ecclesiam Beatæ Mariæ hujusmodi in Cathedralem Mexicanensem, sub invocatione ejusdem Beatæ Mariæ nuncupandam, pro uno Episcopo Mexicanensi, qui inibi, & in illius Civitate, ac Diœcesi verbum Dei prædicet, & infideles ad eandem Fidem convertat; ac tam illos sic conversos, quam alios prædictos fideles, in eadem Fide expertius instruat, doceat, & confirmet, ac sacramenta Ecclesiastica eis ministret, & ministrari, ac prædictam erectam ecclesiam, illiusque ædificia ad formam Cathedralis Ecclesiæ redigi faciat; ac in Civitate, & Diœcesi prædictis, collegiatis, & parochiales, ac alias ecclesias, monasteria, capellas, hospitalia, oratoria, & alia loca pia, ac in illis respectivè in numero, & cum dotibus, ac qualitatibus decentibus per eum assignandis, specificandis: majores, principales, Abba-

tiales, Conventuales, & alias dignitates; personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiva; nec non Canonicatus, & Præbendas, integras & dimidias Portiones, capellanas, vicarias, & alia beneficia Ecclesiastica, cum curâ, & sine curâ, ac Capitula, necnon Capitulares, Abbatiales, Conventuales, & alias mensas erigat, & instituat respectivè, ac alia temporalia, spiritualia, jurisdictionalia, & Pontificalia officia, omniaque, & singula alia, quæ alii Episcopi Regnorum eorundem facere, & exercere consueverunt, & quæ pro divini cultûs augmento, & Fidei hujusmodi exaltatione, ipsorumque fidelium animarum salute expedire cognoverint, faciat, & exerceat: ac omnibus & singulis aliis privilegiis, prærogativis, præeminentiis, & gratis, quibus alii Episcopi prædicti de jure, & consuetudine, ac alias utantur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, utatur, potiatur & gaudeat, ac uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeat: necnon in eadem Ecclesiâ Mexicanensi Capitulum Canonicorum, & personarum, Episcopali, & Capitulari mensis, ac sigillo, & aliis insigniis, jurisdictionibus, privilegiis, & præeminentiis Episcopalibus, & Capitularibus, erigimus, & instituimus: ac incolas & habitatores dictæ Civitatis cum nomine decoramus; necnon eidem erectæ Ecclesiæ pro illius Civitate, Civitatem erectam, & pro Diocesi terras, insulas, loca, & oppida, quæ idem Carolus Imperator, vel ejus Consilium, Indiarum

nuncupatum, positis limitibus, & confinibus necessariis, statui, & assignari jusserit: ac pro Clero, & Populo illorum incolas & habitatores hujusmodi, respectivè: ac pro dote, & etiam Pontificalis dignitatis, & pro tempore existentis Episcopi illius decentiori sustentatione decimas, primitias, & alia jura Episcopalia, spiritualia, & temporalia de bonis, rebus, & fructibus, de quibus Carolus Imperator, vel Consilium hujusmodi specificarint, & ordinaverint. Itaque idem Episcopus Mexicanensis in Civitate, & Diocesi prædictis Episcopalem jurisdictionem, auctoritatem, & potestatem exercere, ac decimas, & primitias, & jura hujusmodi percipere, & levare ad instar Episcoporum prædictorum liberè, & licitè valeat, applicamus, & appropriamus: necnon jus Patronatus, & infra annum, propter loci distantiam, per se, vel alium, seu alios ad id etiam ante vacationes deputandos Procuratores, præsentandi personas idoneas, tam hæc primâ vice, quam quoties illa pro tempore vacaverint, ad Ecclesiam videlicet Mexicanensem, nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici per nos, & illum respectivè in ejusdem Ecclesiæ Episcopum, & Pastorem præficiendum. At verò omnes, & singulas alias Dignitates, Personatus, administrationes, officia, Canonicatus, & Præbendas, Portiones, capellanas, vicarias, monasteria, Prioratus, & alia beneficia hujusmodi, eidem pro tempore existenti Episcopo Mexicanensi, ac ejus Vicario, seu Officiali per eum instituendis, ad easdem præsen-

tationes Carolo Imperatori prædicto, ratione Regnorum Castellæ, & Legionis hujusmodi, ac pro tempore existenti illorum Regi, vel Reginae de similibus consilio, & assensu reservamus, concedimus, & assignamus; non obstantibus constitutionibus, ordinationibus Apostolicis, ceterisque contractis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, decorationis, applicationis, appropriationis, reservationis, concessionis, & assignationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo, quarto Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno septimo.

Post quarum quidem litterarum Apostolicarum præsentationem, & receptionem nobis, & per nos, ut præmittitur, factas, fuimus pro parte Serenissimæ Dominæ Joannæ, & Caroli semper Augusti, ejusdem filii, Hispaniarum Regum debitâ cum instantiâ requisiti, ut ad complementum litterarum Apostolicarum, & contentorum in eisdem procedendum, in prædictâ nostrâ Cathedrali ecclesiâ, ad honorem Gloriosissimæ Virginis Mariæ Assumptionis dedicatâ, & in dictâ Novâ Hispaniâ fabricatâ, Dignitates, Canoniciatus, & Præbendas, ac Portiones, aliaque beneficia, & officia Ecclesiastica quotquot, & prout

mélius expedire videremus, tam in Civitate, quam per totam Diocesim erigeremus, & institueremus. Nos igitur Frater Joannes de Zumarraga, Episcopus, ac Commissarius Apostolicus præfatus, attendentes petitionem, & requisitionem hujusmodi justas fore, & rationi consonas, cupientesque, ut verus, & obediens filius Apostolica jussa, nobis directâ, reverenter exequi, ut tenemur, commissionem præacceptavimus, & eâdem auctoritate Apostolicâ, quâ fungimur in hac parte, præfatâ Majestate instante, & petente, in prædictâ Cathedrali ecclesiâ Mexicanensis Civitatis in prædictâ Novâ Hispaniâ, ad honorem Dei, & Domini nostri Jesuechristi, ac Beatissimæ Mariæ Virginis, Matris ejus, in cujus, ac sub cujus titulo per præfatum Sanctissimum Dominum nostrum Cathedralis ecclesia est erecta, tenore præsentium erigimus, creamus, & instituimus.

§. I.

DEcanatum, quæ Dignitas prima post Pontificalem in eadem Ecclesiâ existat, qui curet, & provideat, quod Officium Divinum, & omnia alia, quæ ad cultum Dei pertinent, tam in choro, quam in altari, quam etiam in processionibus in ecclesiâ, & extrâ, in capitulo, ubicumque conventus, ecclesiæ, seu capituli ad illud exsolvendum congregabuntur, cum silentio, & eâ, quâ decet honestate, ac modestiâ ritè, & rectè perficiantur: ad quem etiam pertinêbit, iis, qui-

bus à choro ex causâ discedere convenit, & expressâ causâ, & non aliâs, licentiam concedere.

§. II.

Archidiaconatum ejusdem Civitatis, ad quem clericorum ordinandorum examinatio, Prælati solemniter celebrante ministratio, civitatis, & diœcesis, si sibi à Prælati injungatur, visitatio, & alia, quæ de jure communi competunt, exercere pertinebit: qui in altero tamen Jurium, vel in Theologiâ ad minus Baccalaureus existat in Universitate graduatus.

§. III.

Cantoriam, ad quam nullus possit præsentari, nisi in musicâ, saltem in cantu plano, doctus & peritus existat, cujus in facistolio cantare, & servitores Ecclesiæ cantare docere, & quæ ad cantum pertinent & expectant, ordinare, corrigere, & emendare, in choro, & ubicumque, per se, & non per alium, officium erit.

§. IV.

Scholastriam, ad quam etiam nullus, nisi in altero Jurium, aut in Artibus Baccalaureus, in aliquâ generali Universitate graduatus existat, præsentetur, qui Grammaticam clericos, & Ecclesiæ servitores, ac omnes diœcesanos audire volentes, per se, vel alium, docere tenebitur.

§. V.

Thesaurariam, ad quam ecclesiam claudere, & aperire, campanas pulsare facere, omnia utensilia ecclesiæ custodire, lampades & luminaria curare, de incenso, luminibus, panis & vino, ac reliquis ad celebrandum necessariis, de redditibus fabricæ ecclesiæ exponendis ad votum Capituli providere, pertinebit.

§. VI.

Necnon decem Canonicatus & Præbendas, quas à dictis Dignitatibus omnino separatas esse decernimus, nec unquam unam simul cum dignitate aliquâ obtineri posse ordinamus: ad quos etiam Canonicatus, & Præbendas nullus præsentari possit, nisi ad sacrum Presbyteratus ordinem jam sit promotus. Ad quos quidem Canonicatus quotidiè (præterquam in primæ, & secundæ dignitatis festivitibus, in quibus Prælati, vel eo impedito, aliqua de Dignitatibus celebrabit) Missam celebrare pertinebit.

§. VII.

Instituimus insuper sex integras, & totidem dimidias Portiones, & qui ad dictas integras Portiones præsentandi fuerint, ad sacrum Diaconatus ordinem sint promoti, in quo quidem ordine teneantur in altari quotidiè deservire, necnon passiones decantare: qui verò ad dimidias, ad sacrum Subdiaconatus, qui quidem epistolas in al-

tari, & in choro, & prophetias, lamentationes, & lectiones teneantur decantare.

§. VIII.

Volumus insuper, & statuimus quod ad Dignitates, Canonicatus, Portiones integras, & dimidias supra dictas, vel ad aliquod aliud beneficium totius nostræ Diœcesis, nullus presentari valeat, qui cujusvis ordinis, privilegii, aut officii occasione à jurisdictione nostrâ ordinariâ sit exemptus. Et si fortè contigerit, exemptum aliquem presentari, vel institui, talis presentatio, vel institutio sit ipso jure nulla.

§. IX.

ET quia non est parvi momenti Rectores nominare, ordinamus quod tot Rectores possimus eligere, quot servitio nostræ Cathedralis Ecclesiæ necesse fuerint, qui ad nutum nostrum, nostrorumque pro tempore successorum provide-ri, & quando licuerit, amoveri possint: qui exerceant in dictâ Cathedrali ecclesiâ nostrâ officium rectè & ritè, Missas celebrando, confessiones audiendo, aliaque sacramenta cautè & sollicitè ministrando.

§. X.

AC sex Acolytos, qui Acolytatus officium in altaris ministerio quotidie per ordinem exercebunt; ordinamus Capellanos insuper sex, quorum quilibet, tam in nocturnis horis, quàm in diurnis, ac etiàm Missis ad facistolium persona-

liter interesse, & in unoquoque mense Missas viginti, nisi justâ infirmitate, vel impedimento fuerit impeditus, celebrare teneatur.

§. XI.

Presentationem autem dictarum Dignitatum, Canonicatum, Portionum integralium, ac dimidiarum, aliarumque Dignitatum, Canonicatum, & Portionum similium futurarum, in prædictâ nostrâ Cathedrali Ecclesiâ creandarum, præfatis Catholicis Hispaniarum Regibus, ac eorum successoribus, prout de jure eis competit, & auctoritate Apostolicâ, reservamus eadem auctoritate.

§. XII.

AColytorum, & Capellanorum prædictorum electionem, seu provisionem ad nos, & successores nostros unâ cum nostro Capitulo pertinere decernimus. Volumus autem, quod dicti Capellani, qui pro tempore fuerint eligendi, non sint familiares Episcopi, nec alicujus personæ dicti Capituli, nec fuerint tempore vacationis.

§. XIII.

Officium Sacristæ, qui ea, quæ ad officium Thesaurarii spectant, ipso præsentè, & de ejus commissione; & in ejus absentia ad votum Capituli exercere tenebitur.

§. XIV.

Officium Organistæ, qui organa in diebus festivis, & aliis temporibus ad votum Prælati, vel Capituli pulsare teneatur.

§. XV.

Officium Perticarii, cujus in processionibus ordinare, Prælato, Presbytero, Diacono, Subdiacono, & reliquis altari ministrantibus, de choro ad sacristiam, vel altare, de altari ad sacristiam, in chorum euntibus, vel redeuntibus anteire, officium erit.

§. XVI.

Officium Œconomi, sive Procuratoris Ecclesiæ fabricæ, & hospitalis, qui architectis, muratoribus, necnon fabris lignariis, & aliis officialibus ædificandis ecclesiis operam dantibus præerit: quique per se, vel alios redditus, & proventus annuos, & quæcumque emolumenta, & obventiones, ad dictam fabricam, & hospitale, quovis modo pertinentia, colligere, & expendere habebit; redditurus annuatim rationem de receptis, & consumptis Episcopo, & Capitulo, vel officialibus ab eisdem ad hoc specialiter deputatis: necnon ad eorum nutum eligendus, vel removendus, præstita prius per eum idonea satisfactione, quam ad administrationem admittatur.

§. XVII.

Officium insuper Cancellarii, sive Notarii Ecclesiæ, & Capituli, qui quoscumque

contractus inter Ecclesiam, Episcopum, & Capitulum, & quoscumque alios, in protocollo, & notis suis recipere, actus capitulares scribere, donationes, possessiones, census, feuda, precaria per eosdem Episcopum, & Capitulum, & Ecclesiam, vel eisdem facta, vel in posterum facienda annotet, & scribat, & instrumenta custodiat: partes reddituum beneficiatis distribuat, nec non rationes reddat, & recipiat.

§. XVIII.

Officium insuper Canicularii, qui canes ab ecclesiâ ejiciat; in omnibus sabbatis, & quorumcumque festorum vigiliis habentium vigiliis, & aliis, ubi & quando per Thesaurarium sibi fuerit injunctum, Ecclesiam purgabit.

§. XIX.

DE quibus omnibus, videlicet, quinque Dignitatibus, decem Canonicatibus, sex integris, & totidem dimidiis Portionibus, & sex Capellanis, & sex Acolytis, & officiis prædictis, quia de præsentis fructus, redditus, & proventus decimarum non suppetunt, Thesaurariam ex Dignitatibus, quinque verò Canonicatus, & omnes integras & dimidias Portiones ad præsens in dicta erectione volumus suspendere: quòd si præfatis quatuor Dignitatibus, & quinque Canonicis redditus memoratæ quartæ partis ad præsens (quod non credimus) non suppetant, quod defue-

rit, inter eos dividatur secundum valorem præbendarum, & non numerum personarum; donec ad majorem quantitatem fructus pervenerint, restituendi ad præbendas præfatas per nos, & nostros successores, ordine nobis considerando ad potiorem Ecclesiæ nostræ utilitatem: ita tamen, ut cum, Deo duce, ad pinguiorem fortunam fructus, & redditus nostræ prædictæ Ecclesiæ pervenerint, quamprimum ad dotem Thesaurariæ suspensæ applicatam de supercrescentibus fructibus auctum fuerit, Thesaurarium eandem, ex nunc erectam, & creatam esse decernimus, absque aliâ novâ creatione, & erectione personæ per eandem Catholicam Majestatem nominandæ conferendam; & consequenter dum fructus, redditus, & proventus ulterius augmentum receperint, tres integræ Portiones provideantur: & successivè cum excreverint fructus, dictorum Canonicorum numerus usque ad denarium numerum successivè augeatur; quo expleto, tunc reliquæ tres integræ Portiones, & dimidiæ successivè suo ordine admittantur: & demum de redditibus superexcrecentibus sex Acolytatus, pro sex clericulis, qui in quatuor minoribus sint constituti, & Acolytorum officium in altaris ministerio exercent; & sex capellanæ simplices, pro sex prædictis Capellanis similiter provideantur; postmodum verò officium Organistæ, & Perticarii, & Œconomi, Notarii, & Canicularii prædictorum dicto numero successivè, juxta ordinem litteraliter præmissum, absque aliquo intervallo augeatur.

§. XX.

ET quia secundum Apostolum, qui altari servit, de altari vivere debet, omnibus, & singulis Dignitatibus, Personis, & Canonicis, Præbendatis, & integris, & dimidiis Portionariis, Capellanis, clericulis, sive Acolytis, ceterisque officiis, & eorum officialibus, juxta numerum supra dictum expressis, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus, tam ex Regiâ donatione, quam ex jure decimarum, aut aliâs quovis modo ad eos de præsentî, aut in futurum pertinentes; videlicet ordine litterario, Decano, Archidiacono, Cantori, Scholastico, Thesaurario, & Canonicis, necnon Portionibus integris, & dimidiis, & omnibus aliis supra notatis, & nominatis modo sequenti.....

§. XXI.

DEcano scilicet centum, & quinquaginta libras, pesos vulgariter in illis partibus nuncupatos, quarum librarum quælibet unum castellanum aureum, quadringentos octoginta quinque marapetinos monetæ usitatæ Hispaniæ constituens; Archidiacono centum, & triginta valoris ejusdem pesos seu castellanos, & cuilibet de Dignitatibus totidem; & cuilibet de Canonicis centum; Portionariorum cuilibet septuaginta; dimidiis triginta quinque; Capellanis quidem viginti; Acolytis singulis duodecim; Organistæ sexdecim, & Notario totidem; Perticario totidem; Œconomo verò quinquaginta; Caniculario quidem duodecim li-

bras auri similes, totidem castellanos, & marapetinos constituentes ex nunc pro tunc ordine literario, prout exprimitur, servato, cum fructus, redditus, & proventus superexcreverint, applicamus, & assignamus.

§. XXII.

ET quia, ut dictum est, propter officium datum Beneficium, volumus, & in virtute sanctæ obedientiæ directè præcipiendo mandamus, quod prædicta stipendia sint quotidianæ distributionis assignatæ, distributæ quotidie interessentibus singulis horis, nocturnis pariter, & diurnis exercitiis dictorum officiorum. Itaque à Decano usque ad Acolytum inclusive, is, qui alicui horæ non interfuerit in choro, stipendio, si ve illius horæ distributione careat; & officialis, qui sui officii exercitio, vel executioni deerit, mulctetur similiter singulis vicibus pro ratâ salarii; tales verò distributiones, quibus absentes privantur, aliis interessentibus accrescant.

§. XXIII.

Item volumus, & eadem auctoritate ordinamus, ut omnes, & singulæ Dignitates, Canonici, & Portionarii dictæ nostræ Ecclesiæ Cathedralis teneantur residere, & servire in prædictâ nostrâ Ecclesiâ per octo menses continuos, aut interpolatos; alioquin nos, vel successores nostri, qui pro tempore fuerint, aut Capitulum Sede vacante teneantur, eo prius vocato & au-

dito, si justam & rationabilem causam absentiae non habuerit, & allegaverit; Personatum, vel Canonatum, sive Portionem vacantem pronuntiare, & de illo, vel illâ idoneis, ad præsentationem tamen præfatæ Catholice Majestatis, & eorum in Regnis Hispaniæ successorum, providere; justam autem absentiae causam hoc loco diffinimus ægritudinem, dum tamen beneficiatus infirmus in Civitate maneat, aut in suburbis ejusdem Civitatis; aut si eam incurrerit stans extra Civitatem, cum redierit, aut redire paraverit ad eam; dum tamen hoc probationibus legitimis constet: vel cum de mandato Episcopi, vel Capituli simul, & pro causâ, & utilitate Ecclesiæ absens fuerit, itaque ista tria concurrant in hæc suâ absentia.

§. XXIV.

Volumus insuper, & de consensu & beneplacito Serenissimæ Majestatis, & eadem auctoritate Apostolicâ statuimus, decernimus, & mandamus quod omnium decimarum, tam Cathedralis, quam aliarum ecclesiarum dictæ Civitatis, & Diœcesis fructus, redditus, & proventus, in quatuor æquales dividantur partes, quarum unam nos, & successores nostri Episcopi perpetuis, futurisque temporibus, pro onere Pontificalis habitus sustentando, & ut decentius, & juxta Pontificalis officii exigentiam, statum nostrum sustentare valeamus, absque aliquâ diminutione pro nostra speciali mensâ habeamus; Decanus verò, & Capitulum, & reliqui ministri Ecclesiæ, quos

supra assignavimus, aliam quartam partem, modo præmisso inter eos dividendam habeant; à quibus partibus, licet ex commissione Apostolicâ, & longo temporis usu, moribus, & consuetudine approbatâ, eadem Catholica Majestas tertiam partem (Tertias in Hispaniâ vulgariter nuncupatas) habere, & recipere integraliter consuevit; volens erga nos suâ liberalitatis dexteram extendere, prout extendit circa alias partes, & circa qualitates infra expressas, nos, & Episcopos successores, ac Capitulum prædictos, ut magis debitores, tanto munere refectos, efficeret; & ut pro eadem, & Regiis ejusdem Majestatis successoribus preces effundere teneremur; in nostrâ, & dictâ Ecclesiâ nostrâ, & Capituli in suâ quartâ decimarum parte, liberos, & exemptos esse voluit; reliquæ verò duæ quartæ partes iterum in novem dividendas partes decernimus: duas quarum eidem Majestati Serenissimâ, in signum superioritatis, & juris Patronatûs, ac ratione acquisitionis prædictæ terræ, futuris perpetuis temporibus, percipiendas, & levandas, applicamus.

§. XXV.

DE reliquis verò septem partibus bifariam duximus esse faciendam divisionem, quarum quatuor de dictis septem omnium decimarum Parochiæ nostræ Cathedralis Ecclesiæ applicamus mensæ Capitulari, ut melius Ecclesia valeat administrari, ex quibus quatuor partibus nos, & successores nostri cuilibet * vestrorum assigna-

* Fortè Recto-
rum.

mus sexaginta pesos vulgariter nuncupatos, Sacristæ verò quadraginta. Qui quidem Rectores habeant omnes primitias, præter octavam partem, quam applicamus Sacristæ; qui etiam Rectores quotidie in coro Missæ majori, ac vespertinis horis, superpelliciis induti residere teneantur, ut commodius animarum saluti sacramenta exercere valeant; ne eorum absentia, seu incuria quis absque aliquo Sanctæ Matris Ecclesiæ sacramento incautè discedat: & donec fructus excreverint, ex prædictis etiam quatuor partibus conferatur Acolytis, Organistæ, & Perticario, quod supra dictum est, & quod superfluerit, habeat prædicta mensa Capitularis.

§. XXVI.

IN singulis verò Parochialibus ecclesiis, tam dictæ Civitatis, quam totius nostræ Diœcesis, quatuor prædictæ de dictis septem partibus simul cum primitiis, beneficiis in unaquaque dictarum ecclesiarum erigendis, & creandis applicamus: declarantes etiam simili modo octavam partem dictarum quatuor partium, atque primitiarum, sic dictis beneficiis applicatarum, Sacristæ cujusque Parochialis ecclesiæ dictæ Civitatis, & Diœcesis nostræ, esse tribuendam.

§. XXVII.

Volumus autem, & ordinamus quòd omnibus dictæ Civitatis, & Diœcesis nostræ ecclesiis Parochialibus (exceptâ nostrâ Ecclesiâ Ca-

thedrali) tot beneficia simplicia creentur, & ordinentur, quot ex quantitate reddituum dictarum quatuor partium, sic eisdem beneficiis applicatarum, creari, & ordinari poterunt. Assignata tamen congrua, & honesta sustentatione clericis, quibus beneficia illa conferri debent; itaque nullus sit determinatus dictorum beneficiorum numerus, sed superexcrecentibus fructibus, crescat etiam ministrorum copia in eisdem ecclesiis. Quae quidem praedicta beneficia simplicia, servitoria, quae pro tempore in dictis ecclesiis creari contigerit, ut dictum est, quotiescumque contigerit vacare quovis modo, providere volumus, & statuimus filiis dumtaxat patrimonialibus, descendenti- bus ab incolis, qui ex Hispania dictam Provin- ciam transierunt; aut ad eam inhabitandam in futurum transire contingat: donec in posterum visa, & cognita per nos, vel successores nostros christianitate, & capacitate Indorum, ad instan- tiam, & petitionem supra dicti Patroni, nunc, vel pro tempore existentis, visum fuerit, Indis etiam naturalibus dicta beneficia providenda (praemisso prius examine, & oppositione, juxta for- mam, & laudabilem consuetudinem in Episcopa- tu Palentino haecenus observatam) inter filios pa- trimoniales; dum tamen dicti filii patrimoniales, quibus sic de dictis beneficiis provisum fuerit, in- fra annum & dimidium a die sibi factae provisio- nis teneantur praesentare, & ostendere coram dic- tae Provinciae appellationum Judicibus, aut Gu- bernatore pro tempore, ibidem existentibus, ra-

tificatione dictarum Catholicarum Majestatum, vel pro tempore successorum suorum in Hispaniae Regnis collationem, & provisionem, sic sibi praedicta forma factam; alioquin praedicta beneficia eo ipso vacare censeantur; praefatique Catholici Reges, sive illorum successores personas alias possint ad dicta beneficia juxta praedictam for- mam qualificatas praesentare.

§. XXVIII.

Volumus autem, quod donec existant filii pa- trimoniales, qui juxta praefatam consuetu- dinem Palentinam possint eligi ad dicta benefi- cia; provisio dictorum beneficiorum fiat, ad praesentationem dictarum Catholicarum Majestatum Patronorum, & non alias.

§. XXIX.

SED quia animarum cura dictae Civitatis, ac totius nostrae Diocesis, ad nos, & futuros successores nostros principaliter, & praecipue spec- tat, tanquam qui, juxta Apostoli sententiam, de illis in die Judicii rationem reddituri sumus, ac- cedente ad hoc consensu, ac voluntate earundem Catholicarum Majestatum Patronorum praedicto- rum, & sua instante petitione, ac auctoritate, & tenore praedictis; volumus, & ordinamus, quod in nostra Cathedrali Ecclesia, & in omnibus dic- tae Civitatis, ac nostrae Diocesis ecclesiis Paro- chialibus nos, & Praelati, qui pro tempore fue- rint, commendemus, & injungamus animarum

curam pro nostræ voluntatis arbitrio, cui viderimus ipsarum ecclesiarum beneficiato, seu beneficiatis, seu cuiuscumque alii Sacerdoti, etiam non beneficiato, pro eo tempore, ac sub illâ formâ, quibus nobis visum fuerit dictarum animarum salutis magis expedire; sub divini obtestatione iudicii futuros omnes, & nostros successores exhortantes, & requirentes, quod in hæc commissione animarum nulla sit apud eos personarum acceptatio, sed solum sibi à Deo commissarum ovium utilitati consulant, & salutis; & ut, qui præfate animarum cura à nobis, vel illis præpositi fuerint, congruentius valeant sustentari, & pro ipsarum animarum sollicitudine aliquam recipiant temporalem retributionem; applicamus eorum cuiuslibet primitias omnes Parochiæ illius, in quâ sic curam animarum gesserit (relictâ parte Sacristiæ superius designatâ.)

§. XXX.

Volumus insuper, & ordinamus, quod institutio, & destitutio Sacristarum omnium ecclesiarum nostræ Diocesis fiat semper ad nutum, & dispositionem nostram, & nostrorum pro tempore successorum eum moderatione salarii; si forsân prædicta pars, quæ sibi (ut præmissum est) solvi debet, in magnam exereverit quantitatem; ita tamen, quod quidquid ex octavâ eadem parte illis per nos, vel successores nostros ademptum fuerit, in ipsius ecclesiæ fabricam, vel aliud quod Divini cultus augmentum ejusdem ecclesiæ, & non in alios usus consumi debeat.

§. XXXI.

Similiter tres partes restantes de septem partibus supra dictis in duas iterum partes æqualiter dividantur, quarum unam scilicet medietatem trium dictarum partium, cujuslibet dictorum oppidorum ecclesiæ fabricæ liberè applicamus; reliquam verò partem, videlicet medietatem trium dictarum partium, hospitalibus cujuslibet oppidi consignamus: de quâ quidem medietate, sive parte eisdem hospitalibus applicatâ, dicta hospitalia teneantur hospitali principali, ubi Cathedralis fuerit ecclesia, decimam solvere. Applicamus etiam eadem auctoritate in perpetuum fabricæ nostræ Diocesis dictæ Sanctissimæ Mariæ omnes, & singulas decimas unius parochiani ejusdem Ecclesiæ, & omnium aliarum ecclesiarum totius Civitatis, & Diocesis; dum tamen talis parochianus non sit primus, seu major, vel ditior nostræ dictæ Ecclesiæ Cathedralis, & aliarum ecclesiarum nostræ dictæ Diocesis, sed secundus post primum.

§. XXXII.

Officium verò divinum diurnum pariter, & nocturnum, tam in Missis, quàm in horis fiat semper, & dicatur secundum consuetudinem Ecclesiæ Hispalensis, donec, & quousque Synodus celebretur.

§. XXXIII.

Volumus insuper, & de ejus celsitudinis instantiâ, & petitione ordinamus, quod Portionarii ipsi vocem habeant in Capitulo, unâ cum

32.
Dignitatibus & Canonicis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, præterquam in electionibus, & aliis à Jure prohibitis casibus, qui solis Dignitatibus, & Canonicis pertinent.

§. XXXIV.

ET insuper volumus, & de ejus Serenitatis instantiâ, & petitione ordinamus, quòd in dictâ nostrâ Cathedrali Ecclesiâ, præterquam in diebus festivis, in quibus una tantum Missa sollemnis celebrabitur horâ tertiâ; duæ quotidie Missæ celebrentur, quarum una primis diebus Veneris cujuslibet mensis de anniversario fiat pro Hispaniæ Regibus præteritis, præsentibus, & futuris: diebus verò Sabbati Missa prædicta in Virginis gloriosæ honorem, pro præfatorum Regum incolumitate, & salute respectivè celebretur. Cujuslibet autem mensis primâ die Lunæ eadem Missa pro animabus in Purgatorio existentibus sollemniter dicatur. Reliquis verò diebus prædicta Missa de primâ possit celebrari ad voluntatem, & dispositionem cujuslibet personæ volentis ipsam dotare: dictique Episcopus, & Capitulum possint quæcumque dotem recipere, à quibusvis personis sibi oblatam, pro ejusdem Missæ celebratione. Secunda verò Missa de festo, vel de feriâ occurrenti, secundum ritum Hispanensis Ecclesiæ, vel alias, horâ tertiâ celebrabitur. Et quicumque majorem Missam celebraverit, ultra communem distributionem omnibus illi Missæ interessentibus assignatam, vel assignandam, sti-

33.
pendium lucretur triplum, quàm ad quæcumque diei horam; Diaconus verò duplum, & Subdiaconus simplum. Et quicumque majori Missæ non interfuerit, tertiam, & sextam illius diei non lucretur, nisi ex rationabili, & justâ causâ, & Decani licentiâ, vel alterius in choro pro tempore præsentis, absens fuerit: super quo petentis licentiam, & concedentis conscientiam oneramus. Et quicumque similiter matutinis, & laudibus interfuerint, triplum lucretur, quàm ad quæcumque diei horam, & insuper stipendium primæ, quàmvis illi non interfuerint.

§. XXXV.

Volumus insuper, & de ejusdem Majestatis instantiâ, & petitione ordinamus, quòd bis in quâlibet hebdomadâ Capitulum teneatur, feriâ videlicet sextâ, & tertiâ; & quòd feriâ tertiâ tractetur ibidem de negotiis occurrentibus: feriâ autem sextâ, de nullâ aliâ re, nisi de morum correctione, & emendatione tractetur, & de iis, quæ ad Divinum cultum debitè celebrandum, & ad Clericalem honestatem in omnibus, & per omnia, tam in Ecclesiâ, quàm extrâ conservandam spectent: & quælibet alia dies ad Capitulum celebrandum sit interdîcta; nisi novi casus, qui emergerint, aliud exegerint. Per hoc autem nolumus jurisdictioni nostræ Episcopali, aut successorum nostrorum circa correctionem, & punitionem dictorum Canonicorum, aliarumque per-

sonarum nostrae Cathedralis Ecclesiae aliquatenus derogari, quam omnimodam correctionem, punitionem, & jurisdictionem in dictas personas, nobis, & dictis successoribus reservamus, ad instantiam, & petitionem praefatarum Majestatum Patronorum, & de eorum consensu. Item eadem auctoritate, & de ejusdem Catholicae Majestatis beneplacito statuimus, & ordinamus quod quilibet dicte nostrae Ecclesiae, & Diocesis clericulus primae Tonsurae, ad hoc ut possit privilegio gaudere, Clericalem deferat tonsuram unius regalis argentei magnitudine, monetae usualis Hispaniae; & per duos digitos infra aures tantum, a tergo prosequenter, scissuram capillos tondeat; vestibusque honestis induatur, chlamyde, videlicet, vel mantello, seu pallio, quod vulgariter *loba* nuncupatur (sive *manteo*) clauso, vel aperto ad terram protensis, non rubei, croceique coloris, sed alterius honesti coloris, quibus, tam in vestibus superioribus, quam inferioribus utatur.

§. XXXVI.

Item, eadem Apostolica auctoritate, necnon de ejusdem celsitudinis, & Catholicae Majestatis consensu deliberato, quia in ipsa Provincia de Mexico in Nova Hispania vulgariter nuncupata, in Civitate Mexicanensi, & sub invocatione Beatissimae Mariae Virginis Assumptionis Cathedralis Ecclesiam in honorem ejusdem Virginis Assumptionis Apostolica auctoritate perpetuo

erigimus; domos, habitatores, incolas, & vicinos, tam intra Civitatem, quam in suburbis ejusdem Civitatis, de praesenti, vel in futurum habitantes, & commorantes, in dicte Ecclesiae Virginis Mariae Assumptionis parochianos deputamus, & assignamus, donec in dicte Civitate commoda per nos, & nostros successores fiat divisio parochiarum: cui etiam jura parochialis ecclesiae solvere teneantur, decimas, primitias, & oblationes offerre; & a Rectoribus ejusdem Ecclesiae Confessionis, Eucharistiae, & alia sacramenta recipere; necnon eisdem Rectoribus sacramenta hujusmodi conferre, & administrare, & parochianis accipiendi licentiam concedimus pariter, & facultatem.

§. XXXVII.

Item volumus, statuimus, & ordinamus quod consuetudines, constitutiones, ritus, & mores legitimos, & approbatos, tam officiorum, quam insigniarum, & habitus, anniversariorum, officiorum, Missarum, aliarumque omnium caeremoniarum approbatarum Ecclesiae Hispanensis, necnon aliarum cujusvis ecclesiae, seu ecclesiarum, ad nostram Cathedralis decorandam, & regendam necessariè reducere, ac transplantare liberè valeamus.

§. XXXVIII.

ET quia, quae de novo emergunt, novo indigent auxilio; igitur litterarum supra dicta-

rum virtute nobis, & successoribus nostris plenissimam emendandi, ampliandi, & ea, quæ oportuerit, statuendi, & ordinandi in posterum potestatem reservamus, ut possimus id facere de consensu, petitione, & instantia Regiæ Majestatis; tam circa quæstionem, & taxationem dotis perpetuam, vel temporalem, & limitum nostri Episcopatus, & omnium beneficiorum, quam circa retentionem decimarum, vel divisionem earumdem secundum tenorem Bullæ Alexandri, per quam ipsis Regibus Hispaniæ fuit facta donatio decimarum, licet ad præsens, per eandem Regiam Majestatem ad alimenta nobis sint, cum his tamen qualitatibus, donata. Quæ omnia, & singula, instantibus, & petentibus prædictis Dominis meis Reginæ, ac Regibus, dictâ Apostolicâ auctoritate, quâ fungimur in hac parte, & melioribus modo, viâ, atque formâ, quibus melius possumus, & de jure debemus, erigimus, instituimus, creamus, facimus, disponimus & ordinamus, cum omnibus, ac singulis ad id necessariis, & opportunis; non obstantibus contrariis quibuscumque, & illis præcipuè, quæ Sanctissimus Dominus noster præfatus in suis præinsertis litteris Apostolicis voluit non obstare; & ea omnia, & singula, omnibus, & singulis præsentibus, & futuris, cujuscumque status, gradus, ordinis, præminentia, vel conditionis fuerint, intimamus, insinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus; per præsentem mandamus prædictâ auctoritate, & sanctæ obedientia virtute omnibus, & singulis supra dictis,

& ea omnia, & singula, quæadmodum à nobis instituta sunt, observent, & observari faciant. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentis litteras, sive præsens publicum instrumentum exindè fieri, & per Notarium publicum infrascriptum scribi, & publicari, nostrique sigilli jussimus, & fecimus appensione communiri. Datum Toleti sub anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigésimo quarto.

rum virtute nobis, & successoribus nostris plenissimam emendandi, ampliandi, & ea, quæ oportuerit, statuendi, & ordinandi in posterum potestatem reservamus, ut possimus id facere de consensu, petitione, & instantia Regiæ Majestatis; tam circa quæstionem, & taxationem dotis perpetuam, vel temporalem, & limitum nostri Episcopatus, & omnium beneficiorum, quam circa retentionem decimarum, vel divisionem earumdem secundum tenorem Bullæ Alexandri, per quam ipsis Regibus Hispaniæ fuit facta donatio decimarum, licet ad præsens, per eandem Regiam Majestatem ad alimenta nobis sint, cum his tamen qualitatibus, donata. Quæ omnia, & singula, instantibus, & petentibus prædictis Dominis meis Reginæ, ac Regibus, dictâ Apostolicâ auctoritate, quâ fungimur in hac parte, & melioribus modo, viâ, atque formâ, quibus melius possumus, & de jure debemus, erigimus, instituimus, creamus, facimus, disponimus & ordinamus, cum omnibus, ac singulis ad id necessariis, & opportunis; non obstantibus contrariis quibuscumque, & illis præcipuè, quæ Sanctissimus Dominus noster præfatus in suis præinsertis litteris Apostolicis voluit non obstare; & ea omnia, & singula, omnibus, & singulis præsentibus, & futuris, cujuscumque status, gradus, ordinis, præminentiæ, vel conditionis fuerint, intimamus, insinuamus, & ad omnium notitiam deducimus, & deduci volumus; per præsentem mandamus prædictâ auctoritate, & sanctæ obedientiæ virtute omnibus, & singulis supra dictis,

& ea omnia, & singula, quæadmodum à nobis instituta sunt, observent, & observari faciant. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentem litteras, sive præsens publicum instrumentum exindè fieri, & per Notarium publicum infrascriptum scribi, & publicari, nostrique sigilli jussimus, & fecimus appensione communiri. Datum Toleti sub anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigésimo quarto.

STATUTORUM

PARS PRIMA.

CAPUT I.

Canonat. Constitutio. Hispal. Ecclesie cap. 3. fol. 58. & 59.

IN primis hæc Sancta Synodus statuit, & præcipit, ut quando aliquis in Prælatum hujus Metropolis, seu Provinciæ electus, ad capiendum suæ sedis possessionem personaliter, seu per procuratorem venerit, ante omnia bullas, seu litteras Apostolicas super præsentatione, per Regiam Majestatem desuper factâ expeditas, Decano, & Capitulo præsentet; qui postquam eas viderint, ac legitimas esse repererint; Capitulares omnes vocem, & suffragium in electionibus, juxta præfatum erectionem, habentes, ad Capitulum sequenti die habendum, citari, & vocari faciant; ut ibi de electi hujusmodi receptione, debitâ cum solemnitate faciendâ, deliberent. Et in eâ, postquam decreta fuerit, procedant sub hæc videlicet formâ.

§. I.

Præbendati omnes, qui Capitulo, ut præferatur, congregando interfuerint, ab aulâ Capitulari ad ecclesiæ corpus exeant, ibique electum personaliter accedentem accipiant; electo autem hujusmodi per procuratorem accedenti, Præbendati quatuor ex antiquioribus, per ejusdem Capituli Præsidentem nominandi, ad ipsius aulæ Capitularis januam obviam procedant. Sedes ve-

rò in Capitulo diversimodè juxta venientis hujusmodi personæ qualitatem præparetur. Electo enim personaliter accedenti, faldistorium cum pulvinaribus, ac ceteris eum actum concernentibus, disponatur. Procuratori autem tapetum, sella, & pulvinar ad pedes collocetur. Electo præterea in eodem faldistorio Missale statuatur, ut præstandum ab eo juramentum præstet, & sub formâ sequenti.

§. II.

NOS P. Archiepiscopus de Mexico juramus per Deum, & hæc Sancta Dei Evangelia, quòd erectionem hujus Sanctæ Ecclesiæ Mexicanæ observabimus, & servari faciemus; consuetudines bonas, & approbatas ejusdem Ecclesiæ, in quantum non contrariantur prædictæ erectioni, Sacris Canonibus, & Sancti Concilii Tridentini decretis, & Provincialis Synodi Mexicanæ editis constitutionibus manu tenebimus, juraque nostræ dignitatis, & Ecclesiæ, Sponsæ nostræ in nullo infringere pro viribus conabimur. Semper præ oculis habentes verum Dei obsequium, & animarum profectum, prout ex debito nostræ Pastoralis sollicitudinis tenemur. Ita nos Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. III.

Cujusmodi juramentum procurator, & qui possessionem electi nomine capturus accesserit, præstare teneatur. Quo præstito, Capitulares omnes, nemine dempto, processionis ordine

hymnum *Te Deum laudamus* sollemniter decantantes, præcedentibus tam ejusdem Ecclesiæ Cathedralis cruce, quam Parochialium, Monasticarum, Eremiticarumque ecclesiarum crucibus, unâ cum ipsarum Vicariis, Parochis, Ministris, ac universo Clero, qui ad hoc præveniri debent: electum ipsum sub umbraculo, seu baldachino per Dignitates, & in eorum defectum, per Præbendatos hujusmodi seniores ferendo, ad chorum usque comitentur. Quò cum perventum fuerit, crucibus, Clero, & Monachis prædictis ad chori fores detentis, Capitulares omnes electum adhuc sub baldachino procedentem, eodem ordine comitantes, chorum ingredientur: eum denique electum in sede Episcopali, in signum possessionis, per duos ex Dignitatibus antiquiores beneficiatos collocent. Procuratorem verò duo per Præsidentem deputandi Capitulares, (sollemnitate, ac processione hujusmodi prætermissis) factaque in ipso actu demonstratione, quæ personam propriam à substitutâ distinguat, in eadem Archiepiscopali sede constituent. Quibus peractis, ordine, processione, ac formâ præmissis, ad locum Capituli iidem Capitulares revertantur; ibique electum in Archiepiscopali ejusdem Capituli sede, modo præscripto, collocent; ac tunc Decanus, vel qui in ejus absentia præ sederit, surgens à loco suo, & ad sedem eandem magnâ cum observantia, & reverentiâ accedens, flexis genibus, electo, ut præfertur, sedenti manum deosculetur, eoque signo ipsum in Dominum, Prælatum, &

Pastorem recipiat, ac eidem, ut tali, debitam præstet obedientiam; idemque ipsum modo, & formâ prædictis reliqui Capitulares, servato antiquitatis ordine, faciant. Quibus effectis, apertâ ejusdem loci Capitularis januâ, omnes beneficiati, Parochi, Rectores, Vicarii, Capellani, atque servientes, reliquos denique Clerus ibi repertus, similiter intrent, idemque recognitionis, & obedientiæ signum Prælato exhibeant.

§. IV.

Procuratorem verò, qui possessionem prædictam electi nomine capturus venerit, Decanus, & Capitulum, hymnum *Te Deum laudamus* similiter canentes, prætermissis baldachino, à loco Capituli ad chorum deducant, ipsumque primò in sede chori, ac deinde in sede Capituli Archiepiscopalibus sedere faciant: ibique in obedientiæ debitæ Prælato, cujus ille personam, & jurisdictionem gerit, recognitionem iidem Capitulares ordine suo cum decenti submissionis, & reverentiæ demonstratione ejusdem procuratoris, ut præfertur, sedentis manum suâ quisque manu dexterâ porrectâ contingant; porrectamque manum ad se volventes deosculetur, & hoc ipsum reliqui beneficiati, & Parochi cum toto Clero faciant.

§. V.

UT Prælatum, captum per procuratorem possessione, debitâ cum sollemnitate recipiatur, Civitatem ingrediens, sequens forma servetur.

§. VI.

In primis, Decanus, & Capitulum, omnes, & singulos Præbendatos, & Parochialium ecclesiarum Rectores, ac beneficiatos, Priores quoque, & conventus Religiosorum ejusdem Civitatis, ut die, & hora ingressus prædicti cum suis crucibus de more convenient, præmoneri, citari, & vocari faciant; ac processions ordine una cum ipsius Cathedralis Ecclesiæ cruce ingrediendi Præfato obviam procedant.

§. VII.

Prius tamen idem Decanus, & Capitulum, & omnes clerici, qui ad hoc congregari poterint, suis mulis sedentes, præcedente ejusdem Capituli sceptrifero, sceptrumque suum manu gerente, debita ejus actus conformitate, & ordinatione servatâ, extra Civitatem ad mediam leucam, vel eo minus, ad Præsidentis arbitrium, progrediantur: & ipsi Præfato, cum ad eum pervenerint, eodem, quo procedunt ordine, singuli & reverentiam exhibeant, & illius manus deosculentur. Quo factò, omnes ad Ecclesiam, decedentibus ad processionem vestibis, præparandi, sine morâ redeant. Processions autem hujusmodi initium omnes, tam ejusdem Cathedralis Ecclesiæ, quam reliquarum Parochialium, Monasticarum, & Eremiticarum ecclesiarum, hospitaliumque cymbala hilari sonitu prænantient, & quantum eadem processio duraverit, similiter pulsantur.

§. VIII.

Postquam ad Ecclesiam omnes pervenerint, Decanus, vel qui Præsidentis fuerit, pluviali indutus una cum duobus ministris Diaconi, & Subdiaconi habitum & insignia gerentibus, reliqui verò Præbendati pretiosioribus Ecclesiæ pluvialibus pariter ornati, processions ordine, præviâ ejusdem Cathedralis Ecclesiæ cruce, præcipuam ipsius Ecclesiæ januam, quâ Præfato datur ingressus, egrediantur, sicque procedant, quousque crux eadem ad certum fori locum pretioso faldistorio decenter ornatum pervenerit; quo loco accedens Præfatus genibus flexus, eandem crucem, sibi per Præsidentem, ut præfertur, ornatum porrigendam deosculetur. Ad vitandam verò confusionem, antequam Præfatus multâ descendat, eadem processio ad Ecclesiam redeat, Præbendatis cum choro musicorum retrò manentibus, qui antiphonam, *Sacerdos, & Pontifex, &c.* in ordinario præscriptam concinant: & illa cum reliquis necessariis pronuntiata, hymnum *Te Deum laudamus* alternatis versibus canentes, eodem processions ordine, ad Ecclesiam regrediantur; in cujus ingressu idem Præsidentis, ut supra ornatus, aquæ benedictæ aspersionem Præfato, qui se, & circumstantes aspergat, illius manum deosculatus, offerat; deinde ad altare majus similiter ordinati procedant, ubi Præfatus super pavementum faldistorio coopertum, dum antiphona in ordinario descripta, cum versibus dicitur, genua flectat; quibus dictis Præfatus inde surgit,

& eisdem Capitularibus comitantibus, altare majus ascendat, ibique omnibus astantibus Episcopalem benedictionem impendat. & inde sollemnitate, cruce, & processione hujusmodi prætermisissis, domum suam, eisdem comitantibus, adeat.

ALERE FLAMMAM
VERITATIS

CAPUT II.

De Loco Capitularium.

§. I.

Quoniam juxta constitutiones, & ordinationes, in hujus Archiepiscopatus, & Provinciae erectione conditas, quinque Dignitates, Decanus videlicet, Archidiaconus, Cantor, Scholasticus, & Thesaurarius; decem quoque Canonici, sex etiam integri, ac totidem dimidii Portionarii esse debent: ideo hæc Sancta Synodus decernit, & mandat, ut hi omnes in Capitularibus ipsorum congregationibus ordine infrascripto sedeant. In primis quidem Decanus ad sedis Prælato destinatae latus dextrum, & penes Decanum Cantor, ac tertio loco Thesaurarius, quinque deinde Canonici, tres postea integri, tres denique dimidii Portionarii, unus post alium, juxta tradita cuique possessionis prioritatem, considerant. Ad sinistram autem ejusdem sedis Archiepiscopalis latus, primam Archidiaconus, secundam Scholasticus, quinque subinde Canonici, sex demum integri, & dimidii Portionarii se-

Constitutio Hispanensis fol. 48. & hanc consuet. Granatensis.

quentes successivè sedes, servato ejusdem antiquitatis ordine, teneant.

§. II.

Statuit præterea eadem Sancta Synodus, ut Dignitates, Canonici, integri, ac dimidii Portionarii prædicti, in quibuscumque officiorum, tam Divinum cultum, & horarum Canoniarum celebrationem, quam reliqua per Capitulares agenda negotia concernentium, distributionibus, ac deputationibus, ordine superius descripto, juxta cujusque antiquitatem, nullam prorsus habitam ratione, quo quisque chori latere dextro videlicet, an sinistro locum teneat, inter se præferantur.

§. III.

In processibus autem Presbyter celebraturus medius inter utrumque chorum incedat; ita ut Decanum quidem dextrorsum, Diaconum verò paratum sinistrorsum habeat. Quod si Decanus absuerit, dextrum Diacono, sinistram verò Archidiacono latus præbeat.

§. IV.

Quæ tamen procedere non intelligantur, quoties Capitularibus actibus, & processibus hujusmodi Prælati intervenerit. Nam juxta Supremæ Dignitatis, & potestatis ejus exigentiam (Sacrosancto Tridentino disponente Concilio) primum in choro, processibus, & quibusvis aliis actibus locum, seu quam ipse capere, & eligere voluerit, sedem habere debet.

Sess. 25. cap. 6.
verbo Episcopis
de reformat.

De Decano, & ejus Præminentis.

§. I.

Cujusvis Cathedralis ecclesiæ hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ Decanus, sacro Presbyteratus ordine insignitus existat; sin minus ad eam dignitatem minime recipiatur; quamvis enim in præinserta erectione hæc à Decano qualitas non requiratur, eadem tamen Sancta Synodus Provincialis Prælatos omnes, ut ubi, quando, & quomodo fieri potuerit, Sancti Concilii Tridentini exhortationem opere compleant, in primis admonet; omnibusque sibi ab hujusmodi erectione collatis facultatibus (nullâ exceptâ) fungens, declarat; quod quoties officia, seu ministeria per Capitulares, tam in choro, quàm ad altare, ordine in tabulâ designando, peragenda, aliquibus Præbendatis committi contigerit, qui vel ea acceptare noluerint, vel semel acceptata, suis locis, & tempore præstare negligenter omiserint; tunc Decanus, non solum rebelles, & negligentes multare, sed etiam officia, vel ministeria per eos omitta, aliis committere (habitâ officii, seu ministerii hujusmodi, ac Præbendati, cui commissum fuerat, defectusque, & negligentia ratione) possit, ac debeat.

Sess. 24. c. 12.
verbo hortatur
etiam.

Insuper ad Decanum, quamdiu in Civitate fuerit, & non ad aliquem alium Capitularem, eosdem Capitulares ad extraordinarium Capitulum (quod non nisi in gravibus negotiis, quæ ordinarium Capituli diem expectare non possint, fiat sub justâ, & rationabili pœnâ) citare, & convocare pertineat; quoties autem similia occurrerint, Decanus brevem negotii, seu negotiorum tractandorum rationem sceptrigero, qui eandem Capitularibus exponat, in scriptis tribuat. Quod si negotia hujusmodi talia fuerint, quæ, ut præfertur, explicari non debeant, tunc Capitulares ad gravia negotia vocari, dixisse sufficiat; quod hæc Sancta Synodus ipsius Decani, vel ejus, qui, absente eo, Præsidentie munus obiêrit, prudentiæ committit, juxta hujus Sanctæ Synodi decreta in Sacrosancti generalis Concilii Tridentini obedientiam, & conformitatem edita.

Constit. Hispal.
fol. 50.

Sess. 25. cap. 6.

§. III.

Adeumdem similiter Decanum negotia in Capitulo tractanda proponere spectet. Illo verò negotium quodvis sibi per aliquem ex Capitularibus insinuatim proponere nolente, vel differente, illud ipsum, hæc decernente Synodo, quicumque Capitularis, petita prius à Capitulo licentiâ, proponere possit; id verò Decano, vel Præsidente hujusmodi impedire conante, datis ibi sine ullâ scandali notâ suffragiis, quod pars Ca-

48.
pituli major deliberaverit, hoc fiat, & observetur.

§. IV.

UT autem debitus in choro, & acibus Capitularibus ordo teneatur, sitque semper, qui absente Decano, præsideat, & regat, eadem statuente Synodo, declaratur, ut absente Decano, Archidiaconus: hoc verò deficiente, Cantor: in hujus autem absentia, Scholasticus; in cujus defectum Thesaurarius in præsentia succedat: absentibusque Dignitatibus, Canonicus, vel Præbendatus antiquior ubique præsideat.

§. V.

STatuit tamen, & ordinat eadem Sancta Synodus, ut nullus ex Capitularibus, quantumvis absente Decano, præsidere valeat, nisi quantumdiu sede sua eminenti sederit, præsentia munere fungatur. Declarat nihilominus, hoc statuto, Decanum, cui juxta præmissæ erectionis tenorem præsidendi in choro dignitas, & præeminentia competit, non comprehendere; sed ipsum in quovis chori loco existentem præsidere posse; extra chorum tamen hujusmodi, quamvis in ecclesia existat, non præsidere. Decani autem defectus, vel excessus, si quos ille in suo officio commiserit, per Capitulares plenè congregatos, habitâ loci, ac dignitatis ejus debitâ ratione, in Capitulo advertantur, & corrigantur.

CAPUT IV.

De Archidiacono.

§. I.

Quilibet, tam Metropolitanæ, quam cujusvis in hac Provincia constitutæ Cathedralis ecclesiæ Archidiaconus, qui vel in altero Jurium, vel in Theologiâ saltem Baccalaureus graduatus esse debet, quæcumque sibi per suprainsertam erectionem concessa, & declarata sunt, præstare, & exercere potest. Prælati tamen, cum potuerit, Sancti Concilii Tridentini exhortationem opere compleri faciat.

Sess. 24. c. 12.
verbo Archidiacon. de reform.

CAPUT V.

De Cantoris officio, ac Dignitate.

§. I.

Cantori verò præter ea, quæ in præfatâ erectione præcipiuntur, & injunguntur, cujuslibet hebdomadæ tabulam, seu matriculam ab omnibus observandam præscribere, seu præscribi facere, & quæ quibusque hebdomadæ diebus recitanda, celebranda, seu dicenda sint animadvertere, tam Dignitatibus, & Canonicis Missas, quam integris, ac dimidiis Portionariis evangelia, passiones, epistolas, lectiones, ac lamentationes, quam etiam Capparum gestationem, servato antiquitatis ordine, & habitâ officiorum hu-

Constit. Hispal.
fol. 53.

50.
jusmodi alternatione, committere per novam hujus Sanctæ Synodi declarationem deinceps incumbat.

§. II.

AD cujus etiam, vel ejus locum tenentis, Succentoris officium, introitorum versus, alleluja, responsoria, antiphonas, prophetias, ac ceteri Paschalis benedictionem, per præfixum in matriculâ, seu tabulâ hujusmodi distributionis ordinem commendare; Capellanos præterea servientes, & chori ministros, qui tamen omnes eidem reverenter obedire tenentur, circa debitam Divino cultui, ac sacris officiis decentiam, & compositionem deficientes, aut negligentes corrigere pertineat: Cantori autem in præmissis deficienti, vel excedenti, justam pro culpæ modo, attentâ ejus Dignitate, correctionem in Capitulo, vel extra illud Decanus adhibeat.

CAPUT VI.

De Scholastici Dignitate.

§. I.

QUAMVIS juxta præcissam præscriptæ erectionis formam, Scholasticum, vel in altero Jurium, vel in Artibus Baccalaureum esse sufficiat, hæc tamen Sancta Synodus Provincialis Sacrosancti Concilii Tridentini (cui se conformat) dispositionem exactè in posterum præcipit observari, eidemque Scholastico in primis injun-

Sess. 23. c. 18.
verbo de cetero
de reformat.

51.

git, ut, quoties illi à Capitulo commissum fuerit, quascumque ejusdem Capituli nomine litteras, seu epistolas notet, scribat, easque solito Capitulo sigillo in capsâ sub tribus clavibus, quarum una penes Decanum, vel ejus loco præsentem, altera penes eundem Scholasticum, ac tertia penes ipsius Capituli Secretarium existat, servando, sigillet; quibus eadem Sancta Synodus etiam mandat, ut non nisi indubitatas, ac totius, vel majoris, saniorisque partis Capituli fide, ac testimonio probatas litteras, ex quibus nullum Prælati, seu Capituli damnum, vel præjudicium obvenire posse credatur, sigillare præsumant, aut sigillent. Hujus autem mandati transgressores debitæ punitionis rigori subjaceant.

Ex Constit. Hispan. fol. 56.

CAPUT VII.

De Thesaurario.

§. I.

THESAUARIUS, cui tam quæ in prædictâ erectione, quam quæ in hujus Sanctæ Synodi Cæremoniali, & decretis ordinata reperiuntur, incumbunt, ea pariter cum sequentibus observet, ac præstet. Pro candelarum benedictione die Purificationis Beatæ Mariæ faciendâ, ceræ quantitatem, ac distributionis formam à Prælato simul cum Decano, & Capitulo præscribendam teneat. Quæcumque reliquiaria, reliquias, ornamenta, aurum, argentum, aliaque Ecclesiæ bona, quæ

pro tempore empta, restaurata, & constituta fuerint, sub expresso rei cuiusque pondere, valore, dispositione, & qualitate sibi per inventarium consignanda recipiat. Coadjutores quoque suos Sacristas idoneam pro iis, quæ receperint, cautionem ad eorundem Prælati, & Capituli beneplacitum præstare faciat.

CAPUT VIII.

De Canonicis.

§. I.

CUjuscunque sub hoc Archiepiscopatu, & Provinciâ constitutæ Cathedralis ecclesiæ Canonici qualitates in suprâ memoratâ erectione præscriptas habeant; curent tamen diligenter Prælati, ut ubi, & quando commodè fieri potuerit, juxta Sancti Concilii Tridentini dispositionem, saltem dimidia eorum pars, vel in Sacrà Paginâ, vel in jure Canonico Doctores, aut Magistri, aut Licenciati existant; quibus Missas conventuales, exceptis iis, quæ ad Dignitates pertinent, secundum Breviarii, & Missalis ex ejusdem Concilii Tridentini decreto editorum formam; tabellæ quoque desuper ordinandæ, ac Cæremonialis, per hujusmodi Sanctam Synodum Provinciale constituti, ab omnibus, quos illud concernet, respectivè observandi, dispositionem, & ordinem, dicere incumbat.

Seis 24. c. 12.
verbo *horiatur*
de reformat.

CAPUT IX.

De Integris, ac dimidiis Portionariis.

§. I.

INtegrî, ac dimidii Portionarii qualitatibus in præmissâ erectione memoratis ornentur, & injunctis ab eadem muneribus singuli diligenter incumbant. Circa suffragia verò per eos, in quibusvis actibus, & congregationibus Capitularibus ferenda, tam præfatæ erectionis, quàm litterarum executoriarum in contradictorio judicio desuper expeditarum ordo, & forma servetur.

§. II.

QUI omnes Dignitates, Canonici, integri, ac dimidii Portionarii, Capitulares suprâ relati præbendas suas per quotidianas distributiones, juxta ejusdem erectionis dispositionem, pro parte singulis eorum assignatâ, tam in fructuum decimarum redditibus, quàm in anniversariorum, funerum, & aliorum manualium, & obventionum emolumentis lucentur.

CAPUT X.

*De Decimarum partibus ad Prælatum,
Capitulum, Fabricam, Hospitale, &
Servientes pertinentibus.*

§. I.
AD tollendum omne dubium, litesque, ac dis-
sensiones, quæ in reddituum divisione, ac
distributione oriri possent, hæc Sancta Synodus
ordinat, declarat, & mandat, ut tam de quartâ
Prælatum tangente, quàm de aliis partibus ad
Capitulum, fabricam, hospitale, Regiam Majes-
tatem, servientes, & officiales spectantibus, id
omnino fiat, quod præfata erectionis ordinatio-
nes, & statuta disponunt. Quæ fundamentalis qui-
dem, & quasi primaria lex esse debet, quâ om-
nes, & singulæ hujus Archiepiscopatus, & Pro-
vinciæ Cathedrales ecclesiæ, absque ullius rei de-
fectu, vel excessu regantur, & gubernentur.

CAPUT XI.

*De Formâ in admittendis ad possessionem
Præbendatis habendâ.*

§. I.
Quando aliquis, Dignitas, Canonicus, vel
Portionarius, (qui Regiæ Majestatis præ-
sentationem, & Ordinarii collationem, ac

factæ per eum juxta Sancti Concilii Tridentini
formam, Fidei professionis certificationem ha-
beat) noviter admittendus accesserit: Decanus, si
in Civitate fuerit, sin minus, chori Præsident ad
tradendum personæ sic accedenti, ejus, quam pe-
tit, Præbendæ possessionem, Capitulares ad Ca-
pitulum per diem antè vocari, præcipiat.

§. II.

DEindè Capitulares omnes, per eorum scep-
trigerum (qui qualiter eos, qui in Civitate
tuerunt, vocaverit, fidem faciat) convocati, &
in Capitulo, prout de usu, & consuetudine ha-
bent, congregati, Præbendandum hujusmodi ad
locum Capituli ingredi jubeant, qui stans in me-
dio aulæ Capitularis nudo capite, omnibus inte-
rim Dominis Capitularibus sedentibus, & cooper-
tis capitibus, hæc, vel similia verba proferat.

§. III.

REgia Majestas me ad talem præbendam, hu-
jus Sanctæ Ecclesiæ, per promotionem,
aut obitum talis N. ultimi illius possessoris va-
cantem, dignata est præsentare, cujus collatio-
nem, seu canonicam institutionem mihi Illustris-
simus Dominus N. vel ejus Vicarius fecit. Domi-
nationi vestræ supplico, ut me ad illius possessio-
nem admittat, nam quantum in me fuerit, huic
Sanctæ Ecclesiæ, & in eâ Dominationi vestræ
servire curabo.

Sess. 24. c. 12.
de reformat. &
motus Pii IV.

Ex consuetâ
Granatens.

HÆC loquutus, jurium suorum litteras, & documenta penes Secretarium Capituli præsentet, ac locum Capitularem egrediatur. Capitulares verò postquam præsentationem, institutionem, seu collationem, reliquasque litteras, & documenta hujusmodi (præviâ desuper opportunâ consultatione) viderint, & examinauerint, an tradenda sit illi possessio, nec ne, solita suffragia ferant, ac de possessionis traditione deliberato, duo commissarii, Dignitas (videlicet) & Canonicus nominentur, per quos ipse accedens, à Secretario Capituli admonendus, superpellicio, & juxta temporis infra dicendi exigentiam cappâ chori indutus, ad capiendum sedis suæ possessionem in chorum deducatur: quâ ibi capta, ad Capitulum reducatur, similem in eo Fidei professionem sub juramento facturus, quam coram Prælato, vel ejus Vicario fecerit, cum canonicam ejus Præbendæ institutionem sibi ab eo fieri obtinuit: ac proinde coram Decano, vel in ejus locum Præsidente, flexis genibus, manibusque super Missali positis, constituatur, & juxta Sancti Concilii Tridentini dispositionem, ac motûs proprii felicitis recordationis Pii Papæ IV. tenorem juret, & profiteatur in formâ sequenti.

SESS. 24. c. 12.
& motus proprius Pii IV.

EGO N. firmâ fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, vide-

licet, Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, Factorem Cæli, & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesum Christum Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Mariâ Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus, & sepultus est. Et resurrexit tertiâ die, secundum Scripturas. Et ascendit in Cælum: Sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloriâ judicare vivos, & mortuos, cujus Regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem: Qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector.

Item, Sacram Scripturam, juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto. Nec

eam unquam, nisi juxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta novæ legis à Jesu-Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis, necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium. Illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse.

Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supra dictorum Sacramentorum sollemni administratione, recipio, & admitto.

Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de justificatione in Sacrosanctâ Synodo Tridentinâ diffinita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Missâ offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis; atque in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè, realiter & substantialiter corpus, & sanguinem, unâ cum humanitate, & divinitate Domini nostri Jesu-Christi; atque conversionem totius substantiæ vini in sanguinem; quam conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor enim sub alterâ tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi.

Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari. Si-

militer, & Sanctos unâ cum Christo regnantes venerandos, atque invocandos esse; eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas, firmiter assero. Images Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse; ac eis debitum honorem, & venerationem impartendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesiâ relictam fuisse; illarumque usum Christiano Populo maximè salutarem esse, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco. Romanoque Pontifici, Beati Petri Apostolorum Principis Successori, ac Jesu-Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro. Cetera item omnia à Sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, & præcipuè à Sacrosanctâ Tridentinâ Synodo tradita, diffinita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor. Simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesiâ damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentî sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè, Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque à meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in meo munere spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curatu-

rum. Ego idem N. spondeo, voveo, ac iuro. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. VI.

QUI præterea Præbendatus, ad Præbendam huiusmodi possessionem admissus, singulari se iurejurando astringere teneatur, in formâ sequenti.

Ego N. hujus Almæ Ecclesiæ iuro per hæc Sancta Dei Evangelia, quod ab hæc horâ inantea obediens ero omnibus constitutionibus, statutis, & consuetudinibus laudabilibus prædictæ Sanctæ Ecclesiæ; easque in omnibus, & per omnia observabo. Contra eas, & jura dictæ Ecclesiæ directè, vel indirectè scienter non me opponam. Juraamenta, & secreta Capituli nemini pandam. Veram obedientiam, & reverentiam jure debitam Illustrissimo, & Reverendissimo Domino hujus Sanctæ Ecclesiæ Præsuli, exhibebo. Honorem, & utilitatem dictæ Ecclesiæ in omnibus, & per omnia procurabo. Conspiraciones, * monopodia, & conventicula, tum contra Reverendissimum Dominum Antistitem existentem, & futuros successores ejus canonicè intrantes, tum contra Capitulares, & beneficiatos fratres meos, & eorum aliquem non procurabo: & quod in assequitione hujus Præbendæ non intervenit fraus, dolus, aut illicita pæctio, vel simoniæ labes directè, vel indirectè. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Portè monopoliz.

§. VII.

HIS peractis, ambo Domini Capitularis, commissarii, ut præfertur, nominandi, si Præbendatum huiusmodi ad chorum non deduxerant, deducant, eundemque in ipsâ Dignitatis, Canonicatûs, vel Portionis, in quâ successerit, sede in signum possessionis collocent, ibique in libro legere, servatis omnibus sollemnitatibus necessariis, & opportunis, faciant. Quem deinde ad idem Capitulum redeuntem similiter comitentur, & in Capitulari sede illi debitâ, constituant. Ipsumque denique Capitulares omnes in signum fraternitatis, ad amplexum, & pacis osculum accipiant, eique de omnibus, & singulis fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis ad eam Præbendam pertinentibus, integrè respondere mandent: & publicum de præmissis omnibus instrumentum petenti, confici, ac dari, decernant.

CAPUT XII.

De modo ad hoc, ut Præbendati noviter recepti sciant Cæremonias, servando.

§. I.

EXpedit plurimum, ut Præbendati in iis maxime, quæ sibi circa Divini cultûs ministerium, & præbendarum suarum servitium agenda sunt, optimè instructi existant. Idcirco eadem Synodo statuente, decernitur, & ordinatur, ut quilibet Præbendatus, cum primum receptus fue-

Const. Hispal. c.
11. fol. 78.

®

rit, non solum ordinum suorum caeremonias in Missali ex decreto Sancti Concilii Tridentini edito, praescriptas; sed eas, quae officii Divini recitationem, chori quoque cantum, & ordinem concernunt, frequenti horum statutorum, & Caeremonialis nostri lectione, addiscat, & calleat. Ad quod etiam per caeremoniarum Magistrum (ex hujus Sanctae Synodi Provincialis simili decreto deputandum) in titulo de celebratione Missarum examinetur. Nec prius in eis, ac debito Praebendae suae officio sufficienter instructus esse credatur, quam ejusdem caeremoniarum Magistri fide, ac testimonio probetur. Quod si sex mensibus a die captae per eum possessionis elapsis, caeremonias, ac debitum Praebendae suae ministerium ignoraverit, & negligens in addiscendo fuerit, ad id a Praelato, cujus in hoc conscientia oneratur, per rigorem opportunum, usque ad beneficii suspensionem, & fructuum privationem, compelli possit, & debeat.

CAPUT XIII.

De iis, quae Praebendati, & alii Ministri in Divini Cultus ministerio, ac Beneficiorum, Officiorumque suorum exercitio agere debent.

§. I.

Circa Officium
in choro exercen-
dum pie sanxit

Quoniam opportunus Praebendarum, & Beneficiorum, in Cathedralibus, ac Paro-

chialibus ecclesiis existentium usus in eo consistit, ut Praebendati, ac beneficiati hujusmodi, juxta Breviarii, Missalisque Romani dispositionem, sacras caeremonias cum decentia, honestate, ornatu, eaque quae Dei Ministros decet conformitate, observent, ac teneant: statuit propterea, & praecipit haec Sancta Synodus, ut omnes hujus Archiepiscopatus, & Provinciae Praelati, Cathedraliumque, & Parochialium ecclesiarum Capitula, Parochi, Vicarii, beneficiati, & ministri, quaecumque ad hunc finem in Caeremoniali, ac praesentibus statutis ex ejusdem Sanctae Synodi Provincialis decreto editis, ordinata, statuta & de reata sunt, sub fœnis in eis contentis, inviolabiliter custodiant, & exequantur.

Conc. Milan. 5.
tit. quae ad Divi-
no Officia perti-
nent.

CAPUT XIV.

Qualiter omnes Cathedralium ecclesiarum Praebendati certis anni temporibus Cappas Chori gestare debent.

§. I.

CUM in Cathedralibus Hispaniae ecclesiis per sanctas constitutiones receptum, & observatum reperitur, ut omnes illarum Praebendati certis anni diebus superpellicii induti cappas nigri coloris ad chorum destinatas superinduantur, idemque in hoc Archiepiscopatu, & Provincia laudabili semper consuetudine invaluerit; & quae

Const. Hispal.
c. 12. fol. 80.
Sanctiago c. 3.
Cons. de Granat.
Conc. Licens. 2.
anni 1567. cap.
63. fol. 16. 2.
pag.
De origine, &
fundamento ha-
rum Capparum,
quae vulgo va-

cantur (capa de Coro) loquitur Joann. Trullo in regul. Canonice, regul. lib. 1. c. 12. n. 6. & 7.

in Metropolitanis, præcipuisque regnorum Castellæ ecclesiis usu, & observantiâ vigent, maxime deceat in his etiam partibus immutabili constitutione servari: ideo hæc Sancta Synodus omnibus, & singulis Præbendis hujusmodi ordinat, ac præcipit, ut ad horas Canonicas, Missas, processiones, Divinum officium, & quotiescumque prævia sublimi cruce capitulariter processerint, superpellicis ornati prædictas chori cappas gestare teneantur, diebus nimirum, & formâ sequentibus.

§. II.

IN primis, ad vespas commemorationis defunctorum Capitulares omnes Christianâ (quæ ipsos decet) majestate, atque modestiâ compositi, processionis ordine chorum exeuntes, præcedente eorum sceptrigero, ad sacristiam, ut ibi suâ quisque cappâ induatur, accedant; ac deinde cappis hujusmodi induti, simili processionis ordine ad chorum redeant, in eoque vespas defunctorum exordiantur, à quo die usque ad Sabbatum Sanctum exclusivè eisdem cappis utantur, præterquam ad primas vespas, & per totum diem cujuslibet infrascriptarum festivitatum, eo tempore occurrentium, quæ sunt.

§. III.

Nativitas Domini, incipiendo ab ejus vigiliâ, cum duobus sequentibus diebus Sanctorum Stephani Protomartyris, & Joannis Evangelistæ.

Circumcisio } DOMINI
Epiphania }

Purificatio }
Assumptio } BEATE MARIE.
Conceptio }
Præsentatio }
Expectatio Partus }

Festa Sanctorum Apostolorum {
Andræ.
Thomæ.
Mathiæ.

Translatio Corporis S. Jacobi Apostoli, Patroni Hispaniarum.

Festum S. Josephi, Patroni Novæ Hispaniæ, cum die octavâ.

Festum S. Thomæ Aquinatis.

Dominica Palmarum ad processionem tantum.

§. IV.

Cappæ verò per Præbendatos, ut præfertur, gestandæ, ex laneo stamine subtili, quod vulgò *Anascote*, seu *Burato*, dicitur, aut quavis aliâ non inhonestâ telâ nigri coloris efficiantur, prætermisissis curiositatibus, fulcimentis, *Aforros* nuncupatis, præterquam in cucullo, & oris anterioribus, quæ (ut moris est) aut raso, aut bombycino serico fulciri possint: quibus etiam cauda honestæ longitudinis accedat, quæ, nisi in processionibus, comitatibus, & actibus publicis, in quibus demitti & extendi solet, plicata semper fe-

ratur. Capitularis autem, qui præsignatis diebus in assistentiâ Divini officii cappâ hujusmodi usus non fuerit, processionis, & actûs, in quo sic defecerit, emolumenta, & fructuum distributionem, quam alias lucraturus erat, amittat; ac si contumacia creverit, mulctatio quoque convenienter crescat: super quo Præsidentis in choro conscientia oneratur.

CAPUT XV.

De respectu, & obedientia debitâ Præsidenti, ac de ejus officio.

§. I.

SI, dum Divina peraguntur officia, Præsidentis, cui in rebus tunc occurrentibus necessaria, & opportuna providere incumbit, debita non deferatur obedientia, omnis procul dubio celebrationis ordo, non sine magno Christiani populi scandalo confundetur. Quapropter hæc Sancta Synodus statuit, & mandat, ut omnes beneficiati, capellani, cantores, & chori ministri, cujusvis status aut conditionis existant, Præsidenti in his, quæ circa Divina officia mandaverit, absque ullâ prorsus excusatione, aut repugnantia pareant. Si quis autem (quod absit) verbo, aut alio quovis modo Præsidenti non obtemperaverit, arbitrio Capituli, habitâ inobedientiæ, & scandali ratione, ab eodem Præsidente mulctetur; cui tamen

Ex consuetâ
Granat. c. 27.
& 28.

eadem Sancta Synodus in primis injungit, ut quæcunque agenda sint, modestis, & ab injuriâ alienis verbis maturè discernat, atque præcipiat. Quod si hæc in parte idem Præsidentis nimis excesserit, res ad Prælatum (ut de opportuna emendatione, ac remedio provideat) deferatur.

§. II.

Præsidentis matutino tempore, priusquam ad primam pulsari finiatur, ad ecclesiam veniat, ejusque munditiam, tum in altaribus, tum in choro, qui quotidie verri, ac æstivo tempore etiam rigari debet, tum quoque in sedibus per ejusdem chori pueros in tabulâ designandos, etiam quotidie, tergendis diligenter inspiciat. Deinde chorum primus omnium ingressus, antequam incipiantur officia, ad aliorum exemplum, juxta sedem suam genua flectat, & Punctatorem ad primam chori sedem genibus flexum existere, ac omnes cum silentio intrare, genua flectere, ac super scriptis cæremoniis uti procuret. Galerum, aut ligneos calceos, aut quemvis alium indecentem habitum gerentes choro prohibeat. Neminem, nisi superpellicio indutum, aut chorum ingredi, aut inter chorum, & altare majus, dum Divina officia celebrantur, transire permittat; & in universum, suum quemque munus, & officium, tam in choro, quam in Ecclesiâ, quam etiam ubicumque Capitulum convenerit, præstare, prout æquum est, faciat. Silentium denique, à quo decens, vel

indecens chori ministratio pendet, ab omnibus servari, loquentes monendo, ac in ipso rationum tempore horarum emolumenta iis, quos propter defectus huiusmodi multaverit, deduci videndo super omnia intendat. Ac proinde suam quemque tenere sedem, verita unius loci in alium migratione, præcipiat; ita ut quantum chori capacitas permiserit, singulis beneficiatis singula sedes, hinc inde vacent, quo silentii fiat observatio facilior, & chori plenitudo major appareat. Quemcumque ab alio discedere, utpote colloquentem, aut alia ex causa jusserit, eundem non obtemperantem unius horæ multet emolumentis. Ad hymnum *Te Deum laudamus* psallentes choro contineat, ne ipsum solum ibi manere contingat. Duo quoque scamma tapetibus strata, pro sacris concionibus audiendis, antequam incipiatur prima; unum verò simili tapete ornatum ante horam vesperearum, quoties in eis futuri sunt cappigeri, afferri, & opportuno tempore apponi faciat. Patentes ecclesie fontes, singulis diebus Dominicis mundari, & aquam benedictam (quæ eisdem singulis Dominicis diebus benedicatur) semper continere provideat: ac suis omnes officiis, quando, & quomodo oportet, incumbere, accuratè præcipiat. Egre diendi denique chorum iis dumtaxat, qui juxta præscriptæ erectionis tenorem urgenti aliqua necessitate laboraverint, licentiam concedat.

CAPUT XVI.

De iis, quæ cæremoniarum Magister erga ingredientes chorum præstare tenetur.

§. I.

Cæremoniarum Magistro personis, tam secularibus, quam aliarum Cathedralium ecclesiarum Capitularibus, quibus ex Sanctæ hujus Synodi permissione chorum ingredi licet, obviam exire, easque ad locum ubi sessuræ sint, quæ decet modestiâ, urbanitate, ac reverentiâ comitari, & in earum sedibus collocare, incumbat. Difficultatem verò, seu dubitationem (siqua in hoc rerum genere orta fuerit) idem cæremoniarum Magister cum Prælato, & in ejus absentia cum Præsidente pro tempore existenti conferat, ut quid potissimum agendum sit, decernatur, decretumque Magister huiusmodi sine aliquo defectu perficiat.

§. II.

QUI tamen, si vel in loci assignatione, vel in cujusvis alterius rei executione arbitrio suo quidvis aliud egerit, vel in aliquo defecerit, ejusdem Præsidentis judicio multetur. Cum autem, nisi cæremoniarum Magistro in ejus officio ab omnibus pareatur, convenientem Divini cultus ordinem confundi oporteat: idcirco hæc Sancta Synodus, quoscumque hujus, & aliarum Cathedralium ecclesiarum Novæ Hispaniæ Prælatos nunc, & pro tempore existentes hortatur in

Ex Ecclesiâ
Compostelanâ à
c. 17. usque ad
c. 22.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE COMPOSTELA
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

70.
Domino, ut quotiescumque per ceremoniarum Magistrum de aliquâ ceremoniâ, vel laudabili consuetudine servari debita admoniti fuerint, eundem benigne suscipiant, ac ejus animadversionem opere exequantur: ut & ipsi suis decenter officiis respondeant, & suo alios exemplo ad obediendum eidem ceremoniarum Magistro moveant. Reliquis autem omnibus beneficiatis, capellanis, & ministris Ecclesiasticis injungit, ac præcipit, ut ipsum ceremoniarum Magistrum in ejus officio venerentur, eique morem gerant. Qui ex supra dictis contra fecerint, primo unius horæ, secundo integri diei, ac tertio unius hebdomadæ emolumentis mulctentur.

CAPUT XVII.

De Ordine per Capitulum capitulariter egrediens servando.

§. I.

Ex Eccles. Compostel. c. 28.

Quando Prælati, & Capitulum aliquam ecclesiam, vel monasterium, vel eremitorium processionis ordine adiverint, solemniter exire, & procedere, ac Divinis officiis ordine, atque silentio servatis assistere debeant: ut & sacrorum rituum, quibus utuntur, decentiæ satisfaciant, & quò magis totius Populi oculis exponantur, eò majora Ecclesiasticæ honestatis documenta perhibeant. Proinde hæc Sancta Synodus decernente statuitur, & ordinatur, ut quoties Ca-

71.
pitulares ab ecclesiâ processionis ordine, sive votis, sive funeris gratiâ, quomodolibet exierint; superpellicis ornati, ac pro temporis per hæc statuta superius designati exigentiâ, cappis etiam superinduti, Capellanis similiter, & ministris superpellicia gerentibus, incedant. Quòd si celebrandi alibi causâ, Capitularis processio fiat; pretiosioribus ornamentis ex conveniente eidem festivitati colore, Presbyter quidem albâ, & pluviali indutus, solitoque birreto contactus, usque ad celebrationis hujusmodi locum, ubi planetam accipiat; ministri verò albis, dalmaticisque præparati procedant. Si verò post meridiem hujusmodi processionis ordo sit futurus, Presbyter, ac ministri præscriptâ formâ decorati progrediantur. Cantores quoque, ac tibicines semper, ut solent (nisi aliud processio postulaverit) intersint. Omnes autem ordine suo euntes, ac Divinis officiis assistentes, & debitis ceremoniis, & opportuno silentio utantur: qui verò, cum collateralibus colloquutus fuerit, vel nutibus, ac signis luserit, aut alias quomodolibet contra præmissa fecerit, Præsidentis arbitrio mulctetur.

§. II.

Et quoniam ratio postulat, ut Capitulum competentem locum, ac sedem habeat, ubi Divinis officiis assistere possit, eadem Sancta Synodus ceremoniarum Magistro decentem hujusmodi locum prævidendi; ac majori Sacristæ, ut camna, & tapeta, ubi Capitulum ordine suo se-

72.
deat, & Divinis officiis intersit (ita ut neque in his, neque in aliis sedibus die Corporis Christi, & illius octavis apponi solitis, aliquæ seculares; vel etiam Ecclesiasticæ personæ sedere præsumant) deferri faciat, præcipiendi curam in primis injungit.

ALERE FLAMMAM
VERITATIS
CAPUT XVIII.

*De Magistri Capellæ officio, &
Cantoribus.*

§. I.

Ex Eccles. Com-
positel. a. c. 24.
& ex Consuet.
Granat. c. 31.

EXperientia quotidiana satis constat, quantum oporteat chori ministros, & cantores à capellæ Magistro sufficienter instrui, & quæ unoquoque die cantu figurato canenda sint, ordinato ad id facistorio prævideri, ut Divinorum officiorum sollemnitatis digno semper honore celebretur. Quapropter necesse est, ut idem capellæ Magister, tam præmissis, quam aliis infrascriptis ad ejus officium ex hujus Sanctæ Synodi decreto spectantibus, operam suam diligenter impendat.

§. II.

IN primis, ut singulis non feriatis diebus statim post primam, quousque pulsari sinatur ad Missam, in loco intra ecclesiam ad id specialiter designando, scholam ad omnes tam beneficiatos, quam reliquos cantores, & ecclesiæ ministros, atque servientes eò accessuros in cantu figurato, &

73.
contrapuncto docendum, & instruendum tempore, quo alia cantus firmi lectio per Succentorem habenda non impediatur, habere debeat. Quoties autem, nisi ex causâ infirmitatis, vel absentia à Civitate de Prælati, & Capituli licentiâ factæ, defecerit, juxta culpæ modum Præsidentis arbitrio mulctetur. Quandiu verò abfuerit, vel ægrotaverit, aliquem ex cantoribus, judicio Præsidentis magis idoneum, qui in ejus locum præfatæ lectioni sine defectu præsit, substituat. Cui etiam eadem Sancta Synodus injungit, ut quæ diebus festivis præcipue sollemnioribus, ac majoris hebdomadæ officiis, Nativitatis quoque Domini die, ad matutinum figurato cantu celebrandis, canenda sunt, opportunè à cantoribus prævideri maxime curet; ne dum officium in choro peragitur, defectus aliquis præsentis populi aures offendat. Quod si ob hujus diligentia omissionem notabilis cantus dissonantia in choro contigerit, idem capellæ Magister ejus horæ, in qua sic defecerit, salario mulctetur. Quia verò ad eundem capellæ Magistrum spectat, Missas, ac reliqua figurato cantu hujusmodi decantanda eligere, ac designare: ita ut illa, & non alia cantari debeant; eidem propterea injungitur, ut quemadmodum quæ ipse composuerit cantari, prout æquum est, faciat: sic etiam quæ ab aliis insignibus musicis composita repererit, similiter cani faciat; cum in hac celebri Ecclesiâ, ad quam undecumque concurritur, omne musicorum genus, à diversis auctoribus inventum cantari deceat, quò cantores in cujus-

74
vis generis musicâ exercitentur, atque adeo asuescant, & peritiores evadant.

§. III.
Oportet etiam, ut à cantoribus, tibicinibus, & chori ministris, eidem capellæ Magistro in ejus officio reverenter pareatur: & ideo eadem Sancta Synodus præcipit, & mandat, ut quod idem capellæ Magister cantoribus, & chori ministris decantandum, tibicinibus verò, & organistæ sonandum commiserit, ac quibuslibet illorum quidpiam, vel ad chori faciendum dicere, vel super cantu firmo contrapunctum facere, vel ad organi sonitum concinere, vel denique in reliquis ad ejusdem Magistri officium pertinentibus injunxerit, id ipsum ab omnibus, & singulis supra dictis, sine aliquâ excusatione, aut morâ perficiatur. Qui verò ejusdem Magistri commissa, & injuncta hujusmodi non egerit, Præsidentis arbitrio mulctetur.

§. IV.
Præcipit similiter eadem Sancta Synodus, ut singulis Dominicis, & aliis observari solitis festivis diebus, in quibus ad organi sonitum canendum fuerit, idem capellæ Magister, & cantores initio tertæ, & vespèrarum, videlicet ad *Deus in Adjutorium meum*, &c. chorum ingrediantur, ut tam ad antiphonam *Asperges*, quam ad psalmodiam, & etiam ad contrapunctum super eisdem spalmis intonandum prompti, & parati existant. Quòd si vel capellæ Magister, vel cantores hujus-

75
modi prædicto tempore ingressi non fuerint, attento parvo eorum salario, moderatè mulctentur.

§. V.
UT autem cantores dexteriores evadant, ordinat eadem Sancta Synodus, ut ii, quos capellæ Magister instructione egere dixerit, lectioni musicæ, de quâ superius fit mentio, interesse teneantur. Qui verò ex supra dictis lectioni hujusmodi, nisi ob adversam valetudinem, vel absentiam ab hac Civitate de legitimâ licentiâ factam, defuerit, Præsidentis arbitrio etiam moderatè mulctetur.

§. VI.
ET quoniam sæpè contingit, unico absente cantore, chorum musicorum imperfectum manere, ac proinde decentem sollemnitatibus ornatum, & splendorem desiderari: & experientia docet, ex aliquorum Præbendorum, qui etiam cantores sunt, absentia, notabiles intervenisse defectus: ideo Sancta hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, ut nulli Præbendato cantoris munus habenti, vel ad vespèras, vel per totum cujuslibet festivitatis musicam requirentis diem, capere requiem liceat; sed Præbendati hujusmodi, qui cantorum salario fruuntur, ea ipsa, ad quæ alii cantores non Præbendati tenerentur, nisi hebdomadarii fuerint, ac propterea, in aliquo ejus hebdomadæ ministerio occupati existant, servare similiter debeant. Qui autem contra hanc ordinationem fecerint, mulctæ subjaceant.

Insuper, idem Magister, & cantores in omnibus Dominicis Paschalium festivitatum diebus, ad primas, & secundas vespervas Domini Sabaoth, in reliquis etiam Dominicis, & Beatae Mariae festivitibus observari solitis, ad primas vespervas, primum, tertium, & quintum Psalmum; ad matutinum verò canticum *Benedictus*, alternis cum organo versibus eà musicæ differentia, quæ *fabordon* dicitur; hymnum tamen, & canticum *Magnificat*, tam ad easdem primas, quam ad secundas vespervas, totam quoque Missam, non solum in præmissis festivitibus, sed etiam in aliis duplicibus majoribus similiter observari solitis, cantu figurato canere teneantur.

Præterea, à primâ die Sabbati Quadragesimalis usque ad feriam tertiam majoris hebdomadæ inclusive antiphonam *Salve Regina*; & tam in Nativitatis & Epiphaniæ Domini diebus, quam in Assumptionis ac Nativitatis Beatæ Mariæ, & aliis pro tempore nominandis festivitibus cantilenas rhythmicas, devotas quidem, & honestas, ac per Prælatum approbatas; atque in Dominicâ Palmarum Passionem Domini, & in majori hebdomadâ primas ad matutinum lamentationes, aliaque officia, eisdem in tabulâ committenda, cantare debeant.

STATUTORUM

PARS SECUNDA.

CAPUT I.

De Capitulis in Ecclesiâ habendis, illorumque tempore, & assistentiæ modo.

§. I.

Duobus cujuslibet hebdomadæ diebus, per ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciae erectionem designatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quæcumque videlicet tertiâ feriâ, ut de temporalibus ad mensam Capitularis, & fabricæ bona spectantibus negotiis agant; quilibet quoque sextâ feriâ, ut de spiritualibus rebus, ad Divini cultus reformationem pertinentibus disserant. Ad illud verò, non nisi post horarum Canonicarum officium, nempe post primam, quousque tertiâ, vel sexta dicenda sit, vel post Missæ majoris celebrationem accedant: ita ut tam ad præbendarum, beneficiorumque suorum obligationem, & scopum, qui Divinus est cultus, quam ad congregationes Capitulares, quæ vel præscripto, vel vespertino post horarum recitationem tempore haberi possunt, potius attendant.

§. II.

CUM primum locum Capituli ingressi fuerint, ad Sacram ibi propositam Imaginem singu-

Ex Eccles. Composel. c. 91. 96. 97. 98. & 99. Continua Gran. c. 66 tit. del Cãhido. Conc. Milan. 3. tit. de his, que ad Capitulum pertinent. Conc. Composel. act. 2. D. 7. & Conc. Tolet. act. 3. c. 12. Statutum Ecclesiarum Composel. c. 93. & Liemens. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2 tit. de his, qui dignitates, personatûs aut Cõnocraticas habent, verb. Canonici.

Iuvat Concil. Milan. 3. tit. de his, que ad Capitulum pertinent.

Insuper, idem Magister, & cantores in omnibus Dominicis Paschaliū festivitatum diebus, ad primas, & secundas vesp̄as Domini Sabaoth, in reliquis etiam Dominicis, & Beate Mariæ festivitibus observari solitis, ad primas vesp̄as, primum, tertium, & quintum Psalmum; ad matutinum verò canticum *Benedictus*, alternis cum organo versibus eā musicæ differentiā, quæ *fabordōn* dicitur; hymnum tamen, & canticum *Magnificat*, tam ad easdem primas, quàm ad secundas vesp̄as, totam quoque Missam, non solum in præmissis festivitibus, sed etiam in aliis duplicibus majoribus similiter observari solitis, cantu figurato canere teneantur.

Præterea, à primâ die Sabbati Quadragesimalis usque ad feriam tertiam majoris hebdomadæ inclusivè antiphonam *Salve Regina*; & tam in Nativitatis & Epiphaniæ Domini diebus, quam in Assumptionis ac Nativitatis Beate Mariæ, & aliis pro tempore nominandis festivitibus cantilenas rhythmicas, devotas quidem, & honestas, ac per Prælatum approbatas; atque in Dominicâ Palmarum Passionem Domini, & in majori hebdomadâ primas ad matutinum lamentationes, aliaque officia, eisdem in tabulâ committenda, cantare debeant.

STATUTORUM

PARS SECUNDA.

CAPUT I.

De Capitulis in Ecclesiâ habendis, illorumque tempore, & assistentiæ modo.

§. I.

Duobus cujuslibet hebdomadæ diebus, per ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ erectionem designatis, Capitulares ad Capitulum congregari debent; quæcumque videlicet terriâ feriâ, ut de temporalibus ad mensæ Capitularis, & fabricæ bona spectantibus negotiis agant; quolibet quoque sextâ feriâ, ut de spiritualibus rebus, ad Divini cultus reformationem pertinentibus disserant. Ad illud verò, non nisi post horarum Canonicarum officium, nempe post primam, quousque tertiâ, vel sexta dicenda sit, vel post Missæ majoris celebrationem accedant: ita ut tam ad præbendarum, beneficiorumque suorum obligationem, & scopum, qui Divinus est cultus, quàm ad congregationes Capitulares, quæ vel præscripto, vel vespertino post horarum recitationem tempore haberi possunt, potius attendant.

§. II.

CUM primum locum Capituli ingressi fuerint, ad Sacram ibi propositam Imaginem singu-

Ex Eccles. Composel. c. 91. 96. 97. 98. & 99. Conc. Græc. c. 66 tit. del. C. hild. Conc. Milan. 3. tit. de his, que ad Capitulum pertinent. Conc. Composel. act. 2. D. 7. & Conc. Tolet. act. 3. c. 12. Statutum Ecclesiarum Composel. c. 93. & Liemens. 2. c. 74. Milan. 1. p. 2 tit. de his, qui dignitates, personatûs aut Cónonicatûs habent, verb. Canonici.

Iuvat Concil. Milan. 3. tit. de his, que ad Capitulum pertinent.

li preces fundant, ac servato antiquitatis ordine, suo quisque loco sedeat. Post hæc Præsidentis se signo sanctæ crucis signet, ac intelligibili voce dicat: *Sancti Spiritus adsit nobis gratia &c. & Adjuvatorium nostrum, &c. & Orationem Sancti Spiritus Domine &c. & Actiones nostras &c.*

§. III.

Sextis feriis de competenti altaris, & chori ministerio, ut defectus, si qui fuerint, emendantur, & in futurum caveantur, ac inobedientes pro culpæ modo mulctentur, potissimum agant: ita ut Præsidentis ad decentiam, honestatem, silentium, attentionem, ac devotionem, & id genus alia, Deo ministrantibus necessaria, Capitulares publicè adhortetur; ipsosque iis præcipuè virtutibus incumbere, quibus chori decentiæ, & inuncto sibi muneri satisfaciant, ut hoc laudabili exemplo reliqui Ecclesiæ ministri ad similem Divini cultus observantiam excitentur, idemidem moneat; & si opus fuerit, Succentorem, Punctatorem, cæremoniarum Magistrum, ac ceteros officiales vocari faciat, animadvertat, & corrigat, quatenus Dei Optimi Maximi obsequio, ejusque cultus felicioribus augmentis incumbant.

§. IV.

Tertius verò feriis de temporalibus tam mensæ Capitularis bonæ, quam quævis alia negotia concernentibus rebus deliberent: ita ut non nisi Præsidentis, aut de illius, & Capituli licentiâ

quavis, Capitularibus omnibus intereâ tacentibus, & attentè auscultantibus, occurrentia negotia proponat.

§. V.

HIC verò in suffragiis ferendis servetur modus: ut prius res proposita ab omnibus non solum benè audiatur, sed etiam, si ardua fuerit, per convenientem sine clamoribus colloquationem discutatur, & percipiatur; ac si adhuc talis fuerit, quæ maturiori consultatione indigeat, de majoris partis ejusdem Capituli sententiâ ad alium diem differatur; sin minus illicò resolvatur; tuncque ante omnes Præsidentis brevè, ac compendioso loquendi modo (quo etiam reliqui utantur) suffragium ferat; deinde singuli, servato antiquitatis ordine, suam similiter sententiam dicant, ita ut nullus aliorum, vel sermonem interceptat, vel sententiam resumat, vel etiam reprehendat: sed quilibet quidquid, inspirante Domino, senserit, nemine id ægrè ferente, aut aliquo modo impediante, liberè ibi pronuntiet. Sui quisque sermonis initio, ac fine, aliquam nudato capite inclinationem Capitulo versus Præsidentem (cui etiam sermo dirigendus est) faciat. Præ lato autem ibi Præsidente, Capitularis locuturus, postquam nudo similiter capite se erexerit, ac iterum sedens cooperto capite suam sententiam protulerit, rursus detracto pileo surgat, ac inclinato corpore eisdem Præ lato reverentiam præstet. Sic igitur omnes suffragia ferant, & primi novissimos, sicut ab eis auditi sunt, patienter audiant. Qui autem al-

terius suffragium interrupperit, quatuor regalium primò, octo verò secundò, ac si perseveraverit, multiplicatà eorundem regalium pœnà, quæ in quadranti irremissibiliter exequenda signetur, juxta hujus Synodi Provincialis decreta puniatur.

ALERE FLAMMAM §. VI.

OMnium deinde suffragia, quantumvis fuerint inter se contraria, Præsidentis resumatur, & colligat, & quod eorum pars major deliberaverit, hoc tanquam potissimum tenendum fore declaret. Idque per Secretarium Capituli, nihil propterea dolentibus iis, qui contrarium senserint, faciat in actis annotari. Si quis autem se ab eâ Capituli deliberatione, sic annotatâ gravari protestatus fuerit; protestationem hujusmodi idem Præsidentis apud acta Capitularia scribi, illamque cum opportunâ actorum insertionem, in formâ fidem faciente conscriptam, eidem protestanti, ut, si voluerit, ad competentem judicem recurrat, ab eodem Secretario gratis dari præcipiat. Ea autem negotia, quæ justitiam concernant, non ex Capituli suffragiis, sed ipsius advocatorum sententiâ, prout justitia poposcerit, explicantur. Quoties verò similes casus contigerint, jurisperiti ab omni affectione immunes, & quoad fieri possit, non Capitulares consulantur. Et quoniam in actibus Capitularibus hujusmodi nonnullæ sæpè discordiæ, inimitiæ, ac discussiones exoriri solent; ideo hæc Sancta Synodus omnes in Christo monet, ut modestis, ac temperatis verbis, & quibus

nemo lædi possit, utantur. Quod siquis adversus alium inhonestè, aut injuriosè locutus fuerit, statim sex dierum emolumentis, & graviori, si opus fuerit, pœnâ per majorem Capituli partem, juxta excessus, & scandali qualitatem moderandâ, mulctetur. Cujus quidem pœnæ executio omni prorsus appellatione postpositâ fiat, ut sic damnis majoribus, quæ evenire possent, occurratur; paxque, & unitas, Ecclesiasticis personis digna, servetur; ac ejus generis culpæ, quæ Prælatum, & ejus Vicarium latere possunt, aliquâ punitione corrigantur. Locum Capituli nullus, nisi superpellicio, ac tempore exigente etiam cappâ indutus, sub amissionis suffragii pœnâ ingrediatur; ut sic omnes hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ ecclesiæ laudabilem consuetudinem, ac traditionem, quam in hoc tenuerunt, teneant.

§. VII.

Nullus Capitularis Dei Domini nostri, aut gloriosæ Matris ejus, aut cujusvis Sanctorum nomen juret; qui verò semel per Præsidentem monitus adhuc juraverit, unius mineralis pondi Ecclesiæ fabricæ applicandi, & in quadranti ad hunc effectum signandi, pœnâ mulctetur. Idque non solum in Capitulo, sed etiam in choro, & qualibet ecclesiæ parte servetur. Ita ut quilibet Capitularis fratrem suum jurantem monere, eundemque, si contumax fuerit, Præsidenti, qui ipsum præscriptâ pœnâ corripiat, denunciare curet.

§. VIII.

Capitularium in Capitulo existentium nullus ad aliquid loquendum, nisi in formâ superioris expressâ, surgat à loco suo, ubi quiete, quousque Capitulum finiatur, sedere debet; nec inde, nisi de Præsidentis licentiâ, sub emolumentorum unius horæ ejus diei multâ egrediatur.

§. IX.

Si aliquâ ex causâ quispiam ex Capitularibusensem, aut mucronem, aut aliud telum in ecclesiâ, vel choro attulerit, pro delicti, personæ, & loci qualitate, arbitrio Ordinarii plectatur.

§. X.

Quoties alicujus negotiî tractati secretum Capitularibus ex eorundem pro majori parte sententiâ indicendum fuerit, sub pœnâ præstiti juramenti indicatur; aut si eidem Capitulo videbitur, novum de secreto servando juramentum ab omnibus præstetur; & qui jurare noluerit, unius, aut (si videbitur) plurimum dierum emolumentis mulctetur, ac suffragio privatus extra Capitulum fiat.

§. XI.

Capitularis autem, de cujus aut fratris, aut propinqui negotio agitur, & qui vel à Capitulari offensus esse, vel Capitularem offendisse prætenditur, Capitulo, quandiu super hujusmodi rebus consultabitur, non intersit.

§. XII.

Capitulares autem ad Capitulum convocare Decano in ecclesiâ existenti, sin minus, Dignitati, aut Canonico seniori, extra ecclesiam verò similiter Decano in Civitate degenti, & eo absente, Dignitati, vel Canonico hujusmodi seniori, incumbat. At si aliquando tale negotium occurrerit, quod solitum Capituli diem expectare non possit, ac Decanus, vel eo absente, Præsidentens per aliquos Capitulares requisitus, Capitulum congregare noluerit: duo, vel tres Capitulares, ne hujusmodi negotium pereat, aut deterius fiat, Capitulum intimari faciant, quo casu cessante, nemo sub gravi, quam subeat, pœnâ, Capitulares ad Capitulum vocare præsumat.

§. XIII.

Negotiorum omnium occurrentium Decanus, aut Capituli Præsidentens rationem habeat, ut illa, omni morâ postpositâ, prout oportuerit, expediantur. Itaque non de pluribus simul agi permittat, sed quod primò propositum fuerit, ante reliqua omnia diffiniatur, & concludatur. Negotium verò semel diffinitum, quantumvis aliquis Capitularis, qui diffinitioni hujusmodi defuerit, de novo ingrediatur, nisi de totius Capituli mandato, iterum consultari, aut per suffragia diffiniri non possit: cum absentes Capitulares de sic deliberatis, ac diffinitis postea informari valeant.

§. XIV.

TAM litteræ transmittendæ, quàm singula solutionum, & expensarum jussu Capituli faciendarum mandata, necnon procurationum, obligationum, ac provisionum Capitularium instrumenta, ejus Capituli nomine subscribenda, per quatuor Capitulares (nempe Dignitatem, Canonicum, integrum, ac dimidium Portionarium, alternatim singulis quibusque mensibus, incipiendo ab antiquioribus) deputandos, quamvis ipsi in præmissorum deliberatione contrarium senserint, sub pœnâ ipsius Capituli arbitrio intelligendâ, subscribantur: duo quolibet anno ex Capitularibus ad id magis idoneis, procedendo à Dignitatibus calculatores nominentur; qui simul cum Secretario Capituli, & Computatore totius massæ, inspectâ Punctatoris chori relatione, calculos, ac distributiones mensæ Capitularis, omnibus beneficiatis, officialibus, & chori ministris juxta quotam cujuslibet illorum partem, ac salarium, competentes, faciant.

§. XV.

Quotiescunque aliqua perpetui, vel redimibilis census translatio, juxta motus proprii felicis recordationis Pii Papæ V. formam, aut quævis alia similis scripturâ contractus faciendâ sit, Capitulares omnes per diem ante, ut moris est, convocentur; quatenus an pro eodem pretio censum hujusmodi accipere, illumque alicui beneficiato, non nisi sub severissimâ cautione (super quo hæc Sancta Synodus eisdem Capitu-

laribus conscientias onerat) locare velint, maturè deliberent.

§. XVI.

OMnes verò regie provisiones, ac litteræ, quæ pro tempore Capitulo transmittentur, in eodem Capitulo per ejus Secretarium legantur: ac si alicujus momenti fuerint, notatis datæ, ac receptionis ipsarum diebus, statim in Præsidentis (cui hoc in primis injungitur) præsentia, per eundem Secretarium sub fideli archivii custodia reponantur.

§. XVII.

Ineumbit autem Capitulo, aliquem Capitularium Divini cultus zelo, ac diligentia ferventem à Prælato approbandum deputare, qui sacerorum custodias, Bibliothecas, resque omnes Ecclesiæ videndi, & quid reparatione, aut mutatione indigeat, advertendi, sepulturas quoque signandi, ac distinguendi curam suscipiat.

§. XVIII.

Computator totius massæ per Prælatum, & Capitulum nominandus, calculos distinguere, ac rationes ab omnibus reddituum decimalium pro tempore existentibus æconomis simul, vel divisim exigere; quæcumque item pecuniarum, jussu Capituli solvendarum mandata considerare; & in aliquo ad hoc specialiter habendo, ac sub archivii, quod ex decreto hujus Sanctæ Synodi erigi debet, custodia servando libro annotare teneatur.

Lib. 3. tit. de
rebus Eccles. con-
servandis §. 6. &
7.

Præmissa verò omnia, & singula, sicut præfertur, ordinata, & statuta primus omnium Decanus, seu Præsidents, quicumque pro tempore fuerit, tam in choro, quam in Capitulo servet, & opere compleat; quòd si non fecerit, non solum in his, quibus ipse alios mulctare potest, sed si visum fuerit, etiam in pluribus in Capitulo mulctetur. Nihil autem præter hujusmodi ordinationes, vel propriâ auctoritate, vel sine expressâ Capituli deliberatione, ac sententiâ faciat; nec aliquibus magis, quam aliis favorem, vel opem præstet; sed erga omnes Capitulares, & beneficiatos, ac in universum quascumque personas Ecclesiasticas modestè, & urbanè se gerat. Qui etiam è converso ab omnibus honoretur, ac veneretur; ita ut quando excesserit, aut defecerit, non publicè, sed in Capitulo, vel separatim reprehendatur.

CAPUT II.

Quando, & quomodo convocanda sint Capitula ante diem.

§. I.

Ex illo, & constituta Granin. c. 60. tit. del Capitulo, §. 5. comienza (quando algun negocio bu- liera.)

Quando grave aliquod negotium ex jam consideratis, ad quod omnes congregandi sunt, occurrerit, vel de novo successerit; quamvis in ordinariis Capituli diebus tractandum ve-

niat; Præsidents sceptrifero, ut Capitulares omnes ad Capitulum vocet, præcipiat, ad casus videlicet sequentes.

Ad assignandum pro officio alicui committendo salarium, & ad aliquid Capitulo proprium, sine ullo eorum, quæ Sancta hæc Synodus super hoc decrevit, præjudicio, aliis condonandum.

Ad nominandum etiam Punctatorem, Calculatores, Cæconomos, cæremoniarum Magistrum, Ecclesiæ Capellanos, ministros, & famulos, aliosque quoscumque, tam mensæ Capitularis, quam aliarum rerum officiales à Capitulo deputandos; eosque, salvâ in omnibus præcipuâ Prælati potestate, juxta juris dispositionem, ac Sacri Concilii Tridentini, hujusque Sanctæ Provincialis Synodi decreta, removendum.

Præterea, ad respondendum quibusvis alicujus momenti Regiæ, vel Romanæ Curiæ litteris, vel procuratores constituendum, vel Capitulum ad aliquid obligandum, vel etiam lites, & causas movendum, aut motas prosequendum.

Insuper, ad possessionem alicui Capitulari noviter admittendo tradendam.

Ad quodvis etiam legatum Capitulo relicto acceptandum.

Necnon ad nuntios, tam ex beneficiatis, quam ex aliis, non beneficiatis, quocumque opus fuerit, mittendum.

Ad quæcumque item Ecclesiæ, aut mensæ Capitularis bona stabilia permutandum, vel alienandum, vel transferendum.

Lib. 3. tit. de rebus Ecclesiæ §. 2.

Sess. 23. c. 6. Lib. 1. tit. de majoritate, & obedientia, §. 1.

Ad quamlibet quoque rem, Ecclesie statum concernentem, mutandum, & ordinandum.

Denique, ad ea, quæ semel deliberata, & diffinita fuerint à Capitulo, revocandum, & annullandum.

§. II.

AD præmissa igitur omnia, & singula, & ex noviter occurrentibus, quæcumque Capitulo bene visa, quamvis ordinariis diebus, tertiis videlicet, ac sextis feriis tractanda sint, Capitulares omnes in Civitate pro tempore existentes, per sceptriferum, qui Capitulum ad nonnulla negotia specialem convocationem requirentia, congregari singulis illorum denuntiet, ante diem vocentur.

§. III.

SI autem aliis non ordinariis Capituli diebus negotia hujusmodi de novo occurrerint, dum Capitulares omnes tunc in Civitate degentes in Ecclesia reperiantur, ibi etiam ad Capitulum statim habendum, congregentur. Adveniente verò solita Capituli hora, quicumque illi intervenerint, tam præmissa, ad quæ specialiter vocati fuerint, quam quæcumque alia præterea occurrentia, reliquis, vel non venientibus, vel si, ut præfertur, legitime occupati existant, suffragium non mittentibus, deliberent, ac diffiniant.

CAPUT III.

De Capitulo in choro non nisi de lexibus rebus habendo.

§. I.

Volens præterea hæc Sancta Synodus, pluribus absurdis, ex habito in choro Capitulo hætenus exortis occasionem tollere; Capitularibus omnibus pro tempore existentibus, ne deinceps in choro, aut alibi, quam in loco ad id specialiter deputato, capitulariter convenire, aut de negotiis semel in Capitulo diffinitis, vel diffinitis, aut alias gravibus, deducibiles hinc inde rationes habentibus, agere possint, in futurum prohibet. Et nihilominus, ut quoties necessitas, quæ congregationem in loco solito habendam expectare non debeat, fuerit, aliqua levia ad felicitus, & ornatus Ecclesie ministerium, & non aliter, dirigenda negotia deliberare, & providere valeant, permittit.

Ex Const. Hispal. c. 16. fol. 20.

CAPUT IV.

De Generali Capitulo, binis quibusque mensibus habendo.

§. I.

Insuper, ut singulæ hujus Provinciae ecclesie auctiori spiritualium, temporaliumque bonorum cumulo, ac splendidiore beneficiarumque,

M

Ex. Cons. Hispal. c. 73. fol. 174. & conduit Ecclesia Conpost. in suis statutis c. 94.

atque servientium ministerio semper vigeant; eadem Sancta Synodus statuit, ut præter ordinaria singulis hebdomadis, modo præmisso, habenda Capitula, unum generale extraordinarium, binis quibusque mensibus, die à Presidente per expressum Prælati mandatum designando, Capitulum habeatur; ad quod Capitulares omnes per seceptriferum, quatuor antè diebus, vocentur, ut ibi, tam de litium, causarumque pro Capitulo, aut contra ipsum pendentium statu, diligentis factis, vel omissis, utilitate, vel damno, reparatione quoque, vel directione; quam de completâ, vel incompletâ decimarum exactione; & quâcumque Æconomorum, tum pro massâ, tum pro fabricâ deputatorum, siqua fuerit, in exigendo negligentia, vel collusione; exactarumque rerum, ac pecuniarum partibilium quantitate, diligenter ab omnibus consultetur: ac de necessario, & opportuno remedio in omnibus, maximèque in rebus Divini cultus decentiam, officiorumque celebrationem concernentibus, provideatur.

CAPUT V.

De negotiis gratiam, vel justitiam concernentibus.

Ex Const. Hisp. c. 95. & 96. & in statutis Compost. ac 108. usque ad c. 111. & ex consuetudine Granatense cap. 60.

§. I.

AD tollendum verò omne dubium, & dissensionum, quæ sæpe in communitatibus ex ignorantia procedunt, materiam; hæc Sancta Sy-

nodus declarat, illa gratiæ negotia vocari, quæ in merâ ejusmodi gratiam facientis voluntate consistunt, nullamque petenti actionem juridicam tribuunt: quæ si majori Capituli parti visum fuerit, secretis suffragiis, Capitularium libertati, & paci magis opportunis, diffiniantur. Quæ autem petenti jus, & actionem in judicio competentem præbent, ea justitiæ negotia nuncupari; quæ tanquam talia, sive publicis, sive de majoris partis Capituli sententiâ secretis hujusmodi suffragiis, omni morâ postpositâ, consulantur, ac deliberentur. Ita ut, quæ in similibus justitiam concernentibus rebus, à Capitulo pro majori parte diffinita fuerint, si cetera de jure necessaria concurrant, executioni mandentur.

§. II.

ORdinat præterea eadem Synodus, ut quoties aliquod gratiæ negotium Capitulo propositum negari, decretumque Capitulare desuper factum semel publicare contigerit, illud per suffragia iterum deliberari nullatenus possit; nec aliquis Capitularis contra præstitum de secreto servando juramentum, vel adversus alium Capitularium quidpiam manifestare, dicere, aut insinuare directè, vel indirectè præsumat. Pro cujus ordinationis observantiâ, eadem Sancta Synodus Præsidentis conscientiam onerat. Capitulo pariter injungens, ut quoties Præsidentem in præmissis excessisse repererit, eundem duorum dierum emolumentis multatum corripiat; cuilibet denique

Præbendato in sanctæ obedientiæ virtute præci-
piens, ut, si Capitulum hæc in parte negligens
esse cognoverit, Præbendato, qui multam hujusmo-
di, ut par est, decernat, & exequatur, prædic-
tum Præsidentis excessum fideliter exponat.

CAPUT VI.

*De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ
contradici potest.*

§. I.

CUM sæpius evenire soleat, ut, quàmvis le-
gitima Capitularium convocatio per scep-
triterum ante diem facta fuerit, aliquis tamen Præ-
bendatus, vel propter ægritudinem, vel aliam jus-
tam absentiæ causam, vel certe propter ejusdem
sceptriferi incuriam, Capitulo, in quo gratiæ ne-
gotium deliberatum fuit, interesse non potuerit,
factamque hujusmodi gratiam fieri non debuisse
judicaverit: ideo hæc perpetuâ Synodali constitu-
tione decernitur, ut idem Capitularis, qui ab eo
Capitulo absens, interim tamen præsens in Civi-
tate fuerit, possit infra triduum, tam in Capitu-
lo, quàm coram Capituli Secretario gratiæ, ut
præfertur, factæ contradicere, protestatus in for-
mâ se eidem gratiæ in proximè habendo Capitu-
lo expressè contradicendum. Si verò Præbendatus,
ut supra contradicens prædictæ convocationis
tempore extra Civitatem degerit, eandem gra-
tiam modo, & formâ præmissis, infra octo die-

rum spatium impugnare valeat. Quâ factâ contra-
dictione, gratiæ hujusmodi suspendatur, quous-
que Præbendato, qui, ut præfertur, contradixe-
rit, interveniente, iterum secretis suffragiis, cal-
culis videlicet albis, ac nigris, suffragantium li-
bertati accommodatis, deliberetur.

CAPUT VII.

*Quomodo negotium per suffragia conclu-
sum, iterum tractari non possit, &
quando possit.*

§. I.

NE Capitularia decreta, quavis ex causâ, vel
ad cujusvis personæ instantiam quotidie re-
vocentur; hæc Sancta Mexicana Synodus firmâ in
posterum ordinatione decernit, & mandat, ut
quidquid semel in Capitulo deliberatum fuerit, si-
ve gratiam, sive justitiam concernat, nisi justa,
&urgens causa supervenerit, iterum tractari mi-
nimè possit; tunc verò Capitulares omnes, expo-
sita per sceptriferum sufficienti ejus negotii ra-
tione, ante diem vocentur: ita ut quotquot illud
negotium aliquando decreverant, ejusdem consul-
tationi rursus intersint; & qui absentes fuerint,
sub competenti desuper assignando termino ex-
pectentur. Quod si loci, in quo absentes reperiun-
tur, distantia tanta fuerit, ut ex adventus ipso-
rum expectatione grave aliquod discrimen, vel
inconvenièns suboriri posse credatur, quod, datis

suffragiis, major Capitularium pars deliberaverit, id ipsum, & nihil aliud executioni mandetur: super quo eadem Synodus conscientiam Præsidentis graviter onerat; & nihilominus præcipit, ut illius vel incuria, vel malitia, per quemlibet Capitularem Prælato, qui de opportuno remedio provideat, exponatur.

CAPUT VIII.

De horum statutorum lectione, ac repetitione.

§. I.

AD occurrendum excusationibus, ex affectatâ rerum ignorantia suboriri solitis, hæc Sancta Synodus inviolabili sanctione constituit, & mandat, ut hæc ipsa statuta, simul cum Cærimoniali per eandem Synodum in eis decreto, & ordinato, quolibet secundo post cujusvis anni principium futuro Capitulo, publicè legantur: idque Præsidentis, sub poenâ quatuor pondo monetæ harum partium (quæ statim, si negligens fuerit, fabricæ solvat) accuratè perficiat. Reliqui verò Capitulares, quamcumque in præmissis notaverint Præsidentis incuriam, Prælato, qui de necessario remedio provideat, indicare teneantur.

CAPUT IX.

Quomodo multæ per Capitulares invicem remitti non debeant.

§. I.

UT quæcumque Prælati sententiæ, provisiones, & mandata debitam executionem habeant, ac suprema ejus jurisdictio, & (quâ velut Ecclesiæ Sponsus ornatur) auctoritas optatum sortiatur effectum: ordinat propterea, & mandat Sancta hæc Mexicana Synodus, ea in pœnarum, condemnationumque, atque multarum remissionibus observari, quæ per eandem Synodum in titulo de Beneficiatis Cathedralium Ecclesiarum, & eorum officio decreta, & provisæ sunt.

Ex Eccl. Com. post. in suis statutis. c. 112.

Lib. 3. de Beneficiatis Cathedralium Ecclesiarum §. 2. & infra vide 4. p. a. 20.

CAPUT X.

De Secretarii Capitularis officio, & obligatione.

§. I.

AD necessariam, & opportunam Capitularium negotiorum expeditionem, hæc ordinante Synodo, statuitur, ut Secretarius Capituli omnibus Capitularibus actibus interesse, atque adeo extraordinariis quidem Capituli diebus, velut Capitularis quisque vocatus; ordinariis autem etiam non vocatus, ad Capitulum venire, locumque Capitularem primus omnium ingredi, & in

Ex Constituta Gran. c. 61.

aliquo, ibi sub fideli capsæ custodiâ servando, libro, quo res Capitulares contineantur, omnium cuique Capitulo intervenientium Præbendorum nomina præmittere, & quæcumque in ejusmodi Capitulo deliberata fuerint scribere; impositas quoque multas punctis adnotare teneatur. Quoties autem Capitulo defuerit, minus diei emolumento pro salarii rata mulctetur.

§. II.

TAM admissionis tempore, quam quoties justus fuerit, solitum de servando actum Capitularium secreto juramentum, sicut quivis Præbendatus, præstare, idque pro negotiorum existentia inviolabiliter observare debeat.

§. III.

QUI, non solum actus omnes Capitulares, sed etiam quæcumque ad Capitulum spectantia instrumenta condat, omnesque ejusdem Capituli nomine mittendas litteras sine ullâ præter assignatum illi salarium mercede componat, & scribat.

§. IV.

OMnibus item calculis, ac partitionibus à Capitulo per calculatores ad id deputatos, quandocumque faciendis interveniat, illosque, & illas sub capsæ Capitularis prædictæ custodiâ reponendos, ac reponendas registret, & quæcumque necessaria transumpta ex illis accipiat.

§. V.

OMnia insuper, & singula, sive à Capitulo, sive à fabricâ, hospitalive administratoribus deliberata, quæ ad Œconomum dirigentur, pecuniarum mandata faciat, & in eisdem actibus Capitularibus similiter referat, ut debita illorum ratio habeatur.

§. VI.

Quemlibet quoque actum pro Capituli parte quibuscumque personis notificandum, idem ipse notificet, si secus fecerit, ejusdem Capituli arbitrio imponendæ multæ subiaceat.

§. VII.

SI Capituli Secretarius reddituum quoque Decimalium notarius existat, quidquid ex eorundem reddituum libro ad mensam Capitularem pertinere repererit, extrahat; exactorumque, tam in fructibus, quam in pecuniis reddituum hujusmodi partitiones, ut ab Œconomio singulis Capitularibus persolvantur, absque ullâ pro his recipiendâ mercede, tribuat.

CAPUT XI.

De sigillo Capituli.

§. I.

HEC præterea Sancta Synodus Mexicana abusus hactenus introductos de medio tollat.

Ex Consuet.
Gran. dict. c. 61.

®

lere, & ne similes introducantur in futurum providere desiderans, hæc perpetuò permansura constitutione decernit, ut Capituli sigillum in capsâ sub tribus clavibus, unâ quidem penes Decanum, vel ejus loco Præsidentem, alterâ penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non existente, Capitularem à majori parte Capituli nominandum, tertiâ verò penes Secretarium servandis, custodiatur: eisdem nihilominus prædictis clavium custodibus debite officium fidelitatis injungens, ut nullas cujusvis generis litteras, præter illas, quæ à pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem sigillo sigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucidâ rerum Capitularium ratio suo tempore, & quoties quæsita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore necessarios, certus aliquis, ad annotandum commissiones, legationes, deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas, liber habeatur, qui Secretario custodiendus, unâ cum reliquis scripturis, & actis per inventarium consignetur, ut illum, & illa, quoties requisitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM

PARS TERTIA.

CAPUT I.

De iis, quæ reddituum Decimalium Administratores agere debent.

§. I.

CUpiens aliâs summopere hæc Sancta Synodus felici reddituum Ecclesiasticorum administrationi, utilitati, & incremento prospicere, & laudabilem Hispanicarum ecclesiarum consuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ ecclesiis, in hoc potissimum sequendam proponere; statuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alii duo Capitulares, huic ministerio aptiores, à Capitulo, assignatâ congruâ juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur: qui unâ cum eo, quem Prælati negotiis quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, decimales hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ redditus annis singulis auctionentur; ita ut admittendis auctionum sponsonibus, ac deliberandis eorundem reddituum locationibus intersint, necessariasque, ac sufficientes cautiones recipiant.

Ex statutis Compostel. c. 79. & 80. & ex Consuetâ Granat. c. 60. in §. (baccas las rentas decimales) & §. (las pasciones)

lere, & ne similes introducantur in futurum providere desiderans, hæc perpetuò permansura constitutione decernit, ut Capituli sigillum in capsâ sub tribus clavibus, unâ quidem penes Decanum, vel ejus loco Præsidentem, alterâ penes Doctoralis Præbendæ Canonicum, vel eo non existente, Capitularem à majori parte Capituli nominandum, tertiâ verò penes Secretarium servandis, custodiatur: eisdem nihilominus prædictis clavium custodibus debite officium fidelitatis injungens, ut nullas cujusvis generis litteras, præter illas, quæ à pleno Capitulo deliberatæ fuerint, eodem sigillo sigillari permittant.

§. II.

ET, ut dilucidâ rerum Capitularium ratio suo tempore, & quoties quæsita fuerit, commodius reddatur, præcipit eadem Synodus, ut præter alios libros Capitulo pro tempore necessarios, certus aliquis, ad annotandum commissiones, legationes, deputationesque omnes, ab eodem Capitulo factas, liber habeatur, qui Secretario custodiendus, unâ cum reliquis scripturis, & actis per inventarium consignetur, ut illum, & illa, quoties requisitus fuerit, exhibeat.

STATUTORUM

PARS TERTIA.

CAPUT I.

De iis, quæ reddituum Decimalium Administratores agere debent.

§. I.

CUpiens aliâs summopere hæc Sancta Synodus felici reddituum Ecclesiasticorum administrationi, utilitati, & incremento prospicere, & laudabilem Hispanicarum ecclesiarum consuetudinem Cathedralibus hujus Provinciæ ecclesiis, in hoc potissimum sequendam proponere; statuit, & mandat, ut duo Præbendati, (Dignitas videlicet, & Canonicus,) vel alii duo Capitulares, huic ministerio aptiores, à Capitulo, assignatâ congruâ juxta reddituum quantitatem mercede, deputentur: qui unâ cum eo, quem Prælati negotiis quidem idoneum, & in promovendis redditibus exercitatum ad id nominaverit, decimales hujus Archiepiscopatus, & Provinciæ redditus annis singulis auctionentur; ita ut admittendis auctionum sponsonibus, ac deliberandis eorundem reddituum locationibus intersint, necessariasque, ac sufficientes cautiones recipiant.

Ex statutis Compostel. c. 79. & 80. & ex Consuetâ Granat. c. 60. in §. (baccas las rentas decimales) & §. (las pasciones)

§. II.

Edem etiam Capitulo hæc ipsa Synodus iungit, ut viros aliquos deligat, qui Ecclesie fundos, prædia, domos, redditus, & quæcumque alia bona stabilia quotannis visitent; illorumque omnium statum, dispositionem, discrimen, & indigentiam eidem Capitulo fideliter exponant. Quibus eadem Synodus conscientiam graviter onerat, nisi quibusvis amore, odio, ac humano lucro postpositis, Ecclesie utilitati, ac debito suæ visitationis muneri responderint.

CAPUT II.

De Œconomis.

§. I.

UT autem Ecclesiasticorum bonorum securitati, & indemnitati consulat hæc Sancta Mexicana Synodus, ordinat, & mandat, ut Œconomia Prælati, & Capitulo nominandi, sint in Christianâ religione, & conscientie rectitudine laudabiles, legales, sinceri, & communiter approbati; nec prius admittantur, quam idoneas, attentâ bonorum eis consignandorum quantitate, cautiones præstiterint, ac unâ cum fidejussoribus hujusmodi se in cujuslibet anni fine, si præscriptum solutionum, reddituumque, ac fundorum tempus id permiserit, vel ad summum secundo anno peracto; dum tamen interim ipsorum œconomia durat; integram de dispensatis rationem, & satisfactionem reddituros, sub obligatione promiserint.

Ex statut. Compostel. c. 10 & 11.

CAPUT III.

De Fabricæ bonis.

§. I.

QUA stabilium bonorum permanentia frequenti, & opportunâ visitatione maxime indiget, ex hujus Mexicanæ Synodi Decreto ordinatur, atque præcipitur, ut deinceps fabricæ Œconomus sufficientem exigendorum, exactorumque bonorum, & expensarum rationem petenti Capitulo reddat. Domus quoque, ac fundi ejusdem fabricæ diligenter inspiciantur, ac de illarum, illorumque augmento, & conditionum in eorumdem locationibus appositarum impletione, censuum quoque, & emphyteusium duratione: de ipsius denique fabricæ utilitate, & proventu perquiratur: & quæcumque super præmissis scripturæ, acta, & instrumenta fuerint, apud archivium, eadem statuente Synodo, deputandum, sub numero, & specificatione reponantur.

Ex statut. Compostel. c. 78.

Lib. 3. titul. de rebus Eccl. &c. §. 6.

CAPUT IV.

De Anniversariis, & Commemorationibus.

§. I.

UT defunctorum legata, commemorationes videlicet, & anniversaria, ultimarumque voluntatum dispositiones in Cathedralibus eccle-

Diçt. tit. de rebus Eccl. §. 3.

Lib. 3. tit. 7. 9.
& 10.

102.
sis fundata, & in futurum fundanda debitam executionem, & conservationem habeant; hæc Sancta Synodus in præmissis omnibus, & eorum singulis illa servare, & executioni mandare constituit, quæ eadem decernente Synodo, in titulo *De Testamentis, Institutionibus, Jure Patronatus, Sepulchris*, &c. statuta, & ordinata sunt: pro quorum complemento, is, cui chori tabulam qualibet hebdomadâ ordinare incumbit, anniversaria, & Missarum officia hujusmodi, per Capituli Secretarium quoties celebrari debent, referenda, in eadem tabulâ notare teneatur, quatenus omnes incumbenti sibi munera noscant, & exequantur.

CAPUT V.

De Scripturis Ecclesiæ, & earum custodia.

Conc. Milan. 3.
verbo quocumque
cum seq.

Prælatorum, Capitulorumque curæ incumbit, universa Ecclesiæ bona, illorumque jura, scripturas, & instrumenta servare; ideo hæc Mexicana Synodus omnibus Capitulis injungit, & mandat, ut ea in scripturarum sub inventario exprimendarum custodia, & archivii, à quo nihil sine Prælati licentiâ extrahatur, deputatione, & clausurâ observent, & exequantur, quæ eadem Synodo ordinante, in titulo *De rebus Ecclesiæ conservandis, vel non alienandis*, sub pœnis in eis contentis, decreta reperiuntur. Quando autem Prælati, & Capitulum, quibus in hoc conscientia

Lib. 3. tit. 8. n.
6. & 7.

oneratur, aliquorum hujusmodi bonorum alienationem, in evidentem fabricæ utilitatem cedere judicaverint, tunc, nisi cetera omnia necessaria, & requisita, tam per Jus commune, quam per Apostolicas litteras disposita, & ordinata, præcesserint, nihil innovetur. Si quid verò aliter factum fuerit, nullitatis vitio subjaceat.

CAPUT VI.

De Candelis in die Purificationis Beatæ Mariæ distribuendis.

§. I.

In Candelarum distributione die Purificationis Beatæ Mariæ faciendâ, prohibet eadem Synodus vanos, ac superfluos cereorum sumptus in posterum fieri. Præcipiens nihilominus honestam ceræ quantitatem Prælato, Capitularibus, & omnibus Ecclesiæ ministris, atque servantibus necessariam provideri, eamque ipsius Ecclesiæ Thesaurario, cui simul cum Præsidente ejusdem ceræ partitio incumbit, consignari. Omnes quoque sollemni ejusdem festivitatis processioni interventuros, quibus in hoc conscientiam onerat, hortatur in Domino, ut singuli cereis accensis cum devotionis fervore, & spiritus elevatione, quæ & ipsorum statum, & illum actum deceat, procedant.

Concil. Mil. 3.
Verb. quod pietatis,
& 5. tit. que
ad Sacramentalia,
& Sacramenta generationis
pertinent.

(R)

CAPUT VII.

De Requite, ejusque usu, ac tempore.

§. I.

Ex consuetudine
Gramat. c. 55.

Sess. 24. c. 12.
Verbo *præterea*
obtinensibus.

Lib. 3. tit. de
Clericis non resi-
dentibus, §. 2.

Ubi supra dict.
§. 2.

Quamvis præmissæ erectionis forma Cathedralium hujus Archiepiscopatus, & Provinciae ecclesiarum Capitularibus, qui præter quotidianas distributiones nullos omnino fructus habent, aliquod pro requie tempus non assignet; & Sancta Synodus Tridentina, dum quibusvis ecclesiarum hujusmodi Præbendatis ultra tres menses ab eisdem ecclesiis quolibet anno abesse prohibet, earum ecclesiarum constitutiones, quæ longius servitii tempus requirunt, intactas relinquat: hoc tamen Sanctum Provinciale Concilium humanæ infirmitati aliquo, ut par est, indulgentiæ præsidio subvenire volens, quò suavior, atque ferventior divinorum officiorum celebratio fiat, singulis omnium Cathedralium ecclesiarum hujus Provinciae Præbendatis septuaginta dierum requiem quolibet anno concedit, quemadmodum in titulo *De Clericis non residentibus*, inviolabiliter observanda sanctione decrevit. Ad decidendum vero quascumque super hujus decreti, & concessionis usu dubitationes pro tempore occurrentes, quæ judicis ministerio indiguerint, idem Provinciale Concilium plenam cuilibet in sua Diocesi Prelato facultatem, & auctoritatem tribuit, ut attentis temporis, personarum, negotiorumque circumstantiis, & habitâ tenuitatis reddituum, ac

debitæ divinis officiis frequentiæ ratione, quæ Dei, ac Domini nostri obsequio, Divinique cultus augmento potissimum convenire judicaverit, ea deliberet, ordinet, atque provideat, prout Pastoralis ejus prudentiæ, & sollicitudini idem Concilium committit, & conscientiæ relinquit.

§. II.

Declarat tamen eadem Mexicana Synodus neminem præmissi decreti, & indulti vigore à sua Ecclesiâ abesse posse in aliquo ex infrascriptis diebus, qui sunt:

Tres priores Paschales dies.

Nativitatis Domini.

Resurrectionis.

Pentecostes.

Circumcisio

Epiphania } DOMINI.

Ascensio }

Conceptio

Nativitas

Annuntiatio } B. MARIE.

Purificatio

Assumptio }

FESTUM [Sanctissimæ Trinitatis
Corporis Christi.

Feria quarta, quinta, sexta, & Sabbatum majoris hebdomadæ.

Sancti Josephi.
 Sancti Joannis Baptistæ.
 Sanctorum Petri, & Pauli.
 Omnium Sanctorum.
 Commemoratio Defunctorum usque
 ad finem Missæ.
 Patroni Generalis.
 Patroni Titularis Ecclesiæ.

Omnes item Dominica Adventûs, & ejus-
 vis mensis tertiæ, quandiu Sanctissimæ Eucharis-
 tiæ processio duraverit: omnes item dies Quadra-
 gessimæ.

§. III.

Similiter hæc Synodus neminem septuaginta
 horum dierum requie, nisi pro ratâ tempo-
 ris, quo eidem ecclesiæ inservierit, gaudere pos-
 se declarat. Siquis verò, dum actuali unius Præ-
 bendæ residentiæ integrè inservit, ad aliam in
 eadem ecclesiâ promoveatur, suâ (ut par est) re-
 quie integrè gaudeat.

§. IV.

Insuper eadem Mexicana Synodus declarando
 subjungit, ut ad matutinum præcipuarum fes-
 tivitatum superius expressarum (nedum præter
 Adventûs, Quadragesimæ, ac tertias ejusque
 mensis Dominicas) Præbendati omnes interesse te-
 neantur. Qui verò, nisi ex verè ægritudinis im-
 pedimento, defuerit, præter illius horæ distributio-
 nem, sex etiam dierum statim in quadrantè anno-
 tandorum emolumentis irremissibiliter mulctetur;

ita ut qui hanc pœnam quovis modo remiserit,
 eandem emolumentorum quantitatem fabricæ, ip-
 so jure absque ullâ aliâ declaratione in conscien-
 tiâ restituere debeat, juxta alias factam ab hæc
 Sanctâ Synodo dispositionem.

Ubi suprâ lib. 3.
 titul. de Clericis
 non residentibus
 §. 2.

CAPUT VIII.

*De iis, quæ amittit, qui prædicta requie
 utitur.*

Rationi consentaneum est, ut propriæ volup-
 tatis, quietisque corporeæ oblitis, majus
 lucrum respondeat, quam eis, qui recreationi va-
 cant. Idcirco hæc Sancta Synodus Mexicana plu-
 rimum dubitationum, absurdorumque causas succi-
 dere cupiens, decernit, & mandat, ut quandiu
 aliquis Præbendatus prædictâ requie usus fuerit,
 interessentiis, obventionibus, funeribus, anniver-
 sariis, & manualibus, quæ non nisi verè, & cor-
 poraliter præsentibus, & residentibus dentur, ab-
 sentiumque multèis, careat. Itaque dum in qua-
 dranti signum hoc R. requiem denotans habuerit,
 Præbendæ suæ acervo, seu grossâ duntaxat frua-
 tur. Ut autem quisque Capitularis certum reman-
 entium sibi de hujusmodi requie dierum nume-
 rum facile teneat, ex ejusdem Synodi mandato
 Punctator in quadrantis margine, quos quisque
 de hujusmodi requie dies perceperit, adnotare te-
 neatur.

CAPUT IX.

De iis, quæ lucrari possunt Præbendati, qui à Prælato occupantur.

§. I.

In c. de cetero, in c. ad auditionem de Clericis non residentibus.

Concil. Trid. Sess. 24. c. 12. de refor. verbo omnia vero.

CUM quilibet Prælatus duos Præbendatos in curæ suæ Pastoralis subsidium deligere, & occupare Pontificio jure possit; hæc Mexicanâ declarante Synodo statuitur, & ordinatur, duos Capitulares hujusmodi à Prælato ad effectum prædictum nominandos, annuis suarum præbendarum emolumentis (præterquam obventionibus, & manualibus, quæ non, nisi verè, & realiter assistentibus, ut præfertur, dantur) integrè gaudere posse. Ita ut in celebrioribus festivitibus præmissis, ad matutinum, & alias horas, nisi tunc justo actualis occupationis impedimento caruerint, super quo eorum conscientia oneratur, interesse non debeant.

§. II.

Concil. Milanen. 4. verbo Episcopo.

QUicumque præterea Præbendati, qui Prælato alicubi extra suam ecclesiam Pontificaliter celebranti ministraverint, vel quos idem Prælatus à chori ingressu, vel ab eodem choro, etiam ante Missæ, vel alterius horæ finem ad se vocaverit, perindè ac si verè, & realiter Divinis interessent, universa emolumenta lucrantur. Qui etiam ipso Prælato mandante concionem in eadem Cathedrali ecclesiâ habiturus fuerit, tri-

bus ante concionem diebus, si tamen in illis ad Missam, & vespas interfuerit, eorundem trium dierum obventionibus, & manualibus, sicut alii verè præsentés, gaudeat; si autem alibi sine expressâ ipsius Prælati jussione verbum Dei prædicare voluerit, nullis hujusmodi interessentiis, sed concessis pro requie diebus, si quos habuerit fruatur.

§. III.

NE autem cuiquam egrediendi chorum simulata suffragetur occasio; sed omnes coram Deo in sinceritate cordis ambulare studeant; hæc Sancta Synodus illorum, qui per fraudem aliquid lucrati fuerint, conscientias ad illud ipsum restituendum, ipso jure teneri, declarat.

STATUTORUM

PARS QUARTA.

CAPUT I.

De patitur Præbendatis agrotantibus concessio.

§. I.

PRæbendatos adversâ valetudine laborantes favore per Sacros canones concessio prosequi volens hæc Sancta Synodus, decernit, & man-

CAPUT IX.

*De iis, quæ lucrari possunt Præbendati,
qui à Prælato occupantur.*

§. I.

In c. de cetero,
in c. ad audien-
tiam de Clericis
non residentibus.

Concil. Trid.
Sess. 24. c. 12.
de refor. verbo
omnis vero.

CUM quilibet Prælatus duos Præbendatos in curæ suæ Pastoralis subsidium deligere, & occupare Pontificio jure possit; hæc Mexicanâ declarante Synodo statuitur, & ordinatur, duos Capitulares hujusmodi à Prælato ad effectum prædictum nominandos, annuis suarum præbendarum emolumentis (præterquam obventionibus, & manualibus, quæ non, nisi verè, & realiter assistentibus, ut præfertur, dantur) integrè gaudere posse. Ita ut in celebrioribus festivitibus præmissis, ad matutinum, & alias horas, nisi tunc justo actualis occupationis impedimento caruerint, super quo eorum conscientia oneratur, interesse non debeant.

§. II.

Concil. Mila-
nens. 4. verbo
Episcopo.

QUicumque præterea Præbendati, qui Prælato alicubi extra suam ecclesiam Pontificaliter celebranti ministraverint, vel quos idem Prælatus à chori ingressu, vel ab eodem choro, etiam ante Missæ, vel alterius horæ finem ad se vocaverit, perindè ac si verè, & realiter Divinis interessent, universa emolumenta lucrantur. Qui etiam ipso Prælato mandante concionem in eadem Cathedrali ecclesiâ habiturus fuerit, tri-

bus ante concionem diebus, si tamen in illis ad Missam, & vespas interfuerit, eorundem trium dierum obventionibus, & manualibus, sicut alii verè præsentés, gaudeat; si autem alibi sine expressâ ipsius Prælati jussione verbum Dei prædicare voluerit, nullis hujusmodi interessentiis, sed concessis pro requie diebus, si quos habuerit fruatur.

§. III.

NE autem cuiquam egrediendi chorum simulata suffragetur occasio; sed omnes coram Deo in sinceritate cordis ambulare studeant; hæc Sancta Synodus illorum, qui per fraudem aliquid lucrati fuerint, conscientias ad illud ipsum restituendum, ipso jure teneri, declarat.

STATUTORUM

PARS QUARTA.

CAPUT I.

*De patitur Præbendatis agrotantibus
concesso.*

§. I.

PRæbendatos adversâ valetudine laborantes favore per Sacros canones concesso prosequi volens hæc Sancta Synodus, decernit, & man-

Ex consuetudine
Granat. c. 56.
In c. unico de
Clericis non resi-
dentibus lib. 6.

Late Navarra
de horis Canonici-
cus in c. quando
de contenc. dist.
1. c. 5. n. 10.

110.

dat, ut quoties aliquis ecclesiarum hujus Archiepiscopatus, & Provinciae Præbendatus ægrotaverit, ad chorum venire non teneatur; & nihilominus universis præbendæ suæ emolumentis, & obventionibus, anniversariis, & manualibus, quæ non, nisi ab actualiter assistentibus percipiuntur, perinde, ac si Divinis officiis interesset, gaudeat. Et quia levissimâ ex causâ plures, dum recte valent, ægritudinem simulant, ut hoc prætextu choro se subtrahant, quotquot hujusmodi fuerint, hæc Sancta Synodus & propriæ conscientiæ onus, & scrutantis renes & corda Dei judicium attendere commonet: ut, omni prorsus cavillatione postpositâ, ad interveniendum choro, ibique perpetuas Deo pro tot in nos collatis bonis laudes persolvendum, se ipsos excitent: & quæcumque simulatæ ægritudinis causâ bona perceperint, tantquam malâ fide, & contra Dei legem parta, restituant.

§. II.

Quoties autem quis ab ægritudine in pristinam, Deo juvante, salutem restitutus fuerit; cum primum domo suâ exierit, non, nisi superpellicio indutus rectâ viâ ad ecclesiam, ejusque chorum, debitas pro receptis viribus eidem Domino gratias acturus, tendat. Sed si tunc temporis ab horis Canonicis vacetur, aliquos præfati sui adventus testes adhibeat, chorumque, cum voluerit, exeat. Quod si quis, ut præfertur, convalescens alio priusquam ad ecclesiam se contulerit, præter omnes horarum, quibus ægritudinis

111.

titulo defuerit, distributiones, totidem aliâ emolumenta amittat: ita ut, si duobus ægritudinis causâ diebus absens à choro fuerit, dierum quatuor emolumentis mulctetur.

§. III.

Capellani quoque, & Acolyiti quoties manifestâ ægritudine prædediti fuerint, simili absentia beneficio gaudeant. Verum quia sæpe numero plures illorum bene valentes se ægrotare affirmant, ut otio vacent, ideo præter ipsorum ægritudines, eorum maxime, qui sine patentis causâ frequenter absunt, videndi, & examinandi cura præcipua Punctatori incumbat.

Ex Doctrina
Cobarrubias lib.
3. variarum re-
solutionum c. 13.
n. 4. vers. 5.

Consuetudine Gran.
c. 56.

CAPUT II.

*De patitur Præbendatis extra Civitatem
concesso.*

§. I.

Quotiescumque Capitularis, qui requiem accepit, extra Civitatem profectus fuerit, ibique in verum, atque patentem morbum, qui fidedignâ Judicis, vel Sacerdotis, vel Notarii attestazione, additâ juramenti sollemnitate probetur, incidit, requie interim minime computatâ, ægrotantium jure fruatur. Si tamen inde progrediatur ulterius, cessante hujusmodi ægrotantium favore, præmissâ requie iterum gaudeat.

Ex Const. Hisp.
â c. 124. usque
ad 126.

qui nihilominus ad Civitatem rediens, si ipsam verè ægrotare constiterit, idem patitur, ut præfertur, habeat. Si verò de ipsius ægritudine non satis constiterit, primò dictam requiem recipiat.

§. II.

Insuper ordinatur, & statuitur, ut qui eodem ægrotantium beneficio, quod patitur dici solet, extra Civitatem gaudere voluerit, illud in Capitulo per se, vel per alium petere debeat, non ut à suffragiorum eventu pendeat; sed ut illius absentia omnibus innotescat. Quod tamen nemini extra Episcopatum morari volenti, nisi ille salutarium balneum, seu calidæ, frigidæve regionis temperiem de duorum Medicorum, id expedire jurantium, consilio, se adire velle juraverit, nec sine præmissis limitationibus concedatur.

§. III.

UT autem, quoad fieri possit, dubia cessent, eadem Synodo providente declaratur, ut si quis Capitularis personaliter in choro, vel alibi existens, sibi pro vespertino tempore, vel sequenti die hoc signum patitur apponi à Punctatore petierit, illud non obtineat; quòd si obtinuerit, totidem dierum, aut horarum, quibus tale patitur habuerit, emolumentis mandato Præsidentis muletetur. Si tamen aliquis ecclesiæ actualiter præsens adverso aliquo accidenti, vel indubitato morbo correptus fuerit, idque Punctator insinuaverit, ejusdem patitur signo in quadranti validè notetur.

CAPUT III.

De iis, quæ, cum Præbendatis ægrotantibus in mortis periculo constitutis agenda sunt.

§. I.

Siquidem satis constat gravibus morbis homines, ut plurimum, ad interitum duci, in eoque rigidissimo conflictu vires humanas debilitari, & memoriam deficere: adeo ut sic laborantes, ad recolendum mente Deum, seque ab æternæ mortis faucibus eripiendum, aliorum prudentium hominum præsidio, ac ministerio maxime indigeant; eapropter statuit, ac præcipit hæc Sancta Synodus, ut quovis Capitulari lethaliter ægrotante, duo beneficiati ad id magis idonei à Capitulo deputentur, qui Capitularem prædictum, ejusdem Capituli nomine visitent, ac tam in corporalibus, quam in spiritualibus fraternâ sollicitudine adjuvent. Ecclesiasticis quàm primùm Sacramentis reficiant, prout probum decet Christianum: quibuscumque animæ suæ debitis, piè condito testamento, satisfacere faciant: eidem quoque Sanctum Extremæ Unctionis oleum tempore, quo illud ab eo cognoscatur, conferri in primis curent: ipsumque ambo simul, vel alternatim singuli, prout ejus necessitati expedire viderint, usque ad ultimum vitæ halitum diligentissime committentur. Pliis denique ex sacra potissimum pagina verbis, & exhortationibus, sanctisque in Or-

Ex statut. Hisp.
c. 129.

dinario descriptis precationibus, terribili hujusmodi mortis articulo, contra communis hostis insidias, necessariis & opportunis ad bene in Domino moriendum corroborent, & suaviter exhortentur.

CAPUT IV.

Quomodo ægrotanti Prælato Ecclesiastica Sacramenta sint ministranda.

§. I.

Præcipit etiam, & mandat hæc Sancta Synodus, ut Prælato ægrotanti, ac Sanctissimæ Eucharistiæ, & Unctionis Extremæ sacramenta petenti, Capituli Præsidentis pluviali aureo ornatus, Præbendatis omnibus, nemine excepto, unâ cum Parochis, Capellanis, & Ecclesiæ ministris, reliquisque Sacerdotibus, qui congregari possint, superpelliciis indutis, processione ordine comitantibus, cruce quoque cum luminaribus ditioribus præcedente, eandem Sanctissimam Eucharistiam, quâ decet devotione, ac reverentiâ ministraret; Præbendatisque singulis huic actui deficientibus emolumenta singulorum mensium per eos emerita, inter alios, qui interfuerint distribuenda, detrâhi jubeat.

Ex statut. Hisp.
c. 128.

CAPUT V.

Quomodo Præbendatis ægrotantibus eadem Sacramenta ministrari debeant.

§. I.

Quando Sanctissimæ Eucharistiæ, & Extremæ Unctionis sacramenta alicui Præbendato ægrotanti ministranda fuerint, per Parochum, sub cujus ille Parochiâ degerit, serico pluviali ornatum, accensis cereis, deputandisque à Præsidente ministris comitantibus, eidem ægrotanti, cui duo Capitulares superius nominati in reliquis necessariis adsint, ministrentur.

Ex Const. Hisp.
c. 127. & 128.

CAPUT VI.

De Campanarum pulsatione defuncto Prælato faciendâ.

§. I.

UT deferenda Prælati reverentia in omnibus resplendeat, eidemque morienti nihil debiti honoris deficiat, eadem decernente Synodo statuitur, & ordinatur, ut quoties Prælatum obire contigerit, statim campana major sexagies admodum paulatim pulsetur: omnes deinde majores, minoresque campanæ funebri sonitu ter sollempnissimè tinniant; tuncque Parochiæ, Monasteria, Eremitoria, ac hospitalia simili campanarum pulsatione, ac sollempnitate respondeant. Idem

Ex Const. Hisp.
c. 130.

Conc. Milanens.
t. 2. p. tit. de
funer. Episcop.
& Milan 4. tit.
de funeribus, &
exquis.

que per totum novendium quotidie, semel quidem post meridiem, ac iterum post Solis occasum, necnon tempore funeris spatio dimidiæ horæ durante similiter faciant; quatenus frequens omnibus precandi Deum recordatio subeat, ut & defuncto Prælato æternam felicitatem, & convenientem sancto ejus obsequio successorem populo concedat.

§. II.

Ex Const. Hisp.
c. 131.

Similiter quoties aliquem Capitularem obire contigerit, si Dignitas fuerit, quadragies; si Canonicus ter decies; si integer, viciès, si vero dimidius Portionarius, decies primò dicta campana major etiam paulatim pulsetur: statimque, ac funeris, & exequiarum tempore reliquæ omnes campanæ funebri sonitu sollemniter quatiantur.

CAPUT VII.

De modo sepeliendi Prælatum defunctum.

§. I.

Quæ apponit
sunt ex Constit.
Hispan. & Con-
cil. Mediolanen.
supra cap. 6.

CUM Prælatus diem clauserit extremum, Pontificali ornatu, vestibus violacei coloris juxta Dignitatis ejus exigentiam induatur: & sic indutus super aliquem in amplo cubiculo, ubi decencia ad celebrandum altaria esse possint, construendum, ac sericis paramentis sternendum lectum collocetur. Post hæc Capitulares omnes, nemine dempto, sub penâ Præsidentis arbitrio imponendâ, superpellicis, ac suo tempore etiam

chori cappis supervestiti, unâ cum Clero ad eum locum sublimi præcedente cruce processionis ordine accedant; ac Prælati, ut præfertur, defuncti animam juxta descriptum in Ordinario tenorem Deo commendent triaque defunctorum nocturna dicant. Manentibus interim, ex ejusdem Præsidentis ordinatione, competentibus in ecclesiâ ministris, qui currentis officii horas absque aliquo defectu recitent. Provisis deinde, atque dispositis ceteris rebus funeri necessariis, ministri de more parati, ac sex Præbendati pluvialibus induti sceptrâ ferentes, simulque omnes Monachorum conventus, ac reliquus ordo Clericorum à Cathedrali ecclesiâ, ubi juxta præviam vocationem congregati fuerint, ad supra dictum cadaveris locum ordine servato procedant. Ibique dicto Responsorio, & Oratione, defuncti corpus detectâ quidem facie, ut præfertur, indutum feretro decenter ornato imponant: illudque seniores Dignitates, ceterique Capitulares, & Monachorum ordines psalmos intereâ, aut alla secundum Manuale Romanum, vel laudabilem ejus Ecclesiæ consuetudinem dicenda decantantes, usque ad ecclesiam, ubi sepeliendus fuerit, humeris vicissim efferant. Ubi, si per statutum ad celebrandum tempus licuerit, sollemne Missæ sacrificium additâ ad ædificationem Populi dignâ funerali concione peragant. Ac denique corpore sepulturæ tradito Prælati hujusmodi propinquos, vel famulos, usque ad eandem, undè exierint, domum sine prævia cruce comitentur.

§. II.

ITEM ordinatur, & statuitur, ut præmisso exequiarum novendio durante, quotidie tam post Missam, quam post vespas minister pluviali indutus coram sublimi cruce, ac luminaribus Responsorium pro eodem defuncto dicat. Ipso vero exequiarum die Decanus & Capitulum, eisdem Monachorum conventibus cum reliquo Clero intervenientibus, vigiliam cantent, & Missæ sacrificium, juxta Breviarii Romani formam, habitâ simili funerali concione perficiant. Ita ut in omnibus se Christianos, ac pios, suoque Prælato ejus Ecclesiæ sponso verè subditos ostendant. Atque adeo, quæcumque alia hic non expressa, quæ ad hujus funeris, exequiarumque decus, & ornamentum, probâ, & integrâ ipsorum conscientia dicente, desiderari judicaverint, ipsi diligenter provideant.

CAPUT VIII.

De modo sepeliendi Præbendatos defunctos.

§. I.

Quoties aliquis Præbendatus ex hac vitâ migraverit, Sacerdotalibus, quas ipse habuerit, aut emerit, vel si adeo pauper fuerit, ut eas emere nequeat, ab ecclesiâ providendis vestibus induatur: ejusque anima per aliquos Capitulares, & clericos à Præsidente nominandos

Ex Cons. Hisp.
c. 133. Concil.
Milan. 2. tit. 2.
Decreto 3.

Deo commendetur. Quibus peractis, & adveniente funeris horâ, Decanus & Capitulum, simulque ministri de more parati, cruce cum luminaribus præcedente, ecclesiam exeant, ac defuncti corpus ad ecclesiam, ubi sepeliri debuerit, efferant: & post vigiliæ recitationem, ac si per tempus licuerit, Missæ Sacrificium, illud sepulturæ tradant. Pro quo similiter exequias agere, & Missæ sacrificia infra dicenda celebrare; quæcumque demùm defuncto fratri ad animæ salutem, & corporis honorem necessaria, & opportuna providere teneantur.

§. II.

CUM verò Capellanus, vel minister Ecclesiæ ex hac vitâ similiter migraverit, comitantibus omnibus ejusdem Ecclesiæ Capellanis, atque ministris cum demonstratione, quæ talis Ecclesiæ ministrum deceat, per Parochos sepeliatur.

CAPUT IX.

De iis, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicujus Capitularis obitu.

§. I.

Fides Catholica docet, quàm sancta, & salubris cogitatio est pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur: undè hæc Mexicana Synodus decernit, & mandat, ut quilibet ejusdem Ecclesiæ Capitularis pro demortui Prælati animâ

®

Concil. Milan.
2. dict. titul. 2.
d. 14.

sex, pro quovis verò Præbendato similiter vitâ functo tres; Prælati autem pro quolibet eisdem Ecclesiæ Capitulari, ex eadem vitâ migrante sex etiam Missas infra novendium à die obitus computandum dicere teneatur; & absentes, ut eisdem satisfaciant, certiores reddantur.

VERITATIS
CAPUT X.

De Injuriis verbo, aut facto illatis.

§. I.

Ex Const. Hisp.
c. 116. & 117.
Conc. Milan. 3.
verbo si rixæ, &
contumelia.

SI viri Ecclesiastici (qui propter statûs eminentiam reliquo populo Christiano præ oculis habentur, quique verbis, motibus, & actionibus solidæ virtutis exemplum præbere debent) se ipsos, ut par est, à vitis omnibus corrigerent, plurimis profecto ad hoc necessario conditis legibus, mandatisque opus non esset. Quare hæc Sancta Mexicana Synodus inviolabi ordinatione decernit, & mandat, ut quoties aliquos Præbendatos jurgari, aut tam verbo, quam facto fixari quavis ex causâ occurrerit, eos Præsidents arbitrio suo juxta ejusque culpam mulctare, & ad mutuam amicitiam quam primùm restituere possit, ac debeat. Quandoquidem tot spiritualia, ac temporalia bona ex concordia fraternitate, & pace; tot verò damna, & incommoda ex odiis, ac dissensionibus oriuntur. Siquis autem, quod absit, pacem, & amicitiam respuerit, à Prælato, qui statim de hoc certior fiat, tanquam à Patre efficaciori remedio corrigatur.

§. II.

DEclarat nihilominus eadem Sancta Synodus, non esse suæ intentionis per hoc decretum cuiquam jus aliquod tollere; sed quavis reconciliatione, & amicitia interveniente, offensum contra offendentem conqueri, ac litem prosequi in judicio posse. Affectu tamen paterno per viscera misericordiæ Dei nostri offensos hujusmodi hortatur, & monet, ut quid ejusdem Domini ministros, ac veræ charitatis, quæ patiens, & benigna est, sectatores deceat, ad pusillorum exemplum, & ædificationem attendant: atque adeo quaslibet sibi ipsis illatas injurias, in ejus, qui pro totius generis humani culpis satisfecit, quique nobis ipsum quotidie offendentibus clementissimè parcit, amorem, & gratiam aliis remittant. Pro quorum, aliorumque in præmissis necessariorum dispositione, & effectu eadem Synodus Præsidentis, & Capitulo conscientias onerat, ut sublatis omnino dissensionibus, & scandalis, quæ ad Dei obsequium, & Divini cultûs augmentum expedire judicaverint, provideant. Idemque Præsidents, tam in Capitulo, quam alibi Præbendatos à durioribus verbis, & manuum motibus, undè plura ex præmissis absurda nascuntur, abstinere jubeat, ac pertinaces, si opus fuerit, mulctari faciat.

§. III.

QUE omnia, & singula, ut præfertur, statuta hæc Sancta Provincialis Mexicana Synodus, ab omnibus Cathedralibus hujus

Archiepiscopatús, & Provinciæ Præbendatis observari; illaque, & multas in eis contentas, à Præsidentibus, & Capitulis debitæ executioni mandari, ac Cæremoniale similiter ordinatum, & eisdem statutis insertum recipi, & exercitari, præcipit, injungit, & mandat. In quorum fides has Litteras assistentium eidem Synodo Patrum nominibus munitas sigillari fecit. Mexici in Aula Synodali, decimo septimo Kalendas Novembris Anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo quinto.

P. Archiepiscopus Mexica- Fr. G. Episcopus Guathe-
ms. malensis.

Fr. Joannes Episcopus Me- D. Episcopus Tlaxcalensis.
choacanensis.

Fr. Gregorius Episcopus Fr. Dominicus Novæ Gal-
Tucatanus. litæ Episcopus.

Fr. B. Episcopus Antequerensis.

In testimonium veritatis præmissis meo nomine subscripsi.

Dr. Joannes de Salcedo.

NOS Antonius tituli Sanctorum Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Carrafa fidem facimus, & attestamur, statuta facta à Reverendissimo Domino Archiepiscopo Mexicano in Synodo Provinciali anno M. D. LXXXV. celebrata, unaque cum Synodo prædictâ ad Sanctissimum Dominum N. missa, à Sacrà Congregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando Sanctitatis suæ auctoritate Præpositorum emendata, atque aptata fuisse: eorundemque statutorum originale apud ipsam Congregationem remansisse: cum quo hujusmodi statuta hoc libro chartarum LXXXIX. quarum prima incipit: *Sancta Synodus Provincialis in Civitate Mexicanâ*, última verò: *augmentum expedire*, & desinit: *Doctor Joannes de Salcedo*; descripta, & collata in omnibus, & per omnia concordant. In quorum fidem his propria manu subscripsimus, & ab infrascripto Secretario item subscribi, sigillumque nostrum, quo in Congregationis prædictæ litteris, & scripturis obsignandis utimur, apponi mandavimus. Romæ die XXVII. Octobris M. D. LXXXIX. Ita est.

A Card. Carrafa.

Laurentius Frizolius Sacræ Congregationis antedictæ Secretarius de mandato.

Et est signatum sigillo Illustrissimi C. Carrafa.

✠ Locus sigilli Card. Carrafa.

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA

DIRECCIÓN GENERAL DE

ORDO SERVANDUS

IN CHORO

AB ILLM^o. D. FR. ALPHONSO DE MONTUFAR

PRÆSCRIPTUS.

NOS D. FR. ALPHONSUS DE MONTUFAR

Miseratione Divinâ Archiepiscopus Mexicanus, Regiæque Majestatis à Consiliis: Reverendis admodum, & permagnificis Dominis Decano, & Capitulo nostræ Sanctæ Cathedralis Ecclesiæ, salutem in Domino nostro Jesuchristo, summo bono.

QUUM vehementer exoptemus debitum ordinem præscribere quoad Divina officia celebranda, præter eum, quem antea præstitimus, præ oculis habendo Sanctam Matrem Ecclesiam benignè nobis alimoniam porrigere, & alere de patrimonio (1) Redemptoris nostri, ut ei grates rependamus, laudemus, & pro nobis, Populoque Christiano (2) preces fundamus: In hoc enim de-

(1) Bona Ecclesiastica sunt patrimonium Christi, pretia peccatorum, & patrimonium pauperum, secundum SS. PP. Qui pauperi dat, Domino facit: juxta Chrysologum. Decimæ, quibus aluntur Episcopi, & Canonici sunt propriè bona spiritualia, & non ex patrimonio, aut industria quæsitæ, ideoque rectè denominantur patrimonium Christi.

(2) Inter vestibulum, & Altare plorabunt Sacerdotes, & dicent: Parce Domine, parce Populo tuo, &c. Sacerdotes sunt mediatores inter Deum, & homines: In ecclesiis Cathedralibus, & Parochialibus juxta Concilium Tridentinum, & Bullam Benedicti XIV. debent offerri Missæ conventuales pro Populo, & benefactoribus.

cus, & honor status, officii, & vocationis nostræ præcipue sistit, justitiæque exigente eniti debemus, ut in conspectu Dei ad ejus gloriam, & honorem, hominumque appareamus devoti, (3) religiosi, peculiariæque Dei cultores, ita ut summopere gloriamur, & invigilemus, ut attentè recitemus, & canamus. Hoc etenim modo si unusquisque ex parte suâ munus suum fideliter exequatur, citò Dominus opem nobis feret, & auxilium, ut in hac mortali vitâ ejus Majestatem contemplantes in æternum eâ perfruamur in cœlis.

Ad hoc supponere debemus, neminem, qui privatim Horas Canonicas in domo, in ecclesiâ, aut alibi extra chorum recitat, lucrari posse obventiones, aut distributiones quotidianas, (4) tenetur etenim canere simul cum ceteris in choro horâ assignatâ, debitæque reverentiâ: Ob hoc Capitularibus assignatur præbenda, seu salarium, & non ob privatam recitationem. Omnes igitur alternatim canere tenentur, nullatenusque beneficii lucrum alio

(3) *Carum habe de bono nomine aut Spiritus Sanctus, cautè ambula* Apostolus Paulus, & testimonium bonæ conscientie habere debent Sacerdotes; ut *is, qui ex adverso est, creatur, nihil habens malum dicere de nobis.*

(4) *D. Carol. Borromeus 2. p. tit. 38. ita ait: itaque auctoritate Concilii Tridentini præcipimus quod cum in choro psalendum est, ipsi quoque (Canonici videlicet) quantum honoris gradu ceteris præstant, tanto studius psalant, hymni, & cantici uno cum aliis modulantes, De laudes concelbrent. S. Antoninus p. 2. tit. 9. cap. 72. Concil. Trid. (loquendo de Dignitatibus, & Canonicis) Sess. 24. c. 12. In choro ad psalendum instituto, hymni, & cantici Dei nomen reverenter, distinctè, devotèque laudare. Bened. XIV. Const. Cum Semper in Bullar. tom. 1. n. 103. ubi fuisse improbat contrarias consuetudines, easque declarat corruptelas Romæ die 19. Augusti anni 1744. Item Summ. P. in suo Brevi *Dilecti Fili* die 19. Januarii anni 1743. nullo pacto ex Præbendis, & distributionibus facere fructus suos, atque adco restitutioni abussior esse, ac fore eos, qui non decantant Divinas laudes.*

modo percipere valent, licet attendant, & recitent, quod alii canunt; re verâ si omnes sedulo curarent canere, simulque attentos esse intentione actuali, aut virtuali, (5) vitarentur abs dubio plurimi defec-

(5) *Ut impigri, & alacres Præbendati ad Divina celebranda officia conveniant, perpendant, quales fuerint Sacerdotes per sex priora Ecclesie seculâ: Ea tibi specimen: Mane statim exortio sole Primam recitabant, ut hymnus zacer innuit: Jam lucis orto Sydere, Deo veluti primitias lucis tribuentes; Tertiam circa horam nonam matutinam, quia tunc datus est Apostolis Spiritus S. & erat hora diei tertia. Aliis Apostol. Sextam circa meridiem, eâ etenim horâ cruci fuit Christus affixus, & ad sedandum calorem nocturni concupiscentiæ, *Aufer calorem nocturnum*, meridiæ namque solis æstus urgens; Nonam circa horam tertiam post meridiem, eâ enim horâ Christus mortuus fuit, & circa horam nonam excelsam expiravit; ob hoc juxta Conc. 5. Mexic. pulsantur cimbala, ut in memoriam Passionis Fideles urent; Vesperas, ita dictas à sydere Vespere, qui decedente exortitur Sole, ad Solis occasum recitabant, nec non quia vespere Christus Cenæ sacrificiura instituit; completorium Monachi, dum cubitum irent, recitabant, ut innuant illa verba: *Custodi nos dormientes*, ut etiam hodie faciunt Carthusiani.*

Noctem in quatuor partes distribuunt, vigiliis agentes super grem dormientem: *Vigilate, & orate*, excubantes super Populum ut boni Pastores; primâ noctis parte, seu vigiliâ primum nocturnum decantant, secundum circa medietate noctis, tertium circa primum galli cantum; Laudes summo mane, seu circa exortum Auroræ: His adde Lectiones SS. Patrum, quæ sparsim, & longius, quàm hodie fiebant in Capitulo, & ex hoc sortuntur nomen Capituli; jejunia, & unicam in die comestionem quàm plurimis anni diebus absque refectiônemâ matutinâ, aut collatiunculâ vespertinâ, ut nunc asselet; factique comparatione laboris nostri diurni, & nocturni cum primis Dei cultoribus, temperies abs dubio segniore nos esse operarios in Vineâ Domini, majoremque erga nos esse benignitatem Ecclesie, etiam si examusum munus nostrum adimpleamus.

In Vigiliis Nativitatis Domini, & Resurrectionis etiam nunc canitur in Cathedralibus ecclesiis species antiquioris disciplinæ, & qui plura desideret, inveniet apud Granicolas Commentaria in Brev. Rom. à cap. 20. & per sequentia. Etmundo Martens de antiquis Ecclesie Ritibus tom. 3. de Horis Canonicis, & Offic. Div. & Gabanto tom. 2. Sect. 4. à cap. 13. Ex his igitur colliges, Canonicos (sive à Regulâ, seu Canone decanentur, vivebant etenim sub Regulâ SS. Hieronymi, & Augustini, antequàm seculares redderentur quàm plures Hispaniarum Cathedralis, sive à cœneculo) debere non solum corpore, ut marmora, & columnas, sed etiam animo, corde, & opere choro interesse, psallere Domino, laudare nomen ejus, & addiscere cantum, ut præcipitur Clericis in Conc. 3. Mexic. Patrum enim consensu sunt Ritibus Ecclesiasticis, qui Præbendatos imitantes à cantu judicant, quia Cathedralis habent dextrimos chori ministros, hoc namque est ad majorem decorem, ad faciilius chorum regendum, & denique ad majorem peritiam causis requirendam in cantoribus, & musi-

tus, qui communiter notantur in choro: Idcirco oneramus super hoc conscientiam Præsidentis, eumque jubemus, assiduò invigilare quieti, & silentio in choro, ut Divina officia peragantur eà, quæ decet, reverentiâ. Et ne aliquis suprâ dicta transgrediatur, sequentes Regulæ observabuntur.

I. Nullus in choro, in stallo, antè, vel post Faldistorium colloquatur, dum Divina officia celebrantur, qui si admonitus secus fecerit, mulctetur à Præsidente amissione unius puncti; & si contumax fuerit, augeatur poena juxta contumaciam.

II. Nulli fas sit loqui de uno choro ad alium, nutus, ac signa facere, (5) nec mittere nuntium, sub poenâ unius puncti, solum namque licitum erit aliquid circa Divinum officium modeste interrogare eum, cui competat respondere.

III. Penitus è choro exterminentur jocolationes, scurrilitates omnes, & quilibet gestus ad risum provocantes, præcipue eum, qui canit Capitulum, Orationem, Lectionem, Epistolam, Evangelium; aut quamcumque aliam partem officii Ecclesiastici, sub poenâ quatuor punctorum.

IV. Cuncti obediant Præsidenti in choro, & qui contrâ fecerit, amittat obventiones Horis illius diei assignatas.

eis, quàm in Canonicis, in his namque sufficere scire cantum eorum, quæ recensentur in hac Constitutione, & ulteriores.

(6) De Functionibus Ecclesiasticis, & de modo eas in choro exercendâ agit Bauldri p. 2, cap. 1. & seq. in Rubricis, & ibi invenies quàm plurimas ex his Constitutionibus apprime descriptas. Concil. Florent. celebratum anno 1573. Canone 11. In Dignitatibus, aut Canonicatibus constitutis in choro propriis quibus seculis cunctant, concordat voce, & corde psallunt simul omnes; in privatis officium non recitent, litteras non legant, non obsequia possint, non colloquantur.

V. Assurgere debent omnes, & discooperto capite esse, semper ac dicitur *Gloria Patri*, (1) nec non dum canuntur capitula, orationes, antiphonæ, hymni, & cantica. *Nemo dimittis, Te Deum laudamus, Benedictus, Magnificat*, ad Intraïtum Missæ, *Kyrie, Gloria, Credo, Evangelium, Sanctus, & Communio*. Quando proferatur Sacrosanctum Nomen Jesu, aut, Beatissimæ Virginis Mariæ, omnes sub præcepto caput debent discooperire.

VI. Si quis, dum canitur Evangelium, gradiatur intra ecclesiam, illico gradum sistere debet, capiteque discooperto non potest de loco moveri, usquequò Evangelium finiatur, (2) excepto casu quo quis fuerit à tergo chori, sub poenâ unius puncti.

VII. Omnes in choro canere teneantur, (3) & si aliquis siluerit, Præsidentem eum admoneat ad suum munus adimplendum, & inobediens mulctetur in eâ Horâ,

R

(1) S. Damasus Papa instituit, ut in fine cujuslibet psalmi diceretur *Gloria Patri*, in honorem Sacratissime Trinitatis; est igitur specialis actus Latræ, & reverentiæ assurgere, stare, sistere gradum, aut discooperto capite esse, dum canuntur omnia, quæ referantur in hac constitutione, jureque merito adijcere debeo illa verba: *Bonus es tu, justus es Domine, Benedictus es Domine*. Psalm. 118.

(2) Hæc constitutio exactissime etiam observatur in Ecclesiâ Tolotani à primis ejus incunabulis, in eâ enim quasi abortus manere debet, qui gradus per ecclesiam audit canere Evangelium, statimque sistit, quando ipsius Redemptoris nostri verba profertur.

(3) Omnes laxitatem opinandi penitus delevit hæc constitutio, nec aliam hucusque perlegi clariorem, breviorum, & omne dubium dissipantem. Videis Clericatum de Beneficiis discordia 67. Canonum igitur, & proclamemus cum Angelis *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, cum Davide ore nostro: *Ad ipsum ore meo clamavi*, septies cum eo laudes dicamus Deo: *Septies in die laudem dñi tibi*: ipse etenim etiam mediâ nocte surgebat ad confitendum Domino: *Mediâ nocte surgebam ad confitendum nomini tuo*. Moyses etiam, Dux Populi Israel, post transitum maris rubri cantavit: *Cantemus Domino*. Quare si in Legge veteri hymni, & cantica cum lætitiâ Deo persolvebantur, æquum non est, Canonicos, præstantiores ministros in Legge Gratia obmutescere.

Quo tempore quæ defecit, præter casum infirmitatis cunctis notæ. non tamen (Quando Præcentor, aut Succentor quidquam in choro capendum commendaverit, citò, & sponte fiat, & qui contra fecerit, aut deviaverit à tono Præcentoris, aut Succentoris ei præintonato, (1) puniatur amissione unius puncti.

VIII. Dum celebrantur Missa major, Tertia, Sexta, & Vespera, nulli licet progredi in ecclesiâ ante chorum, semperque prohibitum est deambulationem in ecclesiâ facere, ad fores ecclesiæ stare, aut circa altaria, ubi Missæ privatæ celebrantur, deambulare, sub pœnâ unius puncti.

IX. Quando Succentor solus, aut paucis adstantibus fuerit ante faldistorium, & Præsidentis de sede suâ descenderit, ut eum adjuvet, omnes idem facere teneantur, (2) sub pœnâ unius puncti.

X. Non liceat in choro litteras, aut libros legere, dum Divina celebrantur officia, nec privatim recitare, nisi in Missâ post *Sanctus* usque ad Calicis elevationem, & si aliquis à Præsidente admonitus contraverit, puniatur amissione obventionis illius Horæ.

XI. Nemo ingrediatur, aut egrediatur per portam

(1) Cantus Gregorianus appellatur firmus tam propter firmitatem punctorum, clavis, & toni, quam propter melodiam, provenientei ex conformi omnium voce; quapropter, quando aliquis à tono Succentoris deviat, Kachophoniam causat, deformitatem, & disonantiam; Ob idque omnes uno ore, uniformiter, eodem in tono, & sequendo intonationem, & pausionem Succentoris canere debent.

(2) Præsidentis representat Personam Christi, chorum significat cenaculum, ubi Dominus cum Apostolis Pascha fecit; assistentes choro vicem obviunt Angelorum, qui sunt Ministratores Spiritus, & sponte faciunt voluntatem Dei. Dicitur chorus à choreis, seu coronâ, ad cujus formam etiam nunc sedent Canonici in Italiâ.

principalem chori, nisi ante cœptum, seu finitum integrum Horarum officium, vel comitetur Prælatum, vel exeat ad celebrandam Missam conventualem, vel cappâ pluviâ sit indutus, vel comitetur hebdomadariû, vel ad deferendum signum, vel ad aliud quodcumque chori, vel altaris ministerium, sub pœnâ amissionis illius Horæ.

XII. Hebdomadarius, sive sit Dignitas, sive Canonicus chorum primus ingrediatur post sonitum cimbali, nec incipiat Horas, seu intonet, usquequò accensæ sint candelæ in altari majori, & signum factum cum cimbalo chori. Qui antea cœperit, amittat distributionem Horæ; similiter si inceperit, antequam sufficientes chori ministri advenerint, sub eadem pœnâ. Et ne ulla mora fiat, statuimus, Capellanos, Succentorem, & chori ministros ingredi chorum debere cum ipso hebdomadario, & amittere obventiones Horæ, si finitus sit hymnus Beatissimæ Virginis, aut Horæ principalis.

XIII. Qui ingrediatur chorum post *Gloria Patri* primi Psalmi (1) (dum non recitatur officium Beatissimæ Virginis Mariæ) & qui ingrediatur post *Gloria Patri* Horæ principalis usque ad *Alleluia*, seu *Laus tibi Domine*, quando recitatur Officium Parvum, amittat distributionem illius Horæ. Ceterum hoc non prodest iis, qui sunt intra ecclesiam, consultoque, & ex malitiâ sedentes, aut colloquentes, expectant præfinitum tempus ad lucrandas obven-

R 2

(1) Qui facit opus Dei negligenter, maledictus à Deo vocatur; eadem mensura, quâ mensi fuerint, remetietur nobis, & qui porci sominat, porci & metet, & qui seminavit de benedictionibus, de benedictionibus & metet.

tiones, nullatenusque ingrediuntur, quousque id temporis præterlabatur.

XIV. Ingressus chorum rectâ viâ pergat ad suam sedem absque ullâ mansione, seu colloquutione cum his, qui sunt ante faldistorium, aut sedibus inferioribus, sub pœnâ amissionis Horæ.

XV. Nullus ad sedes inferiores descendat ad colloquendum, sed tantummodo ad canendum ante faldistorium, sive id quod ei fuerit injunctum, ad canendum *Pretiosa*, (1) *Responsorium*, seu aliud quidquam ei commendatum, sub pœnâ unius puncti.

XVI. Qui erraverit subvertendo, aut invertendo capitulum, aut orationem, amittat distributionem illius Horæ: Qui negligens fuerit in recitando, seu canendo capitulum, orationem, seu quamlibet aliam rem, sibi à Succentore, vel hebdomadario commendatam, (2) aut suâ negligentia culpabilis defectus extiterit, mulctetur amissione illius Horæ.

XVII. Idem punietur amissione distributionis duorum dierum, qui omiserit celebrare Missam majo-

(1) Iterum commendat obligationem canendi, & quædam cum Succentore præintonandi, & hic recordari libet quod Canonici Parisiensis Ecclesiæ, & ceterarum Galliarum Cathedralium olim observabant, & quæ fuerit eorum disciplina. Primo: Clericos, & Canonicos omnes renuntiâsse patrimonio suo, atque vestes in communi habuisse. Secundo: Eodem loco, sive claustra prope ecclesiam conclusos fuisse, quò aditus mulieribus negabatur. Tertio: In eodem omnes dormitorio cubasse. Quarto: In eodem Refectorio in communi vivere consuevisse. Quinto: Plures alios Monasteriorum mores serbasse. Sexto: Superpellicem ad talos usque descendens gestasse. Septimo: Cappam anteriùs clausam gestasse. Octavo: In ecclesiâ cecinisse.

(2) Quilibet Præbendatus tenetur officium suum exactè adimplere, & agnovit hanc eandem obligationem Imperator Justinianus rescribens ad Taberium Præfectum tit. 52. c. de Episcopis, & Clericis. Sanctus Ambrosius canendi morem inivit in Ecclesiam Mediolanensem; etiam reperitur in codice manuscripto miraculorum S. Genovefæ. Venantius deni-

* Forte Joan. Præf. leg. 52. c. de Episcopis & Clericis.

rem, sive quia sit hebdomadarius, vel quia ei sit commendata, & acceptata celebratio: Idem intelligendum est de hebdomadariis Diaconis, & Subdiaconis.

XVIII. Ille, qui omiserit facere, vel per se, vel per alium quodlibet officium sibi in tabellâ chori præscriptum, duobus punctis mulctetur.

XIX. Hebdomadarius, vel is, cui commendaverit, ad induendam cappam, sive ad Missam, seu ad Vesperas, eam induere debet ante Introitum Missæ, vel finitâ Nonâ ad Vesperas; alioquin si per se, vel per alium facere neglexerit, duobus punctis mulctetur.

XX. Deficiente hebdomadario Missæ, Evangelii, Epistolæ, aut cappæ, tunc Præsidentis alii commendabit, & si quis justâ causâ deficiente se excusaverit, mulctetur quatuor punctis.

XXI. Si Decanus fuerit hebdomadarius, & absens fuerit, in ejus locum succedat Cantor. Si Cantor fuerit absens, in ejus locum succedat Thesaurarius, & his deficientibus, iterum succedat in locum eorum Decanus. Si Dignitates unius chori abfuerint, transeat hebdomadarii officium ad alium chorum ordine suprascripto, idemque observetur in choro Archidiaconi.

XXII. Canonico antiquiori absente, in ejus locum succedant Canonici illius chori ordine suo usque ad

que Fortunatus, Episcopus Pictaviensis sic ante mille agnos cecinit lib. 16. Carmine 30.

*Celsâ Parisiaci Cleri reverentiâ pollens
Ecclesiæ genium, gloriæ munus, honor:
Carnalis Davidico Divinâ potata pangenis
Cursibus assiduis dulces revolvit opus.*

ultimum, & si postremus absens fuerit, iterum in eius locum succedat Canonicus antiquior: deficientē Canonico transeat hebdomada ad alium chorum incipiendo à modernioribus.

XXIII. Dum dicitur Officium parvum B. Mariæ (1) omnes stent erecti capite discooperto. Et ordinamus præfatum Officium parvum debita pausatione, reverentia, & gravitate recitari debere sub pœnâ amissionis Horæ contra innobedientes Præsidenti.

XXIV. Psalmi cani debent alternatim (2) cum pausatione competentis in mediocritate versus, nec unus chorus incipiat, quousque in alio versus finiatur; & ad hujus observantiam Succentor monere debeat defectus, & præcipue Præsidents jubere, ut cuncti tonum Succentoris sequantur, sub pœnâ amissionis Horæ, si admoniti, non ita fecerint.

XXV. Parochi juxta Ereptionem (3) assistere choro debent omnibus diebus ad Vesperas, Missam, & processiones, tam intra, quam extra ecclesiam, alioquin punctabuntur, nisi exercitati, seu occupati sint in aliquo ministerio Parochiali, quod dilatationem non patiantur.

(1) Recitationem Officii parvi B. Mariæ institutam anno 1656. à Petro Damiani Cardinali asserit Baronius, & reperies apud Gavarium tom. 2. Sectione 9. in Appendice. Ea obligatione S. Pius V. intra chorum, non extra, Clericos ligari decrevit.

(2) Alternantes conversando melos dantur vocibus, mutuo nosmetipsos excitantes.

(3) Hoc servari non video, non sine magno dolore propter quasdam contentiones, quæ jure merito sopiri deberent; Cathedralis namque ecclesia est omnium Matrix, & Magistra, & licet Parochi, suo Pastoralis ministerio intenti, quibusdam tantummodo solemnioribus diebus assisterent, eorum tamen erat, ut hic vetustissimus mos in nostrâ Ecclesiâ observaretur, ut in unum confluent corpus Ministri Domini.

XXVI. Nemo è choro exeat absque licentiâ Præsidentis, justaque de causa sub pœnâ amissionis Horæ. Nec ut justæ causæ considerari possunt negotia ordinaria; (1) quæ finita Horâ expediri valent. Excipiuntur corporis necessitudines, dummodo nec mora fiat in sacristiâ, aut alio in loco, vel deambulando, sub pœnâ unius puncti.

XXVII. Qui habitâ licentiâ è choro exierit, redire debet ad orationem, & adesse majori parti Horæ, videlicet, si continet tres psalmos, adesse debet duobus, si quinque, adesse tribus, si tres nocturnos, adesse duobus sub pœnâ amissionis Horæ.

XXVIII. Is, cui ex officio, aut alterius commissione, aliquid in choro incumbat, si abfuerit, non commendans alteri suum ministerium, amittat obventionem Horæ.

XIX. In matutinis, quando canuntur, qui ingrediat post *Invitatorium*, & Psalmum: *venite exultemus* cum *Gloria Patri*, amittat eorum distributionem; si verò intonentur, qui ingrediat post primum Nocturnum, nullatenus lucretur; si unus tantum dicitur Nocturnus, ante *Te Deum laudamus* ingredi debet.

XXX. Qui non adfuerit Missæ majori, amittat Tertiam, & Sextam, licet in eis præsens fuerit. (2) Qui

(1) In ecclesiis Cathedralibus hujus Novæ Hispaniæ perexiguus est Præbendorum numerus, ob idque aboleri debent quicumque abusus, & corruptelæ adversus residentiam. Vide Concilia Mexicana, præcipue tertium lib. 3. tit. 6. de Clericis non residentibus per totum, & in fine §. 6. Undeque declaratur, abentes in toto, aut in parte, quicumque ratione obventio- nis hujusmodi perciperent, teneri in foro conscientie eas presentibus restituere.

(2) Regule, quæ in hac paginâ apponuntur, deserviunt, ut postea declaratur, ad vitandas fraudes non ad excusandos in foro interno defectus, qui committuntur ex malitiâ; Ecclesiâ etenim non judicat de occultis, sed solum declarat, quo tempore poenas incurrunnt transgressores.

præsens Tertie fuerit, & egrediatur extra ecclesiam, amittat distributionem Missæ, si non adfuerit Evangelio. Nullus lucrari poterit obventionem Sextæ, si in choro non fuerit præsens ad elevationem Hostiæ, & Calicis. Qui præsens Tertie fuerit, & cum licentiâ e choro exierit, redeat ad Evangelium: Si exierit post Evangelium, redeat ante orationes postremas Missæ, sub poenâ amissionis Horarum.

XXXI. Qui non adsit verbi Dei prædicationi, seu sermone, amittat distributiones Tertie, & Sextæ, & qui abfuerit a concione cum licentiâ Præsidentis, non lucratur distributionem Tertie.

XXXII. Unusquisque Presbyter, seu hebdomadarius perlegat Missam, seu capitulum, orationem, Evangelium, Epistolam, lectionem, prophetiam, antequam eam sollempniter cantet; alioquin si defectus aliquis in pronuntiatione accentus, (1) seu inversione eum alterâ diei, & Horæ non competenti, irrepat, amittat distributionem Horæ. Super quo conscientiam Præsidentis oneramus.

XXXIII. In festiuitatibus Domini nostri, Beatissimæ Virginis Mariæ, & Apostolorum, quæ vocantur propriæ Dignitatum (2) non concedatur licentiâ a

(1) Qui negligens est in rectâ pronuntiatione accentus, ita ut ratur excuset in choro, non excusatur secundum aliquos a peccato veniali; & cum plures lateant quedam vocabula dubia, quæ corrigi, aut protrahi possunt; iustum est, ut ceteri non illico insimulent, sed patienter audiant, & si forte secreto errorem corrigere possunt, ita faciant, abque sociorum dedecore.

(2) Festa primæ, secundæ, & tertiæ classis distinguuntur in choro ratione majoris, aut minoris sollempnitatis, non tantum ratione cantus, quam etiam Dignitatis personarum, tam ad hebdomadariam Missæ, quam ad cappas induendas, ita ut major festiuitas respiciat etiam in Dignitatibus. Decanus in iure Canonico vocatur Archiepresbyter, seu primus

primis Vesperis Festi usque ad Sextam alterius diei inclusivè. In Paschate Domini Nativitatis, Resurrectionis, & Pentecostes usque ad Sextam secundi diei inclusivè; nec etiam concedatur licentiâ Dominicâ Palmarum ad processionem, nec diebus quibus *Signum* fit ad Vesperas, nec tribus diebus ultimis Sanctæ hebdomadæ Majoris, nec in Octavâ Resurrectionis, nec in processione ad fontem Baptismalem, nec in vespere, die, & octavâ Corporis Christi ad Vesperas, Missam, aut processionem, & denique non concedatur licentiâ die processionis Sancti Marci, aut in Litanis. (1)

XXXIV. Post inceptam Tertiam nullus etiam cum licentiâ Præsidentis possit Missam privatim celebrare, & solum indulgetur, finita Sextâ, & qui contra fecerit, amittat distributiones Tertie, & Sextæ, nisi in diebus, quibus ad Capitulum fuerit convocatum, aut causâ alterius generalis negotii.

XXXV. Diebus, quibus sermo fit ad Populum, si aliquis celebraverit, quando incipitur Tertia, eam lu-

S

Presbyterorum, seu Præpositus, quasi prius positus. Sublatâ à Conciliis jurisdictione Archiepiscopi, Decanus primum obinet locum; post eum Archidiaconus titularis, ita dictus, quasi primus Diaconorum; Cantor seu Procentor, ita dictus, qui primus intonat, seu canit, & scholam cantus gubernat; etiam denominatur Primicerius, quasi scriptus primo loco in cereis tabellis; Scholasticus, seu Magister Scholarum, seu Studiorum; Thesaurarius denique, qui in iure Sacrista, aliquoties Custos vocatur, mirabilem in Ecclesiâ consuevit varietatem.

(1) Rogationes, sive majores, institutæ à Sancto Gregorio Magno ad averiendam à Româ pestem, & alia mala, sive minores, institutæ à Mamerto, Episcopo Viennensi ad similia, & alia Dei flagella Galliarum vitanda, sunt ab Ecclesiâ universali indictæ ad publicas Deo Litanias, sed preces fundendas, ad omne damnus animæ, corporis, agrorum, & hostium à nobis propellendum, nec non ad orandum pro Summo Pontifice, Rege, Populo, benefactoribus, & pro universis statibus Ecclesiæ, vidè Benedic. XIV. in institutionibus de Rogationibus majoribus, & minoribus.

crabitur, dummodo præsens in choro sit ante processionem; & si post sonitum campanæ Missam incœperit, amittat Tertiam.

XXXVI. Nunquam in Missa sollemni omittatur sollemnis cantatio *Gloriæ*, (1) *Credo*, *Præfationis*, & *Orationis Dominicæ*; sub pœnâ unius puncti.

XXXVII. In processioibus servetur modestia: nemo cum alio Clerico, vel seculari confabuletur, sub pœnâ unius puncti, & si quis admonitus à Præsidente non paruerit, augeatur pœnâ.

XXXVIII. Omnes Præbendati canere discant, (2) ad minus ea, quæ unicuique intonare incumbit ex officio, videlicet, *Capitulum*, *Orationem*, *Lectioem*, *Præfationem*, *Gloria*, *Credo*, *Orationem Dominicam*, *Itē Missa est*, *Benedicamus Domino*, secundum sollemnitatem, & ritum Festi: nec non in choro præintonare *Antiphoniam*, *Versum*, *Introitum*, *Alleluja*, *Graduale*, & *Responsorium*. Qui ignorans cantus Gregoriani ad supra dicta fuerit, discere teneatur intra annum, & si eo transacto non didicerit, amittat decimam partem suæ Præbendæ, eique alter annus

(1) Cantatio sollemnis *Gloriæ* in ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis nullatenus potest omitti diebus, quibus ab Ecclesiâ præcipitur, licet enim primis Ecclesiæ seculis arbitrium fuerit eam canere, aut non, & ex hoc descendit illa praxis invitandi Presbyterum ad *Gloriæ* cantum per cappæ ministros, nunc tamen non potest silentio præteriri, quia pars officii quibusdam diebus recenetur juxta Ritum, & secundum Concilium Tridentinum, tertiumque Mexicanum de Celebratione Missarum §. 2. debent observari Missale, Rituale, & Cærentionale Romanum, & §. 7. ejusdem tituli Hymnus *Angelicus*, seu *Gloria in Excelsis Deo*, ab Angelis decantata non potest omitti diebus, quibus in Missâ præscribitur.

(2) In memoriam revoca superius allata, & facillimè dirimes nodos difficultatum hoc temperamento adhibito ab Illmo. D. Alfonso Montufar; nihil de novo statuente, sed sæpius à Sacra Congregatione repetitum in Declarationibus, quas affert Clericus loco supra citato.

prorogetur eadem obligatione; transacto anno amittat octavam partem, & sic deinceps proportione servatâ augeatur pœnâ.

XXXIX. Præbendati, qui odio, & prayâ voluntate non se mutuo salutaverint, nullatenus lucentur suas præbendas, quousque reconcilientur. (1)

XL. Nullus petat licentiam per alium, sed per se, nec minister inferior chori per Præbendatum, Parochum, aut Capellanum, nisi Præbendatus fuerit intra ecclesiam, & commodè, decenterque non poterit petere per se, aut si expectare ad chori initium non possit, saltem petat licentiam à Canonico antiquiori, hicque teneatur rationem, seu notitiam reddere Præsidenti, durante Horâ; quod si oblitus fuerit Canonicus antiquior, amittat Horam, qui petiit licentiam.

XLI. Nullus Præbendatus, aut Ecclesiæ minister exeat extra ecclesiam superpelliceo indutus, aut ambulet per cauponas, tabernas, aut calles, (2) nisi ad ministerium sibi ex officio respondens, aut comitando Prælatum, aut rectâ viâ veniat ad ecclesiam de domo suâ, sub pœnâ duorum punctorum.

(1) Si offeri motus tuum ad Altare: caute prius reconcilietur fratri tuo, ait Jesus Christus; potiori ratione Præbendati, qui sunt fratres, socii, & comministri Altaris, inimicitias abscondere nequeunt, quando Pax vobis, & mutuas sacras salutationes in choro eunctis diebus indesinenter profertur: imitemur exemplum Salvatoris nostri, in cuius navitate Pax annunciatâ est hominibus bonæ voluntatis, & tanquam ultimum testamentum pacem reliquit: *Pacem relinquo vobis: Pacem meam do vobis*: Vide Statutorum partem 4. cap. 10.

(2) Superpelliceum est vestis Ecclesiastica, ita dicta, quia super Albam vestem pelliceam, seu pelles pretiosæ ponebantur, & hodie cernitur in cappa choralis Episcoporum, & Canonicorum quarundam ecclesiarum Hispaniæ; & cum dictum superpelliceum sit indumentum ornatum, atque magis decorum ad functiones Ecclesiasticas obundas, ob id nullus extra ecclesiam eo uti debet, nisi in ministerio Sacerdotali, & Clericali.

XLII.

140.

Punctator chori omnia superius dicta fideliter exequatur; & si ita non fecerit, duplo puniatur, & super hoc conscientia ejus gravissimè oneratur.

Prædictas Regulas, Ordinationes, & Constitutiones virtute Sanctæ obedientiæ, & sub pœnis in eis contentis servari mandamus in choro hujus nostræ Sanctæ Ecclesiæ, nec liceat eas infringere, violare in toto, vel in parte, & super hoc conscientiam oneramus Præsidentis, & Punctatoris, quibus earum executionem committimus, declarantes ipso facto pœnas incurrere contrafacientes, & ut ad omnium Capitularium perveniant notitiam, præcipimus hoc nostrum Decretum, Regulas, & Ordinationes in eo contentas legi, & notas fieri primo die Capituli, loco, & horâ consuetis, tempore, quo Præbendati conveniant ad Capitulum juxta usum, & consuetudinem. Et postea scribi mandamus in membranâ, & apponi eo loco, ubi commode legi, ac intelligi possint ab omnibus Præbendis, nullusque audeat eas inde amovere sub pœnâ excommunicationis majoris latæ sententiæ, cujus absolutionem nobis reservamus. Præterea mandamus Secretario nostræ Curie Archiepiscopalis has Regulas, & Constitutiones asservari in archivio Curie, ut constet de earum publicatione. Mexici die decimâ sextâ mensis Januarii anni millesimi quingentesimi septuagesimi.

Frater Alfonsus Archiepiscopus Mexicanus.

Mandato Illmi. ac Reverendissimi.

Alfonsus de Ivera.

Notarius.

INDEX CAPITULUM

HUJUS LIBRI STATUTORUM.

*S*anctæ Mexicanæ Ecclesiæ erectio. Pag. 4.

PRIMA STATUT. PARS CONTINET.

C AP. I. De possessione Prælati capienda, & modo.	38.
CAP. II. De Loco Capitularium.	44.
CAP. III. De Decano, & ejus Præminentis.	46.
CAP. IV. De Archidiacono.	49.
CAP. V. De Cantoris officio, ac Dignitate.	Ibidem.
CAP. VI. De Scholastici Dignitate.	50.
CAP. VII. De Thesaurario.	51.
CAP. VIII. De Canonicis.	52.
CAP. IX. De Integris, ac dimidiis Portionariis.	53.
CAP. X. De Decimarum partibus ad Prælatum, Capitulum, Fabricam, Hospitale, & Servientes pertinentibus.	54.
CAP. XI. De Formâ in admittendis ad possessionem Præbendatis habendâ.	Ibidem.
CAP. XII. De modo ad hoc, ut Præbendati noviter recepti sciant Cereemonias, servando.	61.
CAP. XIII. De iis, quæ Præbendati, & alii Ministri in Divini Cultus ministerio, ac Beneficiorum, Officiorumque suorum exercitio agere debent.	62.
CAP. XIV. Qualiter omnes Cathedralium ecclesiarum Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori gestare debent.	63.
CAP. XV. De respectu, & obedientiâ debitâ Præsidenti, ac de ejus officio.	66.

T

XLII.

140.

Punctator chori omnia superius dicta fideliter exequatur; & si ita non fecerit, duplo puniatur, & super hoc conscientia ejus gravissimè oneratur.

Prædictas Regulas, Ordinationes, & Constitutiones virtute Sanctæ obedientiæ, & sub pœnis in eis contentis servari mandamus in choro hujus nostræ Sanctæ Ecclesiæ, nec liceat eas infringere, violare in toto, vel in parte, & super hoc conscientiam oneramus Præsidentis, & Punctatoris, quibus earum executionem committimus, declarantes ipso facto pœnas incurrere contrafacientes, & ut ad omnium Capitularium perveniant notitiam, præcipimus hoc nostrum Decretum, Regulas, & Ordinationes in eo contentas legi, & notas fieri primo die Capituli, loco, & horâ consuetis, tempore, quo Præbendati conveniant ad Capitulum juxta usum, & consuetudinem. Et postea scribi mandamus in membranâ, & apponi eo loco, ubi commode legi, ac intelligi possint ab omnibus Præbendis, nullusque audeat eas inde amovere sub pœnâ excommunicationis majoris latæ sententiæ, cujus absolutionem nobis reservamus. Præterea mandamus Secretario nostræ Curie Archiepiscopalis has Regulas, & Constitutiones asservari in archivio Curie, ut constet de earum publicatione. Mexici die decimâ sextâ mensis Januarii anni millesimi quingentesimi septuagesimi.

Frater Alfonsus Archiepiscopus Mexicanus.

Mandato Illmi. ac Reverendissimi.

Alfonsus de Ivera.

Notarius.

INDEX CAPITULUM

HUJUS LIBRI STATUTORUM.

*S*anctæ Mexicanæ Ecclesiæ erectio. Pag. 4.

PRIMA STATUT. PARS CONTINET.

C AP. I. De possessione Prælati capienda, & modo.	38.
CAP. II. De Loco Capitularium.	44.
CAP. III. De Decano, & ejus Præminentis.	46.
CAP. IV. De Archidiacono.	49.
CAP. V. De Cantoris officio, ac Dignitate.	Ibidem.
CAP. VI. De Scholastici Dignitate.	50.
CAP. VII. De Thesaurario.	51.
CAP. VIII. De Canonicis.	52.
CAP. IX. De Integris, ac dimidiis Portionariis.	53.
CAP. X. De Decimarum partibus ad Prælatum, Capitulum, Fabricam, Hospitale, & Servientes pertinentibus.	54.
CAP. XI. De Formâ in admittendis ad possessionem Præbendatis habendâ.	Ibidem.
CAP. XII. De modo ad hoc, ut Præbendati noviter recepti sciant Ceremonias, servando.	61.
CAP. XIII. De iis, quæ Præbendati, & alii Ministri in Divini Cultus ministerio, ac Beneficiorum, Officiorumque suorum exercitio agere debent.	62.
CAP. XIV. Qualiter omnes Cathedralium ecclesiarum Præbendati certis anni temporibus Cappas Chori gestare debent.	63.
CAP. XV. De respectu, & obedientiâ debitâ Præsidenti, ac de ejus officio.	66.

T

- CAP. XVI. De iis, quæ ceremoniarum Magister erga ingredientes chorum præstare tenetur. 69.
 CAP. XVII. De Ordine per Capitulum capitulariter egrediens servando. 70.
 CAP. XVIII. De Magistri Capelle officio, & Cantoribus. 72.

SECUNDA STATUT. PARS CONTINET.

- CAP. I. De Capitulis in Ecclesiâ habendis, illorumque tempore, & assistentiæ modo. 77.
 CAP. II. Quando, & quomodo convocanda sint Capitula ante diem. 86.
 CAP. III. De Capitulo in choro non nisi de levis rebus habendo. 89.
 CAP. IV. De Generali Capitulo, binis quibusque mensibus habendo. Ibidem.
 CAP. V. De negotiis gratiam, vel justitiam concernentibus. 90.
 CAP. VI. De modo, quo gratiæ in Capitulo factæ contradici potest. 92.
 CAP. VII. Quomodo negotium per suffragia conclusum, iterum tractari non possit, & quando possit. 93.
 CAP. VIII. De horum statutorum lectione, ac repetitione. 94.
 CAP. IX. Quomodo multæ per Capitulares invicem remitti non debeant. 95.
 CAP. X. De Secretarii Capitularis officio, & obligatione. Ibidem.
 CAP. XI. De sigillo Capituli. 97.

TERTIA STATUT. PARS CONTINET.

- CAP. I. De iis, quæ reddituum Decimalium Administratores agere debent. 99.
 CAP. II. De Æconomis. 100.

- CAP. III. De Fabricæ bonis. 101.
 CAP. IV. De Anniversariis, & Commemorationibus. Ibidem.
 CAP. V. De Scripturis Ecclesiæ, & earum custodiâ. 102.
 CAP. VI. De Candelis in die Purificationis Beatæ Mariæ distribuendis. 103.
 CAP. VII. De Requie, ejusque usu, ac tempore. 104.
 CAP. VIII. De iis, quæ amittit, qui prædicta requie utitur. 107.
 CAP. IX. De iis, quæ lucrari possunt Præbendati, qui à Prælato occupantur. 108.

QUARTA STATUT. PARS CONTINET.

- CAP. I. De patitur Præbendatis ægotantibus concessio. 109.
 CAP. II. De patitur Præbendatis extra Civitatem concessio. 111.
 CAP. III. De iis, quæ cum Præbendatis ægotantibus in mortis periculo constitutis agenda sunt. 113.
 CAP. IV. Quomodo ægotanti Prælato Ecclesiastica Sacramenta sint ministranda. 114.
 CAP. V. Quomodo Præbendatis ægotantibus eadem Sacramenta ministrari debeant. 115.
 CAP. VI. De Campanarum pulsatione defuncto Prælato faciendâ. Ibidem.
 CAP. VII. De modo sepiendi Prælatum defunctum. 116.
 CAP. VIII. De modo sepiendi Præbendatos defunctos. 118.
 CAP. IX. De iis, quæ quilibet Capitularis agere tenetur in Prælati, vel alicujus Capitularis obitu. 119.
 CAP. X. De Injuriis verbo, aut factis illatis. 120.
 Ordo servandus in choro, ab Illmo. D. Fr. Alfonso de Montufar præscriptus. 125.

FIN.

UANL

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

U A N L

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

